

บทที่ 3

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ พ.ศ. 2549-2553

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมในสังคม ดังต่อไปนี้

3.1 สภาพความเป็นอยู่

3.1.1 ที่อยู่อาศัย

3.1.2 การประกอบอาชีพ

3.2 ความสัมพันธ์ของคนในสังคม

3.2.1 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

3.2.2 ความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน

3.3 สถานะทางเพศ

3.3.1 ฐานะของเพศชาย

3.3.2 ฐานะของเพศหญิง

3.4 วัฒนธรรมไทย

3.4.1 ค่านิยม

3.4.2 ความเชื่อ

3.4.3 การแต่งกาย

3.5 ปัญหาสังคม

3.5.1 ปัญหาครอบครัว

3.5.2 ปัญหาสิ่งแวดล้อม

3.5.3 ปัญหาอาชญากรรม

3.5.4 ปัญหาโครงการก่อสร้าง

3.5.5 ปัญหาการให้บริการในสังคม

3.1 สภาพความเป็นอยู่

นวนิยายในสุภาวีย์ เทวกุลฯ ปี 2549-2553 ได้สะท้อนสภาพความเป็นอยู่อย่างยากจนของคนไว้อย่างชัดเจน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ที่อยู่อาศัย

จากที่อยู่อาศัยเห็นสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบันของพวกคนได้ชัดเจน สังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามทีความเจริญทางเศรษฐกิจ สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลง

ตลอดมา บุคคลเริ่มเห็นแก่เงิน เอาแต่ชีวิตฟุ้งเฟ้อ ไม่เห็นความสำคัญและความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม แล้วสภาพความเป็นอยู่ของบุคคลต่าง ๆ ที่ปรากฏในนวนิยายที่ได้รับรางวัลสุภาวีย์ เทวกุลฯ เป็นสภาพไม่ค่อยดี ไม่ค่อยสงบ มีหลายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1.1 ที่อยู่อาศัยของอาคารจอดรถในสังคมไทย

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า อาคารจอดรถเฉพาะพนักงานของบริษัทจาริกสร้างอยู่ไกลจากอาคารจอดรถร่วม สภาพรอบ ๆ เงียบสงบ แม้ว่ากลางวัน แสงสว่างน้อยสมควร ไม่ค่อยมีคนเดินผ่าน ทำให้คนรู้สึกความเงียบที่หนักแล้ว ที่สำคัญ อาคารจอดรถพนักงานนี้ไม่ได้ติดกล้องตามที่ต้องการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จาริกชักไม่ค่อยสบายใจ นึกสังหรณ์ประหลาด จึงเดินเร่ง
ผีเท้าไปที่รถ หันซ้ายแลขวา ไม่มีมนุษย์ป่วนเปื้อนแถวนี้ ไม่มีรถวิ่ง
ผ่าน โชนที่เขาจอด เป็นโชนเฉพาะสำหรับพนักงานที่มีบัตร
อนุญาตและอยู่ค่อนข้างห่างจากทางลาดขึ้น-ลงและเส้นทางร่วม
ของรถที่เข้ามาจอดในอาคาร

เปลี่ยวพอที่จะทำให้ระแวงกันได้ง่าย ๆ แม้จะเป็น
กลางวันแสด ๆ และสว่างโร้อย่างนี้ ที่แยกว่านั้น เจ้าของ
สำนักงานยังไม่ยอมติดกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่ออำนวยความสะดวก
ปลอดภัยตามที่ถูกผู้เช่าได้ร้องขอ

(คนเล่นไฟ : 20)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นถึงที่อยู่อาศัยของตึกทำงานที่ไม่ปลอดภัยสังคมไทยปัจจุบัน คนส่วนมากมีรถของตนเอง ซึ่งบริษัทต่าง ๆ เพื่อจัดการที่จอดรถของพนักงานไม่ให้ซับซ้อนกับรถข้างนอก จึงมีโชนจอดรถเฉพาะของพนักงาน แต่ก็ไม่ได้สร้างสภาพที่จอดรถที่เน้นความปลอดภัยแก่ผู้เช่าที่จอดรถ ซึ่งให้เห็นว่าที่อยู่อาศัยของคนไทยขาดความปลอดภัย

3.1.1.2 ที่อยู่อาศัยของหน่วยงานก่อสร้างในสังคมไทย

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า โดยทั่วไป หน่วยงานก่อสร้างที่ทำอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน ส่วนมากจะมีสภาพที่ไม่ค่อยสะอาด การก่อสร้างเยอะขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะทำให้พบความสกปรกมากขึ้น แล้วผู้คุมงานก็ไม่ยอมดูแลงานให้สะอาด จึงทำให้คนงานทำงานอยู่ในสภาพทำงานแบบไม่สะอาดแล้วยังไม่สนใจสภาพรอบ ๆ ตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก็เหมือน ๆ กับสภาพหน่วยงานก่อสร้างโดยทั่วไป จะหา
สะอาดเอี่ยมได้ยากเย็นนัก ทั้ง ๆ ที่รู้ว่า ความสะอาดจะทำให้
หน่วยงานมีความปลอดภัย และประหยัดค่าใช้จ่ายในการทำความสะอาด
เมื่อเทียบกับการปล่อยให้ทับถมเกาะก้นทำความสะอาด
ได้ยากขึ้น

(คนเล่นไฟ : 24)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมของหน่วยงานก่อสร้างไม่สะอาด ไม่ปลอดภัย แม้ว่าความสะอาดจะทำให้งานดีขึ้น แต่ก็ไม่มีหน่วยงานก่อสร้างใดจัดสภาพให้สะอาด สะท้อนภาพสังคมว่าสังคมไม่ดูแลให้หน่วยงานก่อสร้างในสังคมไทยรักษาความสะอาดและความปลอดภัย หน่วยงานนี้ไม่ได้รับผิดชอบตามที่ต้องการ ปล่อยให้สภาพการทำงานสกปรกและอันตราย ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังทำให้คนที่อยู่รอบ ๆ ประสบความอันตรายในด้านสภาพแวดล้อมด้วย

3.1.1.3 ที่อยู่อาศัยของบ้านคนไทย

นวนิยาย ม้าไม้ กล่าวถึงปัจจุบันนี้ หมู่บ้านของมุสต่อฟามีการเปลี่ยนแปลงตามความเจริญของสังคม ท้องน้ำลำคลองแคบลง ท้องนากลายเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ จากการเดินทางโดยเรือ เปลี่ยนเป็นรถ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แดดร้อนขึ้นทุกวัน มุสต่อฟาบอกตัวเองพลางเบิ่งตามอง ออกไปยังท้องน้ำลำคลองแคบลงกว่าสมัยที่เขายังอายุน้อยกว่านี้ ปัจจุบันนี้อีกฟากหนึ่งของลำคลองที่เคยเป็นท้องนากว้างไกลได้ กลายสภาพมาเป็นหมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่ที่สร้างกำแพงสูงทึบ ซิดริมตลิ่ง สูงเกินกว่าสายตาของชาวบ้านมองข้ามไปได้ เหมือนกับจะประกาศถึงความแตกต่างระหว่างกันให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนหน้านั้นมันเคยเป็นท้องนายาวไปจนจรดคลองอีกฟากที่จะโค้ง มาบรรจบกับคลองนี้ให้ชาวบ้านพายเรือไปมาได้สะดวก และ ชาวบ้านที่ปลูกบ้านเรือนริมคลองซึ่งเคยอาศัยเดินข้ามคลองลัดคันทนาไปยังอีกฟากหนึ่งได้ง่าย ๆ จำเป็นต้องยุติการเดินทางลัดเปลี่ยนไปเดินเลียบริมตลิ่งที่มีท่านผู้แทนมาสร้างทางเดินเป็นสะพานซีเมนต์ ทอดขนานไปตามแนวตลิ่งจนกระทั่งถึงริมถนนจึงเดินขึ้นรถได้

(ม้าไม้ : 11-12)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึง ความเจริญของเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ที่อยู่อาศัยของบุคคลได้สะดวกสบายยิ่งขึ้น สภาพรอบ ๆ ของคนในสังคมก็ได้เปลี่ยนตามสมัยใหม่ มีสิ่งใหม่ ๆ สร้างออกมาแทนสิ่งเก่า ๆ เช่น เอาที่ท้องนามาสร้างหมู่บ้านใหญ่โต ทำให้คนในสังคมมีบ้านที่ใหญ่สบายอยู่เยอะขึ้น แต่อีกด้านหนึ่งที่เป็นความเสียหายคือ การสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ที่ทันสมัยก็ทำให้ท้องนาเสียหายไปมากขึ้น ซึ่งให้เห็นว่าขณะที่การสร้างบ้าน สร้างเมืองเพื่ออยากมีชีวิตสะดวกสบาย แต่ก็ต้องดูแลธรรมชาติรอบ ๆ ตัวให้ดี ทำให้สภาพแวดล้อมเราได้มีทั้งความสะดวกสบายและสงบ

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึง สมัยก่อน บ้านมูสตอฟาเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง สร้างอยู่ข้าง ๆ น้ำลำคลอง การเดินทางโดยเรือ แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมาก มีสะพานจากน้ำลำคลองอีกฝั่งหนึ่งเชื่อมต่อมาทับทำหน้าบ้านเขา และจึงทำให้ใต้ถุนของบ้านไม้นั้นต่ำกว่าสะพาน แล้วจึงกลายเป็นที่เก็บของเก่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มูสตอฟายังคงใช้เรือ มันถูกผูกจอดไว้ที่ท่าหน้าบ้าน บ้านของเขาปลูกหันหน้าลงคลองโดยมีสะพานซีเมนต์กั้นระหว่างเขื่อนกับสะพานท่าหน้า ในอดีตมันเคยเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง แต่เมื่อความเจริญมาถึง จึงมีสะพานซีเมนต์สร้างขนานไปกับชายคลองผ่านหน้าบ้านเขา และทำให้ใต้ถุนเรือนที่เป็นดินหุบเรียบกลายเป็นที่ต่ำกว่าสะพานจึงหมดประโยชน์ใช้สอย กลายเป็นที่เก็บสรรพสิ่งที่ไม่ต้องใช้ เช่น จักรยานคันที่เก่า ของเล่นของลูกหลาน โองั่ว แลชะเล้าไก่

(ม้าไม้ : 13)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น สังคมไทยสมัยก่อนนิยมอาศัยในบ้านไม้ที่อยู่ข้างน้ำลำคลอง แล้วเครื่องมือเดินทางก็เป็นเรือ แต่ตามความเจริญของสังคม ที่อยู่อาศัยของคนไทยก็ได้เปลี่ยนแปลงเป็นสมัยใหม่ ก็คือใช้สะพานแทนที่ใช้เรือผ่านแม่น้ำ และมีบ้านลักษณะบ้านปูนหลายชั้น ทำให้คนในชุมชนเดินทางสะดวกมากขึ้น ก็ยังทำให้ชีวิตคนไทยสบายมากขึ้น ซึ่งให้เห็นว่าที่อยู่อาศัยของคนไทยได้เปลี่ยนตามที่สมัยสังคมต้องการ และดีขึ้นเรื่อย ๆ

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พูดถึง ตอนใหม่ ๆ ที่มูสตอฟาเพิ่งได้แต่งงานกับภรรยา ก็ใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวภรรยาหลาย ๆ ครอบครัวตั้งนาน ถึงแม้ที่อยู่ไม่พอก็ต้องพยายามอยู่ด้วยกันหลาย ๆ ครอบครัวได้ เพราะไม่มีใครมีเงินมาปลูกบ้าน ถึงแม้จะพยายามปลูกบ้านมาอยู่ อย่างมากก็ปลูกได้แต่หลังคา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มูสตอฟาพกเรื่องถนบกกลับไปคุยต่อที่บ้าน เขากับซารีพะที่ยังไม่ได้แยกบ้านไปอยู่ตามลำพังเอง คงอาศัยอยู่กับพ่อตา แม่ยาย และพี่น้องของซารีพะที่ทั้งที่แต่งงานแล้วและยังไม่ได้แต่ง ไม่มีใครมีเงินมากพอจะปลูกบ้านได้ อย่างมากสุดหากจะปลูกก็ได้แค่กระต๊อบหลังคามุงจาก เรือนฝากระดานนั้นอย่าได้ฝัน

(ม้าไม้ : 16)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น สังคมปัจจุบัน ยังมีครอบครัวคนไทยส่วนหนึ่งที่มีชีวิตยากจนอยู่ จะรวมใช้ชีวิตอยู่ในบ้านเดี่ยวหลาย ๆ ครอบครัวโดยที่มีสายเลือดเดียวกัน ไม่ค่อยมีเงินสร้างบ้าน มักจะมีที่อยู่อาศัยที่คับแคบและไม่ค่อยมีคุณภาพ ซึ่งให้เห็นสังคมไทยยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่มีชีวิตยากลำบาก ซึ่งอยู่ในสภาพความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างไม่ดี

จากตัวอย่างที่อยู่อาศัยที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาพสะท้อนสังคมไทยด้านที่อยู่อาศัยได้เปลี่ยนแปลงตามสมัยสังคม แม้ว่าที่ทำงานหรือชุมชนเล็ก ๆ ได้พัฒนาขึ้นตามที่เศรษฐกิจต้องการ มีความสะดวกสบายยิ่งกว่าสมัยก่อน แต่ก็มีปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาความปลอดภัยเกิดตามมา ขณะที่สร้างบ้าน สร้างเมืองไม่สนใจสิ่งแวดล้อมข้าง ๆ ตัว แต่ก็มีคนส่วนหนึ่งยังมีชีวิตยากลำบากอยู่ คนกลุ่มนี้จึงมีชีวิตรอยู่ในสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก บ้านที่อยู่อาศัยคับแคบแต่ต้องอยู่ด้วยคนจำนวนค่อนข้างเยอะ

3.1.2 การประกอบอาชีพ

สังคมไทยปัจจุบัน คนไทยสามารถประกอบอาชีพได้ง่ายขึ้น มีหลักหลายอาชีพมาให้เลือก มีทั้งอาชีพที่ดี ได้เงินเยอะ และอาชีพที่ไม่ดีแล้วได้เงินน้อย คนที่ยากจนส่วนมากจะประกอบอาชีพด้วยไม่ค่อยดีและเหนื่อย ได้เงินน้อย โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา นวนิยายที่ได้เลือกมา ตัวละครได้ประกอบอาชีพในหลายด้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1.2.1 อาชีพค้าขาย

นวนิยาย กาลกัญชกา กล่าวถึงเจ๊กิ่งเป็นคนไทยเชื้อสายจีน แต่เธออ่านภาษาจีนไม่ออกแล้วพูดภาษาไทยก็ไม่เก่ง ส่วนสามีเธออ่านจีนพูดไทยได้หมด ซึ่งมีอาชีพขายไอศกรีมเพื่อช่วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในชีวิต และได้อาศัยอยู่บ้านเช่าฟรีเพราะว่าน้ำใจของเจ้าของที่ดิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลูกชายของเธอแข็งแรงสุขภาพดี ขณะนี้อายุได้ 6 เดือนแล้ว เจ๊กิ่งอ่านภาษาจีนไม่ได้พูดไทยก็ไม่ค่อยถูกแต่สามีเธอรู้จักอักษรจีนและพูดไทยได้ดีมาก เขาประกอบอาชีพหาบไอศกรีมหวานเย็นขาย ได้รับความเมตตาจากคุณหลวงที่เป็นเจ้าของที่ดิน ย่านวัดสุทิวรารามให้อาศัยอยู่ในบ้านเช่าโดยไม่เก็บเงิน

(การกัญชกา : 13)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าคนที่มีฐานะยากจนและยังมีการศึกษาน้อย ต้องทำอาชีพที่เหนื่อยและได้เงินน้อยเพื่อเอาเงินมาเลี้ยงลูกเลี้ยงครอบครัว แม้ว่าเงินที่ได้นั้นก็ช่วยให้ชีวิตร่ำรวยไม่ได้ แต่ก็ก็เป็นทางที่ทำให้ความอยู่รอดได้ สะท้อนให้เห็นว่าผู้นำครอบครัวยากจนมีความรับผิดชอบต้องทำให้คนในครอบครัวมีชีวิตดีขึ้นเรื่อย ๆ จึงพยายามทำทุกอาชีพได้เพื่อมีเงิน แล้วอาชีพที่เลือกมาทำได้นั้นมีแต่อาชีพที่ใช้แรงแต่เงินน้อยเท่านั้น ซึ่งให้เห็นว่าผู้ที่มีฐานะยากจนและได้รับการศึกษาไม่สูง จะหางานที่ดีและสบายยาก ส่วนมากหาได้แต่งานไม่ดี

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พุดถึง ฉายมัยลาออกจากมหาวิทยาลัยเพื่อหาเงินมาจ่ายค่ารักษาโรงพยาบาลของแม่และค่าเรียนของน้องสาว เพราะว่าเขายังเป็นนักศึกษาที่เรียนไม่จบ และดูแลแม่ก็ทำให้เขาเปลี่ยนงานบ่อย ๆ ซึ่งในที่สุดได้แต่เข้าทำงานเป็นพนักงานขายของบริษัทเอกชน ได้เงินไม่เยอะแต่ก็ช่วยชีวิตครอบครัวได้เล็กน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เง็กลั้งรู้ว่าตนและพินยาเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ฉายมัยเปลี่ยนงานบ่อย ๆ บางครั้งเขาก็โดนไล่ออกเพราะเป็นห่วงพวกเธอเพียงประการเดียว ครั้นพอประเทศไทยประกาศค่าเงินบาทลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ฉายมัยก็บังเอิญฝังตัวเข้าทำงานเป็นพนักงานขายของบริษัทเอกชนขนาดย่อมแห่งหนึ่ง ซึ่งผลิตผ้าอ้อมเด็กในต้นทุนที่เป็นเงินบาท

(กาลกัญชกา : 83)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าการประกอบอาชีพของคนชั้นต่ำเป็นอาชีพที่ได้เงินน้อยและเหนื่อย โดยเฉพาะคนที่ไม่ได้จบการศึกษามหาวิทยาลัย หางานยิ่งยากขึ้น ต้องเปลี่ยนงานบ่อย ๆ เพราะที่ต้องดูแลครอบครัวและไม่เพียงพอของชีวิต แล้วงานที่เหมาะสมก็หายาก ซึ่ให้เห็นว่าผู้ที่มีฐานะยากจนและเป็นผู้ได้รับการศึกษาไม่สูง ซึ่งต้องประกอบอาชีพที่ไม่ค่อยดี

นวนิยายเรื่อง ในรัก กล่าวว่ หลังจากกลางานเก่าแล้ว โดมก็เริ่มทำงานขายประกันชีวิตตามที่มันแนะนำ เขารู้สึกว่าตัวเองไกลจากความฝันที่อยากจะเป็นนักเขียนมากไป แม้ว่าไม่ค่อยชอบงานที่ทำอยู่ปัจจุบัน แต่งานนี้ก็ทำให้ชีวิตเขาเริ่มมีความสุขความสบาย งานไม่หนัก มีเวลาว่าง ๆ ที่จะทำสิ่งที่ตัวเองชอบ ทำงานอิสระ ที่สำคัญคือเงินที่ได้นั้นก็มาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผมห่างไกลจากความฝันที่อยากเป็นนักเขียนออกไปเรื่อย ๆ จนผมคิดว่าผมไม่น่าจะกลับสู่เส้นทางความฝันได้ แม้ไม่รู้อนาคต แต่อย่างน้อย ผมไม่รู้สึกร้อนในใจมากนัก ถึงแม้ว่าบางเวลาผมจะหวนคิดถึงความฝันที่เคยมีอยู่ ผมมีชีวิตที่ดีการงานที่ทำเป็นไปด้วยดี จากเด็กอ่อนหัดในการขายประกันชีวิต ผมกลายเป็นคนที่มียอดขายมากจนน่าทึ่งทั้ง ๆ ที่เพิ่งเริ่มต้นงานนี้ได้ไม่กี่ปี ผมมีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ กลับบ้านไปหาแม่ที่สุพรรณบุรีบ่อยครั้ง ดูหนังและฟังเพลงโปรดอ่านหนังสือที่ชอบ ดูฟุตบอลคู่โปรดและกีฬาที่สนใจ

(ในรัก : 104)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นตัวละครประกอบอาชีพด้วยเป็นนักขายประกันชีวิต การขายประกันเป็นอาชีพสมัยใหม่ เป็นอาชีพที่อิสระและสบาย รายได้เยอะ แต่ต้องการคนขายเป็น

คนที่ช่างพูด ตามที่คนในสังคมเห็นความสำคัญแก่ประกันชีวิตมากขึ้น อาชีพนี้เป็นอาชีพใหม่ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะคือ การพูด โนมิน่าว การประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่ไม่ต้องใช้แรงงาน

3.1.2.2 อาชีพเป็นแคดดี้

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่าคุณสาวคนเล็กสุดของมุตตอฟา ทำงานเป็นแคดดี้ที่ไปถือถุงกอล์ฟและเก็บลูกกอล์ฟให้แก่ักกอล์ฟที่รวย ๆ แต่ไม่ใช่มีงานทำทุกวัน ต้องรอหัวหน้าเรียกเบอร์ไปเรื่อย ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*หล่อนทำงานเป็นแคดดี้ ทุกเช้าหล่อนจะไปลงชื่อเอาไว้
เพื่อแสดงให้เห็นว่าคอยบริการนักกอล์ฟ และจะถูกหัวหน้าแคดดี้
คอยเรียกตามเบอร์ไปเรื่อย ๆ ให้ไปคอยถือถุงกอล์ฟและอำนวยความสะดวก
ความสะดวกให้แก่ักกอล์ฟในสนามกอล์ฟใกล้บ้าน...สนามกอล์ฟ
อันกว้างใหญ่หลายร้อยไร่...พื้นที่หลายสิบไร่ในจำนวนนั้นเคยเป็น
ที่ดินทำกินของเป๊าะและเมาะของมุตตอฟา*

(ม้าไม้ : 21)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นถึง ผู้หญิงคนไทยปัจจุบัน มีส่วนหนึ่งมีอาชีพเป็นแคดดี้ ผู้ที่เก็บกอล์ฟให้ผู้เล่นกอล์ฟ ซึ่งเพราะว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายที่อ่อนแอ ฐานะด้อยกว่าผู้ชาย แล้วอาชีพที่เป็นแคดดี้ไม่ต้องการความสามารถเยอะ อีกทั้งผู้หญิงยังมีความอดทนและความขยันอีกด้วย เป็นอาชีพใหม่ที่สร้างขึ้นตามค่านิยมสมัยใหม่ ซึ่ให้เห็นว่าสังคมได้เปลี่ยนแปลง อาชีพที่ให้คนเลือกทำก็ได้มีมากขึ้น แม้ว่าไม่ใช่อาชีพที่ได้เงินเยอะพอ แต่ก็ต้องทำเพื่อมาจุนเจือครอบครัว

3.1.2.3 อาชีพมอเตอร์ไซค์รับจ้าง

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึง สามีของรอบปีอะห์ ฮาซัน การทำงานเป็นคนรับจ้างขับมอเตอร์ไซค์ประจำวัน บางทีก็รับจ้างงานพิเศษ คือไปส่งรับของต่าง ๆ เหนื่อยทุกวันแต่ก็ต้องขยันทำเพื่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*หล่อนหมายถึงฮาซัน ฝั้วของหล่อนซึ่งมีอาชีพขี่
มอเตอร์ไซค์รับจ้าง และรับจ้างพิเศษเป็นม้าเร็วคอยวิ่งเอกสาร
หรือส่งของตามแต่จะมีคนเรียกใช้บริการ*

(ม้าไม้ : 25)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า การทำงานเป็นคนรับจ้างขี่มอเตอร์ไซค์เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ผู้ชายคนไทยที่ยากจนและไม่ได้มีการศึกษาสูงนิยมเลือกมาทำ อาชีพนี้เหนื่อยและได้เงินไม่มาก แต่ทำงานได้อิสระ และสังคมไทยก็มีความต้องการคนประกอบอาชีพนี้จำนวนไม่น้อย จะทำให้ผู้ยากจนช่วยค่าใช้จ่ายครอบครัวได้นิด ๆ หน่อย ๆ ซึ่ให้เห็นว่าอาชีพรับจ้างขับมอเตอร์ไซค์เป็นอาชีพที่พิเศษสำหรับสังคมไทย ได้รับค่านิยมมากจากคนที่ขาดงานทำ

3.1.2.4 อาชีพช่างทำทอง

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่า ลูกเขยคนที่ชื่อว่าประเสริฐ มีอาชีพเป็นช่างทำทองในบริษัทที่มีชื่อเสียง โดยทำงานเป็นฝีมือที่ดี ซึ่งมีเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*ประเสริฐกำลังนั่งเขียนลายทองอยู่ไม่ห่างจากลูก เขามี
อาชีพเป็นช่างทำทอง เป็นช่างฝีมือเอกของบริษัทผลิต
เครื่องประดับชื่อดังแห่งหนึ่ง*

(ม้าไม้ : 38)

จากตัวอย่างยกมาแสดงให้เห็นว่า คนที่มีฝีมือที่ดี มีความสามารถในการทำงานอย่างหนึ่ง ประกอบอาชีพด้วยอาชีพที่ดีและได้ค่าจ้างไม่น้อยเลย อาจไม่ใช่อาชีพที่ทำรายได้งามแต่ก็เป็นอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้อย่างมั่นคง ซึ่งให้เห็นว่า ในสังคมปัจจุบัน แม้ว่าจะไม่ได้มีฐานะที่ดี หรือมีการศึกษาสูง แต่ถ้ามีฝีมือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะหางานที่ดีและมั่นคงเก็บเงินมาเลี้ยงครอบครัวไม่ยาก

3.1.2.5 อาชีพม้าทรงประจำ

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า เสี่ยงเป็นม้าทรงประจำโรงพระแห่งหนึ่งมาทำพิธีให้เมธี เพื่อสิ่งใดบางอย่างจะออกจากตัวเมธี เขาทำเหมือนว่ากำลังคุยกับสิ่งใดอยู่ ให้สิ่งที่คนข้าง ๆ มองไม่เห็นนั้นให้อภัยกับเมธี หลังทำพิธีเสร็จ เขาก็บอกพิไลลักว่าให้นำของที่เอามาจากกุฏิร้างกลับไปคืนแล้ว สิ่งเลวร้ายจะดีขึ้นตามลำดับ ลากและตอนเชื่อเส็งมาก แต่พิไลลักขณัฐสิริเฉย ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*ทุกวันนี้เสี่ยงเป็นม้าทรงประจำโรงพระจีนแห่งหนึ่งใน
จังหวัดภูเก็ต เขาหลับตาลง วางมือขวาล้มผลสลายเท้าของเมธี
และค้ำคามือไว้เช่นนั้น ส่วนมือซ้ายเกาะกุมราวเหล็กเตียงผู้ป่วย
ครู่หนึ่งร่างของเขาสั่นเทิ้ม และปากก็ขมุบขมิบแต่ไร้เสียงหรือคำ
สวดใด ๆ เล็ดลอดออกมา*

*ลากและตอนยื่นมองดูม้าทรงเงียบ ๆ ทั้งคู่เชื่อและ
ศรัทธาในสิ่งที่เห็นอย่างเหลือล้น แต่พิไลลักขณัฐสิริเฉย ๆ นี่เห็น
ว่าเป็นญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือกันมานาน หากเป็นคนอื่นละก็
เธอจะไม่ยอมให้ทำพิธีอะไรแบบนี้แน่นอน*

(มรสุม : 43-44)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นม้าทรง ม้าทรงเป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นอาชีพที่พวกคนนับถือ เพราะว่ายังมีคนนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากมาย จึงต้องการผู้นำมาแก้ปัญหาสิ่งเหนือธรรมชาติ สะท้อนภาพสังคมว่า คนในสังคมไทยส่วนมากยังนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ จึงทำให้สังคมต้องการผู้นำเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

จากข้างบนที่กล่าวมา สภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในนวนิยายที่ได้เลือกมาส่วนมากจะเป็นสภาพที่ได้เปลี่ยนแปลง ทำให้ชีวิตคนปัจจุบันสะดวกสบายขึ้น แต่คนส่วนหนึ่งเอาแต่ประโยชน์ตัวเอง ไม่เห็นความสำคัญแก่สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบ้าง แล้วคนชั้นต่ำในสังคมใช้ชีวิตอย่างยากจน ประกอบอาชีพหลาย ๆ ประเภท เป็นอาชีพที่มีขึ้นมาใหม่ ๆ ในเมืองไทย เวลาทำงานอิสระ แต่ก็ยังเป็นอาชีพที่พอเลี้ยงครอบครัวตัวเองได้ จึงต้องเผชิญกับความยากจนต่าง ๆ

3.2 ความสัมพันธ์ของคนในสังคม

คนในสังคมมีชีวิตอยู่ร่วมกัน อาจเป็นสายเลือดเดียวกัน มีความเกี่ยวพันกัน ซึ่งความสัมพันธ์ของคนในสังคมในนวนิยายสุภาวีย์ เทวกุล ๓ พ.ศ. 2549-2553 จะมีทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมและความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน

3.2.1 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า ขณะที่ครุพานิตย์ยังเป็นเด็กวัยรุ่น เขาได้อาศัยอยู่กับอาที่เป็นน้องชายแท้ ๆ ของพ่อในเมืองเชียงใหม่ แม้ว่าจะไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายทุกอย่าง แต่อาเป็นผู้ที่ทำร้ายตัวพานิตย์และทำให้ชีวิตเขาที่มีความมั่งคั่งความทุกข์ แล้วพ่อพานิตย์ก็เป็นคนที่ทำความชั่วร้ายต่อเขาเสมอเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่ออายุได้ 12-13 ปีครุพานิตย์เคยอาศัยอยู่กับอาวิศิษย์
ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเรียนหนังสือ ช่วงนั้นเองที่อาผู้
เป็นน้องชายแท้ ๆ ของพ่อก็จะให้เงินเป็นค่าปิดปากหลังจาก
ข่มขืนเขาแล้ว แม้ว่าครุพานิตย์จะไม่ได้พบหน้าอาวิศิษย์มานาน
หลายปี แต่เขาก็ยังนึกถึงสีหน้าอันสลดใจของมันได้ อาผู้ชาย
ผู้มีสันดานกระด้างกระดั่งแอบแฝงอยู่ในตัว ต่างจากพ่อของเขาซึ่ง
โผงผางกักขฬะ ชั่วช้าไปคนละแบบ

(กาลกัญชกา : 36)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น ความสัมพันธ์ของอา กับหลานและพ่อ กับลูกที่ไม่ดี ผู้เป็นอาทำร้ายทั้งกายและใจของคนที่เป็นสายเลือดเดียวกันกับเขา แล้วผู้เป็นพ่อก็ไม่ได้เป็นคนรับผิดชอบครอบครัว ทำให้ครอบครัวขาดความสามัคคีและความมั่นคง แล้วยังชี้ให้เห็นคนในครอบครัวเห็นแก่ตัว เอาแต่ใจตัวเอง ไม่นึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติที่ผูกพันกัน ทำให้ชีวิตของเครือญาติมีความทุกข์ และยังอาจทำให้สังคมเกิดปัญหาอาชญากรรมได้

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึงฉายมัยเห็นพินยาผิดปกติ และรู้ว่าน้องสาวตัวเองมีอำนาจเข้ายวนต่อเพศชายไม่ละเว้นว่าวัยใด แล้วเขาจึงแอบไปโรงเรียนน้องสาวไปหาต้นเหตุ ซึ่ง

เห็นว่ามิครุคนหนึ่งจับแก้มน้องสาวขณะที่น้องสาวชื่อขนมอยู่ ฉายมัยโมโหมากจึงไปชกเปรี้ยงผู้ชายที่เป็นครุ แล้วสั่งน้องสาวว่าวันหลังถ้ามีอะไรที่เข้าใจไม่ได้ต้องรีบบอกพี่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ระหว่างนั้นฉายมัยสังเกตเห็นชายวัยกลางคนผอมสูงไว้
หนวดเรียวเดินตามน้องสาวของเขามาหยุดยืนทำอะไรจะซื้อขนมเบื้อง
ก้มลงพูดจาสุบศึรชะเป็นที่เอ็นดูเด็กหญิงซึ่งอ้าอึ้งตัวแข็ง แล้วจับ
แก้มห้องสาวของเขาต่อหน้าแม่ค้า

ฉายมัยเดินตรงเข้าไปชกเปรี้ยงเข้าที่จุ่มก ชายไว้หนวด
คนนั้นทรุดหงายเลือดกำเดาทะลัก โชคดีที่ครุใหญ่รู้ลันดานครุ
หนวด จึงประนีประนอมยอมความกันได้

เขาชี้หน้าตัวเอง “เห็นไหมว่าเป็นยังไง วันหลังต้องบอกพี่
นะว่ามีอะไร ไม่ใช่โดนรังแกแล้วอุบเจียบไว้” น้ำตาหยดแรก
ของพินยากระทบแก้มเขา ฉายมัยใจหายวาบ โอบตัวน้องไว้แล้ว
ลุกขึ้นนั่ง พินยาร่ำให้เจียบ ๆ น้ำตาเปียกชุ่มมอกเลือดของเขา ฉาย
มัยกอดน้องลูบศึรชะเบา ๆ โดยไม่เอ่ยอะไรอีก

(กาลกัญชกา : 72-73)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของพี่กับน้องเป็นอย่างดี พี่รักน้องมาก ดูแล
ทุกสิ่งทุกอย่างของน้องอย่างเต็มที่ ไม่ยอมให้คนอื่นมารังแกทำร้ายจิตใจน้องสาวตัวเอง เป็นความรักที่
จริงจังของพี่มีต่อน้อง ได้เห็นความผูกพันของคนที่ไม่ได้มีสายเลือดเดียวกันแต่ก็เป็นพี่น้องที่มีชีวิตอยู่
ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างดี

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า พ่อของครุฆานิตยโดนฟ้าผ่าเสียชีวิตตอนไปไร่ ตั้งไว้ที่
ศาลาวัด เมื่อครุฆานิตยไปงานศพพ่อ จึงตั้งข้อห้ามที่อย่ากินข้าวเหนียวในงานศพ แล้วรอกกลางคืนยัง
แอบไปเปิดโลงตัดหัวศพพ่อเก็บไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“หัวพ่อมึงไง” อสุรกายสำรอก “พ่อมึงโดนฟ้าผ่าตาย
ตอนไปไร่ ตั้งไว้ในศาลาวัดที่จังหวัดแพร่ มึงไปเคารพศพแต่ในใจ
คิดอาฆาตอยากจะทำคั่วหัวใจมันออกมาดูว่าเป็นสีอะไร ถ้ามันไม่
ตายไปก่อนมึงคงเชือดคอมันจริง ๆ แล้วมึงก็ลืมข้อห้ามเสียสนิท
มึงกินข้าวเหนียวในงานศพ คืนนั้นมึงเลยย่องไปเปิดโลง ใช้เคียว
ตัดหัวศพพ่อมึงมาไว้ที่นี่”

(กาลกัญชกา : 102-103)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของลูกกับพ่อฟังเหมือนศัตรู เมื่อรู้พ่อตัวเองตายแล้ว ลูกไม่ได้เสียใจแต่ยังไปทำร้ายศพพ่อ จะเห็นว่าลูกเกลียดพ่อตัวเองมาก สะท้อนว่าพ่อไม่ได้ทำหน้าที่พ่อให้ดี จึงให้จิตใจของลูกมีปัญหาแบบไม่ปกติ

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า ฉายมัยอยากจะได้เดินทางไปวัดในจังหวัดเพชรบูรณ์ที่เขาเคยไปกับแม่ เพราะว่าเขาอยากหาสาเหตุความเจ็บป่วยของแม่ น้องสาวพินยาไปกับเขาด้วยทำให้เขาไม่ค่อยเต็มใจ แต่น้องให้สาเหตุว่าเป็นห่วงเขา กลัวเขากังวลใจแล้วขับรถคนเดียวไม่ปลอดภัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พระลูกวัดรูปหนึ่งอนุญาตให้เขาและพินยาเดินขึ้นมาที่นี่
ฉายมัยไม่มีจุดหมายที่แน่นอน เขากำลังตามล้างล้างของตนอยู่
เขาไม่ค่อยเต็มใจให้น้องสาว

มาที่เพชรบูรณ์ด้วย แต่เธอบอกว่าดูเขากังวลใจและไม่
เป็นตัวของตัวเองบางครั้งเหมือนลอยจนน่าเป็นห่วงว่าจะเกิด
อุบัติเหตุจึงยื่นกรานขอมาด้วยจนได้

(กาลกัญชกา : 141)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่พี่กับน้องรักกัน มีความสัมพันธ์อย่างดี พี่และน้องเป็นสมาชิกของครอบครัว มีชีวิตอยู่รวมกัน แต่ก็มี ความชอบความดี ไม่เหมือนกัน ถ้าไม่เห็นใจกัน อาจเกิดขัดแย้งยิ่งใหญ่มาก ซึ่งความรักของญาติ ๆ อาจเป็นสิ่งที่ควรจำไว้ในใจเสมอ จะทำให้ครอบครัวเข้มแข็งและอบอุ่น

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า นางเง็กเลี้ยงเจ็บป่วยมากขึ้นเรื่อย ๆ เธอรู้ตัวตนเองมาก เห็นลูกชายกังวลใจทุกวัน จึงคุยกับลูกว่า ความตายเป็นสิ่งธรรมดา เธอพูดว่าเธอไม่เสียดายต้องเกิดมาทนลำบาก เพราะว่าเธอมีลูกที่ดีและกล้าหาญ แต่ตอนนี้ลูกกังวลอยู่ไม่เห็นทางที่แน่นอน ซึ่งเธอกลัวลูกเหมือนคนจีนสมัยโบราณว่าให้ลูกเป็นคนที่ถูกกล่าวหาตลอดไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นางเง็กเลี้ยงยิ้มเศร้า “แปะหยิ่งเกี้ยว มีใครบ้างที่เกิดมาแล้ว
ไม่ตาย ลี้อจะฝืนลิขิตของฟ้าได้ยังไง หม่าม้าได้กินมาจนอายุถึง
ปานนี้ไม่เสียดายเวลาแล้ว หม่าม้ามีลูกอย่างลี้ก็ยังไม่เสียดายที่
ต้องเกิดมาทนลำบาก ลี้อเป็นคนกล้าหาญมาแต่ไหนแต่ไรทำไมแค่นี้
ถึงคิดไม่ได้ เมื่อก่อนป้าลี้เคยเล่าว่า สมัยโบราณแม่ของจ๊กฮุย
ลี้กหลังให้จ๊กฮุยรักชาติ จ๊กฮุยถึงได้เป็นแม่ทัพที่คนจีนเราต้อง
รำลึกถึงตอนนี้ม้าก็อยากลี้กหลังลี้เหมือนกัน เข้าใจหรือเปล่า”
แกหมายถึงลี้กหลัง “หม่าม้าจะลี้กหลังอะไร” ฉายมัยถาม นาง
เฟ่งมองบุตรชายเหมือนจะจดจำเป็นครั้งสุดท้าย เอ่ยด้วยเสียง
แหบเครือ “หม่าม้าจะเขียนว่า ให้ลูกชายเป็นคนกล้าหาญ
ตลอดไป”

(กาลกัญชกา : 152-153)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของลูกกับแม่ที่ดี แม่เป็นคนที่รักลูกมาก ยอมเสียทุกอย่างเพื่อลูก แล้วยังเป็นเพื่อนลูกที่ชี้แนะทางชีวิตให้ลูกได้ ขณะที่ลูกพบปัญหาแล้วกังวลใจไม่รู้ทำอย่างไรดี แม่ก็สอนให้ลูกเป็นคนที่กำลังหาญไม่ต้องเป็นห่วงแม่มาก ยังสอนลูกว่าให้ยอมรับความจริงของชีวิตคน สะท้อนให้เห็นความรักของแม่ที่มีต่อลูกอย่างชัดเจน

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พุดถึง ลูกสาวคนโตของมุสต่อฟาแต่งงานกับผู้ชายที่ต่างศาสนา แต่มุสต่อฟาไม่ยินดีไม่พอใจ จึงไม่เคยพูดคำเดียวกับลูกเขย แม้ว่าลูกเขยนั้นเป็นคนดีและคนที่มีความกตัญญูก็ตาม สองคนผู้ที่เป็นพ่อกับลูกเขยจึงหลีกเลี่ยงพบหน้ากัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วิธีเดียวที่เขาจะแสดงออกถึงความไม่พอใจเรื่องนี้ก็คือ
การไม่ยอมพูดกับลูกเขย...ไม่ว่าประเสริฐจะดีอย่างไร ขยันทำมา
หากินแค่ไหน มุสต่อฟาก็ไม่คิดจะพูดด้วย หนักเข้าลูกเขยก็เลยจำ
ยอม เลี่ยงการเผชิญหน้ากับพ่อตาเช่นกัน และปล่อยให้ยามีละห์
หลบหน้าเขาไปด้วย

(ม้าไม้ : 38)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของพ่อเมียบอกกับลูกเขยที่ไม่ค่อยถูกกัน แม้ว่าลูกเขยเป็นคนสำคัญของลูกสาวตัวเอง แล้วทำดีทุกอย่าง แต่เพราะว่าหลักศาสนา คนที่เป็นพ่อก็ไม่ยอมอยู่ดี ๆ กับลูกเขยตัวเอง ไม่ยอมละเมิดความเชื่อที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ชี้ให้เห็นว่าศาสนาก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวได้ดีหรือไม่ ก็จะทำให้คนในครอบครัวเกิดความขัดแย้งกัน ขาดความมั่นคงและความสามัคคี

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า น้องชายเมธีรู้ว่าพี่ตัวเองนอนโรงพยาบาลจึงนั่งเครื่องบินจากกรุงเทพฯ มาเยี่ยมพี่ พอเห็นและได้ฟังอาการป่วยของพี่ น้ำตาซึม น้ำตา จิตของเขาเหมือนโดนอะไรจับไว้ เจ็บเข้าตัว พี่เมธีไม่ยอมพูดกับน้องสักคำ แต่ก็ยังเหยียดยิ้มตรงมุมปากนิดหนึ่ง น้องชายบอกพี่ว่าให้ทำใจสบาย อีกไม่นานก็จะหายดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมธีมองน้องชายด้วยตาเหม่อลอย ไม่ได้สนใจว่าผู้ที่ยืนอยู่
ข้างเตียงเป็นใคร จำรูญเอ่ยเรียกชื่อพี่ชายเบา ๆ พร้อมกับซักถาม
อาการ เมธีนั่งเงิบส่ายตายังเลื่อนลอยเช่นเดิม ความรู้สึกกูบไหว
แล่นเข้ามาจับจิตจำรูญ น้ำตาซึมรู้สึกตีบตันในลำคอเอามาก ๆ
จากนั้นน้ำตาไหลพรากลงอาบแก้ม เขารีบเช็ดน้ำตา หันไปถาม
พี่สะใภ้ด้วยน้ำเสียงลั่นเครือว่าเป็นเพราะอะไร พี่ชายจึงจำเขา
ไม่ได้ พี่ไล่ลักษณะส่ายหน้าและพูดกับสามีว่า วันก่อนยังเคยถามหา
น้องชายคนนี้อยู่เลย แต่พอจำรูญมาจริง ๆ ทำไม่ไม่ยอมพูดจาด้วย
ละ เมธีนั่งเงิบไม่ตอบได้แต่เหยียดยิ้มตรงมุมปากนิดหนึ่ง

จำรูปปีบขนาดต้นแขนของเมธีเบา ๆ และกล่าวอย่างช้า ๆ
ที่เมธ จำรูปมาแล้วนะ ทำให้สบาย ๆ นะครับ ไม่นานก็คงหายดี
ครับ

(มรสุม : 50)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ก็คือความสัมพันธ์ของพี่
กับน้องอย่างดีที่น้องรักพี่มาก พี่น้องเป็นคนที่มีสายเลือดเดียวกัน มีความผูกพันกันอย่างมาก เมื่อมี
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพบปัญหา อีกฝ่ายหนึ่งจะเสียใจและมาช่วยเหลือ สะท้อนภาพสังคมว่า พี่น้องกันแม้ว่า
มีชีวิตใหม่ของตัวเองแล้ว แต่ความผูกพันที่มีสายเลือดเดียวกันทำให้ยังมีความรักต่อกัน ครอบครัวก็จะ
ได้มั่นคง ซึ่งให้เห็นความสามัคคีของครอบครัวคนไทย

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า หมอยังหาสาเหตุอาการป่วยของเมธีไม่ได้ เมธีจึงต้องนอนอยู่ใน
ห้องไอซียู พิไลลักษณ์มาเยี่ยมสามีตัวเองทุกวันแม้ว่าไม่ต้องดูแล เพราะว่าเธออยากอยู่กับสามีเพื่อให้
กำลังใจเขา แล้วถ้าสามีจะดีขึ้น เธออยากเห็นด้วยตาตัวเอง หรือถ้าหมอมีอะไรจะบอก เธอก็จะรีบ
ไปหาได้ทันที ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในช่วงที่สามียังนอนรักษาตัวในห้องไอซียู พิไลลักษณ์ไม่
ต้องเฝ้าใช้อย่างใกล้ชิด แต่เธอยังเดินทางมาที่โรงพยาบาลทุกวัน
บางครั้งเธอนอนพักค้างคืนอยู่ที่โรงพยาบาลด้วย โดยใช้เตียงผ้าใบ
พับเก็บได้วางนอนบริเวณใกล้ ๆ ห้องไอซียูเธออยากอยู่เป็น
กำลังใจเขา แม้เขาไม่รู้สีกตัวก็ตาม อีกประการหนึ่งหากสามีมี
อาการดีขึ้น เธอจะได้เห็นด้วยตาตัวเอง หรือแม้กระทั่งหมอมีอะไร
ด่วน เธอก็พร้อมที่จะพบและพูดคุยกับหมอได้ตลอดเวลา

(มรสุม : 71)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่ภรรยารักสามีตัวเองมาก
สามีกับภรรยาเป็นสมาชิกสำคัญที่ทำให้ครอบครัวมั่นคง ขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็จะทำให้ครอบครัวพัง
ได้ แล้วถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เต็มที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเชื่อถือและเข้มแข็ง สามีกับภรรยาควร
เป็นผู้นำของครอบครัว ควรรักกันและรับความผิดชอบครอบครัว เมื่อพบปัญหาจะแก้ไขได้สำเร็จ
ซึ่งให้เห็นความดีงามของความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว

จากการวิเคราะห์ข้างบนดังกล่าว สรุปได้ว่า คนในครอบครัวมีสายเลือดผูกพันกัน แม้ว่ามี
ศาสนา ความคิดเห็นและค่านิยมต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แต่ส่วนมากก็มีความสัมพันธ์ที่ดี พี่กับน้อง พ่อ
แม่กับลูกรักกันมาก แต่ละฝ่ายเห็นความสำคัญแก่อีกฝ่ายหนึ่ง ทำให้ครอบครัวเข้มแข็ง มั่นคง อบอุ่น
และมีความสามัคคี

3.2.2 ความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน

นวนิยาย กาลกัญชกา กล่าวว่ายายมัยเล่าให้แม่ฟังว่ามีเพื่อนเรียนคนหนึ่งที่บ้านขายไข่ นั้นชอบรังแกเขาบ่อย ๆ แต่ยายมัยไม่ได้บอกครู เขาแก้ปัญหาเอง แม่เป็นห่วงลูกชาย จึงสั่งให้ลูกอยู่ไกลกับเพื่อนคนนั้น อย่าไปยุ่งกับเขาเลย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“วันนี้ไอ้บุญเอกมันเอาอีก” ยายมัยบ่น

“เพื่อนในห้องเรียนคนที่ล้อเคยเล่าให้แม่ฟังใช่ไหม”

“ใช่ ไอ้ลูกคนขายไข่ที่ตลาดนั้นแหละ มันไม่ใช่เพื่อน

หรอก วันนี้มันเอาดินสอมาตีมตุตอ๊วตอนครูกำลังสอน”

“แล้วล้อบอกครูหรือเปล่า”

“ไม่ได้บอก ครูช่วยอะไรไม่ได้หรอก ไอ้มันชอบขำลั้วด้วยนะหมาบ้า อ๊วเห็นมันเอากิ่งก่าฟาดเล่นกับต้นไม้”

เง็กลั้งถอนหายใจ “ล้อก็อยู่ห่าง ๆ เขาไว้ละกันนะดี”

(กาลกัญชกา : 29)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของคนที่เป็นเพื่อนเรียนด้วยกันก็มีปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ กัน ไม่ใช่ทุกคนในห้องเรียนเดียวกันจะเป็นเพื่อนสนิทกันได้ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเดียวกันนั้น ก็อาจจะเป็นเพื่อนกันไม่ได้เหมือนกัน การมีชีวิตใกล้กันและมีความคิดเห็นไม่ตรงกันนั้น ความสัมพันธ์จะไม่ดีก็ได้ แต่แม้ว่ามีความสัมพันธ์ไม่ค่อยดี ก็ไม่ควรทำร้ายตัวกันไม่อย่างนั้นจะทำให้เกิดปัญหาอันตรายได้

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา ได้กล่าวว่า ราชิตโมโหมากที่คนร้ายเข้าบ้านเขาจะทำร้ายหลานสาวเขา ซึ่งเขาหยิบปืนมาจะยิงคนร้ายนั้น คนในตลาดไม่มีใครกล้าออกมาห้ามเด็กคนนี้ เพราะว่าทุกคนในนี้ปกติไม่ได้สนิทกับราชิต และยังกลัวโดนเขายิงตาย จึงมีแต่คนรอดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กิตติศัพท์พฤติกรรมอันธพาลของราชิตเป็นที่เลื่องลือ นักลอยหัวไม้ในซอย ต่างต้องเคยมีเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาทกับนักเรียนผิวคล้ำผู้นี้มาแล้วทั้งสิ้น ครูผานิตยสำนึกกว่าเป็นหน้าที่ของตัวที่ต้องไปห้ามลูกศิษย์ หากแต่อีกใจหนึ่งก็รู้สึกเหมือนทุกคนในที่นั้น นั่นคือ กลัวโดนราชิตยิงเอา

ไม่มีใครแม้สักคนเดียวยอมเสี่ยงเข้าไปยับยั้งอารมณ์ชั่ววูบของเด็กคนนี้ ไม่มีใครตะโกนให้สติ ทุกคนรอดคอยให้ยิง อยากเห็นการสังหารกันสด ๆ ตรงหน้า

(กาลกัญชกา : 34)

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างบน แสดงให้เห็นคนที่มีชีวิตร่วมอยู่ในชุมชนนั้น มีความสัมพันธ์เหมือนคนแปลกหน้า ไม่มีน้ำใจไม่ยอมให้ความช่วยเหลือต่อกัน เห็นแก่ตัว แล้วยังชอบเห็นความเดือดร้อนและเคราะห์กรรมของผู้อื่น ไม่ได้นึกถึงความเป็นเพื่อนบ้าน จากความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่ไม่เป็นมิตร ชี้ให้เห็นว่าคนไทยปัจจุบัน แม้ว่าอาศัยอยู่ใกล้กันก็ไม่ได้เป็นเพื่อนบ้านกัน ไม่มีความสามัคคี

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า หลังจากฉายมัยยื่นออกมาห้ามราชิตยงคนร้ายที่เข้าบ้านขโมยของนั้นแล้ว ราชิตก็เชื่อฟังฉายมัยมาก แม้ว่าฉายมัยพูดอะไร เขาก็ไม่สงสัยคำพูดของเพื่อนคนนี้เลย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครุพละในขณะนั้นก็ได้ถามฉายมัยเช่นกันว่าเหตุใดจึง
ชวนราชิตพกขวานลั่นมาด้วยกลางดึกได้ เพื่อนผิวคล้ำดูเหมือนจะ
ยอมรับความจริงที่ว่าหากฉายมัยรู้ก็คือรู้ ไม่รู้ก็คือไม่รู้ ไม่สงสัย
คำพูดของเขา เขื่อนันครัทธาราวกับพระอาทิตย์ต้องขึ้นทางทิศ
ตะวันออก

(กาลกัญชกา : 44)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเรียนสองคนนี้เป็นเพื่อนที่สนิทสนมมาก แม้ว่าไม่ได้เป็นญาติพี่น้องกัน แต่ก็มีสัมพันธ์อย่างดีกว่าญาติพี่น้อง เพราะว่ามีฝ่ายหนึ่งยอมช่วยเหลืออีกฝ่ายหนึ่ง แล้วอีกฝ่ายหนึ่งนี้ก็เชื่อมั่นเพื่อนตัวเองมาก สะท้อนภาพสังคมที่สวयงามระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ชี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนจะทำให้เรามีเพื่อนมากขึ้น เมื่อเผชิญปัญหาที่จะช่วยเหลือกันได้ ทำให้ชุมชนมีความสามัคคีและอบอุ่นขึ้น

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึง เพราะแม่ฉายมัยไม่สบาย ต้องการค่าโรงพยาบาลจำนวนมาก ซึ่งทำให้ฉายมัยต้องลาเรียนแล้วไปทำงานเก็บเงินมารักษาแม่ตัวเอง แล้วเพื่อมีคนช่วยฉายมัยดูแลแม่เง็กถึงและน้องสาวตลอดเวลา แม่เง็กถึง ฉายมัย เจริงชาย พินยา ประเดิมและราชิตมารวมกันอยู่ที่ทาวนเฮ้าส์ของเจริญชายในซอยลาดพร้าว 6 คนนี้จึงประกอบเป็นครอบครัวใหม่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หางานไม่ยากนักคนหนุ่มที่เรียนไม่จบปริญญาตรีอย่าง
ฉายมัยจึงสามารถสร้างรายได้พอมาเป็นค่าผ่าตัด ค่าโรงพยาบาล
และค่าเล่าเรียนของพินยา คล้ายสุนัขข้างถนนที่ปราดเปรียวแย่ง
ทิ้งเศษเนื้อติดกระดูกในงานเทศกาลอาหารนานาชาติ เขาพามา
และน้องสาวมาอาศัยอยู่ที่ทาวนเฮ้าส์ของเจริญชายในซอยลาดพร้าว
101 ซึ่งภายหลังประเดิม ราชิต และเจริญชายก็มารวมกันอยู่ที่นั่น
จนกลายเป็นครอบครัวเล็ก ๆ ที่อบอุ่น

(กาลกัญชกา : 83)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่เหมือนเป็นพี่น้องที่มีสายเลือดเดียวกัน คนในชุมชนเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน แล้วยอมช่วยเหลือกันเสมอ จึงทำให้คนเหล่านี้ อยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหม่เดียวกันที่ไม่ได้มีสายเลือดผูกพันกันได้ และความสัมพันธ์ดีกว่าครอบครัวแบบเก่าที่เป็นสายเลือดเดียวกัน ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ เป็นเพื่อนสนิทกันได้เห็นใจช่วยเหลือกันเสมอ ทำให้รู้ว่าถ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีก็จะเห็นความอบอุ่นในสังคมเสมอ

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พุดถึง ฉายมัยได้ติดต่อกับแฟนเก่าเสมอ มีอยู่คืนหนึ่ง แฟนเก่าของฉายมัยเรียกเขาไปช่วยซ่อมรถบนถนนเมื่อฝนตกหนัก แต่แฟนเก่า นั้นกอดจูบกับชายหนุ่มคนรักใหม่ ฉายมัยตากฝนเปลี่ยนยางรถให้โดยที่ไม่ปรึกษาบ่น เพื่อนฉายมัยดูไม่ได้จึงลงจากรถมาช่วย แล้วชายหนุ่มคนนั้นทางร่มดูแลย ดั่งตัวอย่างต่อไปนี้

ขณะนั้นฝนตกหนัก เขายืนตากฝนดูรถติดกับชายหนุ่มคนรักใหม่ในรถแก๊งฮอนด้าที่เขาเป็นคนช่วยผ่อนดาวน์ให้ เมื่อเหลือบเห็นเขา รสรินไขกระจุกพุดกับเขาอย่างอ่อนหวานว่า ยางแตก พี่ช่วยเปลี่ยนให้หรือห้อย ชุดที่ใส่อยู่นี้ต้องไปถ่ายละครกัน เปียกไม่ได้ด้วย ฉายมัยทำให้โดยไม่ปรึกษาบ่น ราชิตทนดูไม่ได้ลงจากรถเปอร์โยต์ฝ่ายฝนตรงเข้ามาช่วย ทั้ง ๆ ที่ไม่พอใจ แต่หนุ่มคนรักใหม่ของรสรินไม่ช่วย ทางร่มดูแลย และยังคงกล้าตะโกนบอกให้เร่งมือหน่อย รอยยิ้มแย้มหยันขอบกล สดท้ายเมื่อฉายมัยเปลี่ยนเสร็จเปียกมะลอกมะแลกกก็เห็นรสรินยื่นเคียงหนุ่มคนรักใหม่ได้ร่มคันเดียวกัน หัวเราะแบมือทวงเงินที่พนันไว้กับชูรักว่า “เห็นไหมหรือชนะ”

(กาลกัญชกา : 129)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่ตอนแรกเป็นเพื่อนกันแล้วเป็นแฟนกัน แต่สุดท้ายก็เลิกกัน แม้ว่าไม่ได้อยู่ด้วยกันแล้วแต่ผู้ชายก็ยังยอมรับผู้หญิงเป็นเพื่อนกัน ยอมช่วยเหลือเธอเสมอ แต่ผู้หญิงเป็นคนที่เรื่องมาก เอาแต่ประโยชน์ตนเอง สะท้อนให้เห็นกลุ่มคนที่เห็นแก่ตัว ไม่เคยนึกถึงความรู้สึกของผู้ที่เคยสนิทกันกับตัวเองเลย

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า คนรักของจาริกทำงานที่ภูเก็ต ทุกครั้งเขาไปเยี่ยมแฟนตัวเอง สองคนก็จะพักในห้องเดียวกัน เขาจะให้แฟนนอนเตียง แล้วเขาเองเตรียมที่นอนมานอนที่พื้น เพราะว่าเขาคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายอยู่ใกล้ชิดกันมากจะเกิดปัญหา เขาไม่อยากทำลายสิ่งดี ๆ ระหว่างเขากับเธอก่อนที่แต่งงาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่อจาริกไปเยี่ยมระรินที่ภูเก็ต ทั้งคู่ก็จะพักห้องเดียวกัน เขาจะนอนที่พื้นเหมือนกันแม้ว่าระรินจะยอมให้เขานอนร่วมเตียง

จาร์ริกบอกว่า ชายหญิงใกล้กันกระแสไฟแล่นปรี๊ดปรี๊ดเข้าหากันได้ง่าย ๆ เขาไม่อยากให้อำนาจด่ากฤษฎณาฆ่าลายสิ่งดี ๆ ระหว่างเขากับเธอ ะรินซื้อที่นอนโคมะพร้าวมาเพื่อเขา โดยเฉพาะเมื่อเขาแสดงเจตจำนงที่หนักแน่นว่าจะไม่นอนร่วมเตียงกับระรินในเวลากลางคืนหากไม่ได้แต่งงานกัน แต่ก็จะมีข้อยกเว้นในกรณีที่ยากนอนเล่นกระเช้าเข้าแห่กันกระหนุงกระหนิงกันในเวลาอื่นที่ตื่นอยู่

(คนเล่นไฟ : 94)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ก็คือความสัมพันธ์ของผู้ที่เป็นแฟนกันที่รักกันมาก ผู้ชายเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ รักแฟนตัวเองมาก ยอมคิดทุกอย่างที่เป็นสิ่งดีต่อแฟนตัวเอง สะท้อนภาพสังคมว่า ผู้ชายต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบต่อผู้หญิง เป็นฝ่ายที่สมดุลความสัมพันธ์กับแฟนตนเอง ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาครอบครัวมากขึ้น ทำให้ครอบครัวเข้มแข็งและอบอุ่น

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า จาร์ริกเป็นลูกน้องของธีระ สองคนเป็นเพื่อนกันด้วย ธีระได้ดูแลเขาอย่างดี ช่วยเขาเสมอ ครั้งนี้เขาจะยืมเงินธีระไปซื้อหุ้นเพื่อได้เงินมาแต่งงาน ธีระก็รับปากว่า ยืมให้เขาหกแสน ถ้าขาดทุนจะให้เขารับผิดชอบต่อแค่สองแสน ถ้าได้กำไรก็เอากำไรบนยอดหกแสนไป เขาขอบคุณมากที่ธีระช่วยเขาเจอความฝันเร็วขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ที่ดินมรดกของผมสี่ไร่ ไร่ละสามแสนบาทตามราคาประเมินของกรมที่ดิน ผมขอยืมทีสองแสนครับ”

“ปู่เ๊ย แค่นี้เองเรอะ เออจ้ ผมให้ยืมหกแสน เอามั้ย ถ้าเกิดผิดพลาดทางเทคนิคขาดทุนขึ้นมา ผมให้รับผิดชอบต่อแค่ยอดสองแสนตามที่คุณขอ แต่ถ้าได้ตามที่คาดคุณเอากำไรบนยอดหกแสนไปเลย ไม่ต้องคิดอะไรมาก ถือว่าช่วยให้คุณเจอฝันเร็วขึ้น เห็นมั๊ย ดีกว่าเล่นแบบมาร์จินเสียวอีก”

“โอขอบคุณพี่มากครับ”

“เอ้อ แล้วก็ไม่ต้องไปบอกใครนะ ทำอะไรให้รู้กันแค่คุณกับผมเท่านั้นนะ โอเคไหม ตกลงคุณลงสี่แสนบวกกับที่ผมให้ยืมหกแสนเป็นล้านนึงพอดี”

(คนเล่นไฟ : 100)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ก็คือความสัมพันธ์ของหัวหน้ากับลูกน้องที่สนิทกัน บริษัทก็เป็น ในสังคม พวกพนักงานก็เหมือนเพื่อน ๆ ที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน หัวหน้า

กับลูกน้องเป็นฝ่ายสองฝ่ายที่มีความเกี่ยวพันมาก ซึ่งความสัมพันธ์ของหัวหน้ากับลูกน้องก็สำคัญมาก สะท้อนภาพสังคมว่าหัวหน้าที่ดีควรดูแลและให้โอกาสแก่ลูกน้อง ลูกน้องจะนับถือและเชื่อถือหัวหน้า การทำงานจะได้ดี บริษัทก็จะได้พัฒนาขึ้น

ในชุมชนมุสลิม คนมุสลิมเชื่อว่าเป็นมุสลิมด้วยกัน ต้องช่วยเหลือกันเสมอ นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึงฮัจญ์สุไลมาน คนที่มีความสัมพันธ์เป็นญาติกับครอบครัวมุสโตฟา หลอกหลวงพ่อของมุสโตฟาเอาเงินที่ขายนาไปฝากทรัสต์ บอกว่าจะได้ดอกเบี้ย แต่สุดท้ายเงินที่จำนวนมากก็ไม่ได้กลับมาอีก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*เปาะที่เมื่อกลับจากเมกกะแล้วลูก ๆ จะเปลี่ยนคำเรียก
ขานใหม่เป็นเยาะห์และมีคำนำหน้าชื่อเป็นฮัจญ์ยะห์ กลายเป็น
ฮัจญ์ยะห์มาเรียม เยาะห์ถูกรวมของสุไลมานไปถอนเงินจาก
ธนาคารให้ฝ่ายนั้นนำไปฝากทรัสต์ให้ และเมื่อเวลาผ่านไปเงินไม่
ได้คืน...ทั้งเงินปันผลจำนวนงามที่สุไลมานเคยพนมปากหลอก
เยาะห์ไปจนถึงเงินต้นก็สูญสลายไม่ได้คืน*

(ม้าไม้ : 21-22)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่มีความหลอกหลวง ชี้ให้เห็นความเป็นญาติพี่น้องกัน เพื่อมีเงินเป็นจำนวนมากและมีชีวิตอย่างสุขสบาย ยอมทำร้ายคนที่มี ความสัมพันธ์ใกล้กับตัวเอง คนในชุมชนเริ่มเห็นแก่ตัว เห็นความสำคัญแก่เงินทองไม่นึกถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติที่ผูกพันกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคนในสังคมทั้งสองด้านจะสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของคน ในสังคมมีแบบความดีที่เป็นพ่อแม่ลูกรักกัน เพื่อนกันแล้วก็ช่วยเหลือกัน จึงทำให้ครอบครัวและชุมชน มั่นคง อบอุ่น แต่ยังมีความสัมพันธ์ส่วนหนึ่งที่มีความขัดแย้ง ความหลอกหลวงกัน ชอบเห็นแก่ตัว ซึ่งทำ ให้ชีวิตคนในสังคมเกิดความทุกข์และความเดือดร้อน

3.3 สถานะทางเพศ

เพศชายกับเพศหญิงเป็นฝ่ายสำคัญสุดที่ประกอบในสังคม เป็นมนุษย์เหมือนกัน ทั้งมี ความสามารถเฉพาะของตัวเอง เป็นฝ่ายที่สร้างโลกพร้อมกัน ควรมีสติเดียวกัน แต่ก็ยังมีกลุ่ม เล็กน้อยที่ไม่เห็นความสำคัญแก่ผู้หญิง มีหลายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 ฐานะของเพศชาย

ในครอบครัวมุสลิม ผู้ชายถือว่าเป็นหัวหน้าครอบครัว มีฐานะสำคัญมาก นวนิยาย เรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่าพ่อของมุสโตฟาเสียชีวิตแล้ว พี่ชายคนโตในครอบครัว ชื่อว่าพอฟีก็ ผู้ที่ถือว่าเป็นผู้นำครอบครัว จึงต้องออกมาจัดการปัญหาต่าง ๆ ของงานศพ แม้ว่าปกติเขา

ไม่เคยสนใจเรื่องของคนอื่น แต่เมื่อครอบครัวเกิดปัญหาใหญ่ เขาก็ต้องเป็นผู้นำทางครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มุสต่อฟาจำวันที่เยาะห์ตายได้ดี...เยาะห์สิ้นลมตายโดยไม่
มีใครทันได้เห็นใจ มีคนไปพบร่างเยาะห์นอนคว่ำหน้าอยู่ข้างบันได
หลังบ้าน และคืนนั้นที่พี่น้องพากันทุกข์หนัก ด้วยว่าไม่มีเงินก้อน
ติดบ้านมากพอจะใช้ทำบุญทำศพให้เยาะห์ได้

“จะทำไมดี” รอฟีพี่ชายคนโตของเขาก็หน้าค้ำไครียด
ถามไถ่...ปกติแล้วรอฟีก็ไม่เคยสนใจเรื่องราวอื่นนอกเหนือไปจาก
เรื่องของตนเอง แต่เมื่อเยาะห์เสียชีวิต ความเป็นลูกชายคนโตทำให้
เขาต้องยื่นมือออกมาจัดการกับปัญหาเรื่องเงินและเขาจัดการไม่
สำเร็จ

(ม้าไม้ : 21)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัวในชุมชนมุสลิม โดยเฉพาะ
ผู้ชายที่มีอายุที่เป็นคนโตของครอบครัว มีสิทธิที่จะสั่งให้คนอื่นทำตามคำพูดของเขาและมีหน้าที่แก้ไข
ปัญหาครอบครัว เป็นผู้นำของครอบครัว ซึ่ให้เห็นว่าในสังคมไทยปัจจุบัน ยังมีชุมชนส่วนหนึ่งที่มีความ
เชื่อที่เห็นผู้ชายสำคัญกว่า ทำให้ผู้ชายกับผู้หญิงไม่ได้มีฐานะเท่าเทียมกัน

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่าในความเชื่อของมุสต่อฟา ผู้ชายซึ่งเป็นช่างเท้าหน้า ส่วนผู้หญิง
เป็นช่างเท้าหลัง อีกทั้งผู้ชายเปรียบเสมือนบุญที่พระเจ้าให้มา นำพาพ่อแม่ขึ้นสวรรค์ได้ ดังตัวอย่าง
ต่อไป

คนมีลูกชายถึงจะมีบุญ...ลูกสาวพาพ่อแม่ขึ้นสวรรค์ไม่ได้
หรือ...

มันเป็นความเชื่อที่ฝังหัวเขามาแต่ไหนแต่ไร ผู้หญิงเป็นผู้
ตามและผู้ชายเป็นหัวหน้า ทุกอย่างถูกกำหนดโดยเพศชายเท่านั้น

(ม้าไม้ : 32)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวมุสลิมเห็นความสำคัญของเพศชายมากกว่าเพศ
หญิง เอาเพศชายเป็นผู้นำครอบครัว เป็นหัวหน้าตัดสินใจทุกอย่างของครอบครัว ถ้าครอบครัวไหนไม่
มีลูกชายก็จะถูกดูถูกจากคนในชุมชนมุสลิม สะท้อนสังคมว่า แม้ว่าสังคมได้เปลี่ยนแปลงมาก แต่
ปัจจุบันก็ยังมีคนส่วนหนึ่งมีความเชื่อว่าผู้ชายเป็นผู้นำทางไปสวรรค์ ผู้หญิงทำไม่ได้

สรุปได้ว่า สังคมไทยปัจจุบัน กลุ่มชาวมุสลิมเห็นความสำคัญแก่ผู้ชายมาก ซึ่งเป็นผู้นำ
ครอบครัว ยังถือเป็นผู้ปกครองของผู้หญิง

3.3.2 ฐานะของเพศหญิง

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึง หลานสาวของมุสตอฟา ซ็อนาเดีย เป็นหลานที่ดี และเรียนหนังสือเก่ง เธอยังพยายามจะสอบไปเรียนที่โคโร แต่ด้วยความที่เธอเป็นผู้หญิง มุสตอฟาจึงเสียตายนานที่ศาสนาของมุสลิมมีหลักทำให้ผู้หญิงเป็นผู้นำศาสนาไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*เสียชีวิต...ถ้านาเดียเป็นหลานชายก็จะดี เป็นหลานสาว
ต่อให้เก่งศาสนาแค่ไหน เรียนกลับมาก็ไม่เห็นประโยชน์อันใด
อย่างมากก็สอนหนังสือไปตามเรื่องไม่มีทางเป็นอิหม่ามหรือผู้นำ
ศาสนาได้*

(ม้าไม้ : 44)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ศาสนาอิสลาม ผู้หญิงเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจ ไม่สามารถเป็นอิหม่ามหรือผู้นำศาสนาได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้หญิงในสังคมมุสลิมไม่มีฐานะทางสังคมเทียบเท่ากับผู้ชายหลักศาสนา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ในสังคมไทย ก็ยังมีคนกลุ่มน้อยที่เห็นผู้ชายสำคัญกว่าผู้หญิง แต่ในนวนิยายที่ยกมา ผู้หญิงเป็นผู้ที่เข้มแข็ง อดทน ฉลาด มีความสามารถไม่น้อยกว่าผู้ชาย สังคมไม่ควรดูถูกพวกเขา ควรให้ความเสมอภาคกันแก่เพศชายและเพศหญิง

3.4 วัฒนธรรมในสังคมไทย

สังคมเป็นชุมชนใหญ่ที่ผู้คนได้อยู่ร่วมกัน มีชุมชนเล็ก ๆ หลาย ๆ กลุ่มอาศัยอยู่ แล้ววัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ติดตัวคนมา แต่ละชุมชนมีวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งสะท้อนภาพสังคมแต่ละกลุ่มได้อย่างชัดเจนภาพสังคมจากวัฒนธรรมที่แสดงในนวนิยายสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2549-2553 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.1 ค่านิยม

ค่านิยมของสังคม หมายถึง สิ่งที่สังคมยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ดี สมควรที่สมาชิกในสังคมจะต้องกระทำ เป็นเป้าหมายที่สังคมอยากให้มี อยากให้เป็น ค่านิยม คือ รูปแบบความคิดของคนในสังคมที่จะพิจารณาตัดสินว่าสิ่งใดมีคุณค่า มีประโยชน์ถูกต้องหรือเหมาะสม ซึ่งสมาชิกในสังคมควรยึดถือเพื่อเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ แต่สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมากตามสภาพแวดล้อม แล้วค่านิยมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัยเหมือนกัน จึงส่งผลให้คนในสังคมมีค่านิยมที่หลากหลายมากมาย มีทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ดีแก่สังคมและทำให้สังคมเกิดผลเสียหาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชา กล่าวว่า หลังจากแม่แดงโดนครุฑานิตย์ฆ่าตายแล้วญาติ ๆ ของแม่แดงที่ลงมาจากเชียงใหม่มาร่วมงานศพแม่แดง พวกนั้นพยายามทำดีเพื่อรับให้รับเลี้ยงพิณยา แต่ก็ให้

คนรู้สึกว่ามันจริงจัง พวกเขาอาจไม่มีเจตนาที่ดีต่อหลานสาวคนนี้ แต่อยากได้มรดกของแม่แดง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เด็กหญิงผู้นั้นตั้งดูดยาทุกคู่ในงานศพแม่แดง หม่าม้า
 ถักเปียให้สองเส้น เด็กหญิงสวมชุดกระโปรงดำ วงหน้างามหมด
 จดหม่นหมอง ก่อเป็นเส้นห่อศพ แออร่าอย่างน่าพิศวงใน
 ศาลาวัด โดยเฉพาะญาติ ๆ แม่แดง ที่ลงมาจากจังหวัดเชียงใหม่
 พวกนั้นกะลัมพะเหลี่ยมายังพินยา แม้ว่าพยายามแต่งตัวให้มีฐานะ
 แต่ดูจากสีหน้าแววตา การพูดจา ไม่ใช่คนดีเท่าไรนัก ทำไมตอนพี่
 แแดงเดือดร้อนไม่เห็นมีใครยื่นมือมา จนเธอต้องพบจุดจบอัน
 สยดสยองด้วยน้ำมือชายที่หวังพึ่ง ฉายมัยนี้ก็สังหารณ์ว่าญาติ ๆ
 พวกนี้ไม่มีเจตนาที่ดีต่อหลานสาว ถ้าไม่ประสงค์ต่อทรัพย์มรดก
 บางอย่างก็ต้องเป็นมูลค่าจากความสวຍบาดตาของเด็ก

(กาลกัญชกา : 66)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ในสังคมปัจจุบัน ค่านิยมของคนเริ่มเน้นความต้องการ
 ของเงินทอง เพื่อยากมีชีวิตพุ่มเฟือยแล้วทำสิ่งที่ไม่ควรทำ เห็นญาติไม่เป็นญาติ คนที่เห็นแก่ตัวมาก
 ขึ้น ไม่เคยนึกว่าเป็นลูกหรือผิด ถ้าทำสิ่งใดแล้วได้ค่าก็ยอมทำแก่ผู้ที่มีสายเลือดเดียวกัน เหมือนมีวัตถุ
 นิยมใหญ่โตเกินไป ชี้ให้เห็นค่านิยมด้านเงินทองของบุคคลในสังคม จะทำให้คนเห็นแก่ตัว

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไพ่ กล่าวว่า ชีระเป็นคนที่ย้ออุปกรณ์กอล์ฟและสอนให้จาริกตีกอล์ฟ
 พอเล่นเป็นแล้วจาริกก็ไปตีกอล์ฟเกือบทุกเสาร์หรืออาทิตย์ เนื่องจากกิจกรรมนี้จะทำให้สุขภาพดีขึ้น
 แล้ว ยังได้รู้จักเพื่อนที่อยากรู้จัก ชีวิตแบบนี้เป็นชีวิตคนเมือง อาจไม่ได้ชอบตีกอล์ฟจริง ๆ แต่เป็นทาง
 ที่ทำให้คนคุยธุรกิจง่ายขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เกือบทุกเสาร์หรืออาทิตย์ บางทีก็ทั้งเสาร์และอาทิตย์
 นาน ๆ ครั้งที่ไม่ทั้งเสาร์และอาทิตย์ ที่จาริกไม่ได้ตีกอล์ฟ ถึงไม่
 ออกรอบ อย่างน้อยก็ต้องซ้อมไตรฟ์กอล์ฟเกม...กิจกรรมที่กินชีวิต
 ออกจากคนนอก มีสังคมกับคนเพียงสี่ห้าคนบนสนามหญ้าเขียว
 สดกลางแดดกลางฝน ออกบ้านก่อนตะวันขึ้น ถึงสนามแล้วเล็กล็ก
 กับฟาสต์ฟู้ดเพื่อออกรอบก๊วนแรก ๆ หมดลึบแปดหลุมแล้วยังคา
 ใจ ออกรอบต่ออีกเก้าหลุมหรืออีกสิบแปดด้วยซ้ำ...ถ้าเวลาอำนวย
 เป็นโลกส่วนก๊วนขนานแท้ เล่นแล้วติด ติดแล้วเลิกยาก ยากมากที่
 จะมีอะไรมาดึงออกจากกิจกรรมย่าลูกยางกลางทุ่งได้ง่าย ๆ
 โดยเฉพาะในห้วงยามที่มีมือกำลังขึ้น

ธีระเป็นคนแรกที่ชักชวนให้จาริกตีกอล์ฟ ลงทุนซื้ออุปกรณ์กอล์ฟชุดเริ่มต้นให้ พาไปให้โปรฯ สอนกอล์ฟจับวงสวิงให้ และก็พาไปออกรอบด้วย แต่พอจาริกปีกกล้าขาแข็ง ต่างคนต่างแยกไปเล่นกับเพื่อนฝูงคนรู้ใจของตนเอง ชีวิตอย่างนี้ในเมืองใหญ่ พิสูจน์กันมานานักต่อนักแล้ว มีหลักฐานพยานยืนยันมั่นคงว่า ถ้าไม่มีอะไรมาเปลี่ยนแปลงเปียงเบน ชีวิตทั้งสองจะต่างเดินเป็นเส้นขนานจนเป็นหนุ่มเฒ่าสาวแก่บนคานทองแน่นอน

(คนเล่นไฟ : 49)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า สังคมไทยปัจจุบันมีค่านิยมตีกอล์ฟในชีวิตประจำวัน การตีกอล์ฟเป็นกิจกรรมที่คนทำธุรกิจนิยมเล่นกัน เป็นวิธีทางที่คนได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น แล้วมีประโยชน์ต่อธุรกิจอย่างยิ่ง เป็นวิถีชีวิตใหม่ของสังคมเมืองปัจจุบัน สะท้อนภาพสังคมว่าการเล่นกอล์ฟเป็นช่องทางได้พบปะและสร้างความสัมพันธ์กับนักธุรกิจ ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า จาริกอยากหาเงินขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อเก็บเงินมาซื้อบ้านแต่งงาน ธีระจึงแนะนำหุ้นหลายตัวที่ดีเป็นการเพิ่มรายได้พิเศษให้จาริก ธีระเป็นคนที่รู้จักคนใหญ่ มีข่าวดีเกี่ยวกับหุ้นเสมอ SPIN เป็นตัวหุ้นที่เขาแนะนำครั้งนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผมมีอะไรให้คุณเล่นสนุก ๆ พรุ่งนี้เช้าแต่เช้าเลยนะ หมุนหัวเล่นเกมต้นหนอยจาริก จะซื้อตัวดูอย่างเดียวหรือจะลงเล่นก็ได้ ตัวนี้แหละ ราคาเปิดเท่าไรก็ซื้อเท่านั้น ตามแห่ดูเขาลากอย่าให้ตลาดสายตา” ธีระเดินเข้ามากระซิบจาริก

“มีข่าวดีอะไรหรือครับพี่”

“อาจารย์ไทยไปห่วยมา เขาบอกว่าซื้อเข้าขายบาย”

ธีระเป็นเซียนหุ้นที่มักจะได้ข่าววงในมาบ่อย ๆ เขาเองชักชวนให้จาริกเปิด พอร์ตหุ้น และแนะนำหุ้นหลายตัวเป็นการเพิ่มรายได้พิเศษให้จาริกหลายหน ส่วนใหญ่ที่เสียๆนั้นเป็นตัวที่จาริกเล่นเอง

(คนเล่นไฟ: 80)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น ค่านิยมอย่างหนึ่งของสมัยสังคมนิยมคือ เล่นหุ้น คนสมัยใหม่ต้องการเงินทองมาก และความต้องการในชีวิตประจำวันของคนในสังคมก็อย่างรุนแรง แล้วเล่นหุ้นเป็นวิธีที่หาเงินง่ายและใหม่ที่จะได้เงินทองเยอะและเร็ว ซึ่งทำให้สังคมนิยมเล่นหุ้นมากขึ้นเรื่อย ๆ สะท้อนภาพสังคมว่าสังคมเห็นคุณค่าของเงินทองมาก พวกเขาสนใจวิถีทางที่ง่ายที่ได้เงิน

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า สนามกอล์ฟแห่งที่จาริกเล่นอยู่รับแต่คนมีสมาชิกภาพ ราคาสมาชิกแพงกว่าที่อื่น ในปัจจุบันราคาสมาชิกสนามกอล์ฟอื่นลดลงหมดยกเว้นแห่งนี้ แล้วสนามนี้ปิดรับสมาชิกไปแล้ว แต่ถ้ามีคนขายคืน คนใหม่จะเข้ามาได้ สังคมไทยปัจจุบันยังไม่เหมือนประเทศอเมริกาเห็นกอล์ฟเป็นกีฬาธรรมดา แต่เป็นกีฬาเศรษฐี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สนามกอล์ฟแห่งนี้ไม่รับนักกอล์ฟสัญจรที่ไม่มีสมาชิกภาพ ไม่ว่าจะมียกเงินมีทองมากมาย ก็ไร้อภิสิทธิ์โดยสิ้นเชิง ราคาสมาชิกภาพสูงถึงล้านกว่าบาทในช่วงเปิดตัวก่อนขามตั้มยำกุ้งจะหกคว่ำ และในขณะที่ปัจจุบัน ราคาสมาชิกสนามกอล์ฟทั่วไปลดราคาต่ำกว่าช่วงเศรษฐกิจเบิกบานมาก แต่ที่นี้ยังเป็นดาวค้างฟ้า สนามนี้ปิดรับสมาชิกไปแล้ว ผู้ที่เป็นสมาชิกอยู่จะขายสิทธิ์ต่อหรือโอนสิทธิ์ให้ผู้อื่นไม่ได้ยกเว้นจะขายคืนให้กับสนาม ซึ่งทางสนามก็จะเก็บที่เอาไว้จนมีสมาชิกภาพว่างประมาณสิบถึงยี่สิบราย จึงจะเปิดโอกาสให้ผู้สนใจที่ลงชื่อรอเข้าประมูลซื้อ ซึ่งมีบรรดาเศรษฐีมีเงินถึงกะละมังทองเข้าคิวรอยาวเหยียด ไม่จำเป็นต้องใช้ระบบมาก่อนได้ก่อนเพราะความต้องการมีมากอยู่แล้ว ทฤษฎีง่ายมากได้ก่อนจึงใช้ได้ผลที่นี้เสมอ

ในโลกของคนมีเงิน ก็ยังมีการต่อสู้ตามวิถีของอำนาจเงินเพียงเพื่อให้ได้สิทธิในการออกกำลังกาย ในต่างประเทศอย่างสหรัฐอเมริกาไม่ได้เห็นกอล์ฟเป็นกีฬาเศรษฐี มีเงินเพียงสิบเหรียญ นักศึกษามหาวิทยาลัยก็สะพายถุงกอล์ฟไปเล่นได้แล้วครบ ๑๘ หลุม แต่ในเมืองไทย ทุ่งทองเป็นที่เดินยาวของคนในสังคมกีฬา สังเกตนิกายฟุ่มเฟือย แม้กระทั่งสิทธิในการไปตากแดดดูดดินยังต้องยื้อแย่งแข่งชิงด้วยอำนาจเงินตรา

(คนเล่นไฟ : 83-84)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ในสังคมไทยปัจจุบัน การเล่นกอล์ฟเป็นกีฬาเศรษฐี เป็นกิจกรรมที่คนทำธุรกิจนิยมเล่นเพื่อรู้จักเพื่อน ๆ ที่ต้องการ ยังถือว่าเป็นเอกลักษณ์คนรวย การเล่นกอล์ฟก็ทำให้คนมีฐานะในคนชั้นกลุ่มสูง สะท้อนภาพสังคมว่าการเล่นกอล์ฟเป็นค่านิยมของคนรวย เป็นวิธีที่นักธุรกิจได้คุยธุรกิจกับเพื่อนง่าย ๆ

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่า รอปีอะห์รับเงินมากมายจากภูเขาเพื่อไปซื้อเสื้อผ้า ซื้อเครื่องสำอางแพงๆ เห็นเงินก็ตาโต โดยไม่คำนึงว่าเงินทองนั้นได้มาจากไหน ได้มาอย่างบริสุทธิ์หรือไม่ เธอเพียงแค่ต้องการมีเงินเอามาใช้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รอปีอะหิยัมกริม สำหรับหล่อนแล้วเงินมากมายถึงจะได้อ
ไปจับจ่ายซื้อเสื้อผ้าสวย ๆ และเครื่องสำอางแพง ๆ ที่เขาโฆษณา
กันว่าใช้แล้วจะขาว หุ่นจะผอมเพรียวเหมือนกับนางแบบที่
มองเห็นในโทรทัศน์นั้น

(ม้าไม้ : 57)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ความต้องการเงินทองเพื่อมาบำเรอชีวิตที่ฟุ่มเฟือย ซึ่งกลายเป็น
ค่านิยมทางสังคมไทยในปัจจุบัน คนส่วนมากถือว่าเงินเป็นพระเจ้า เงินสามารถบันดาลได้ทุกอย่าง
อย่าง ชี้ให้เห็นว่าค่านิยมสังคมไทยสมัยใหม่ด้านการเงินเป็นค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อคนส่วนมากในสังคม
มากเกินไป อาจทำให้สังคมเกิดผลเสียและขาดความมั่นคง

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่า มีลี้กี ลูกชายคนโตของมุสต่อฟา ซื้อรถคันใหม่โดยจ่ายเงินไป
บางส่วนเล็กน้อยแล้วที่เหลือก็ผ่อนส่งซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในราคาสูง มุสต่อฟาบอกว่า คนสมัยนี้มี
ความคิดแปลกมาก ชอบรับดอกเบี้ยและเสียดอกเบี้ยเพื่อให้ได้สิ่งของแพงมาใช้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ถ้าไม่ผ่อนแล้วจะมีรถใหม่ได้ไงละเยาะห์ ก็เลาะที่เล่นไม่
ยอมขายน่าให้เงินสดฉนั้น ฉนั้นก็ต้องควานแล้วก็ผ่อนแบบนี้ละ”

“ดอกเบี้ยกินตายละ”

มุสต่อฟาบ่นอย่างหนักใจแทนลูก

คนมุสลิมไม่กินดอกเบี้ย แต่ก็ต้องเสียดอกเบี้ยด้วย ที่ถูกต้อง
คือไม่ควรทั้งรับและจ่ายดอกเบี้ย เพราะมันมีแต่จะทำให้ชีวิต
ยากลำบากยิ่งขึ้น

แต่ดูเหมือนคนสมัยใหม่จะไม่คิดเหมือนเขา การเก็บหอม
รอบริบเพื่อให้ได้เงินก้อนมาซื้อของที่ต้องการ เหมือนกับจะเป็น
เรื่องล้าสมัยไปเสียแล้ว ระบบเงินผ่อนมีมาจ่อค่อหอยอยู่ตรงหน้า
ประตูบ้าน เตรียมพร้อมให้ทุกคนได้ร่วมเป็นหนี้โดยไม่ยากเย็น
อะไรอีก ความอดทนอดกลั้นที่จะไม่ยอกได้สิ่งที่เป็นตัวกลับ
กลายเป็นเรื่องที่ทำไยยากยิ่งกว่า ในเมื่อมีโอกาสได้สิ่งของที่ไยยาก
ได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาอดทนรออีกต่อไป เพียงแค่หาเงินมาเสีย
ดอกเบี้ยจำนวนมาก ๆ ได้ ก็สามารถซื้อของที่ไยยากได้มาครอง

(ม้าไม้ : 59-60)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า คนสมัยนี้นิยมรับและจ่ายดอกเบี้ย เพราะว่า
เห็นความสำคัญของวัตถุหรือที่เรียกว่า วัตถุนิยม เพื่อนำมาทำให้ชีวิตตัวเองสุขสบายยิ่งขึ้น

โดยไม่คำนึงว่าดอกเบี๊ยที่จ่ายไปนั้นจะมากมายเพียงใด ยังชี้ให้เห็นคนในสังคมมีอยู่ส่วนหนึ่ง ชอบกู้เงินอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน ไม่ยอมเก็บเงินเหมือนสังคมสมัยเก่า

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่า แม่สุรอรอยยา เห็นเธอผอมเกินไป จึงบอกให้เขาดูแลตัวเองดี ๆ หุ่นผอมเกินไปเหมือนคนสุขภาพไม่ดี แต่สุรอรอยยาคิดว่าตัวเองไม่ได้ผอมมาก เธอยังบอกอีกว่า ผู้หญิงสมัยนี้ใคร ๆ ก็ชอบหุ่นผอม ๆ จะได้ใส่เสื้อผ้าสวย ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“โหยมะ...ซินอ้วนก็เซยแย่ลิ เสื้อผ้าสวยๆเดี๋ยวนี้เค้าทำ
ขายคนผอมกันนะมะ คนอ้วน ๆ หาเสื้อใส่ยาก”

“แต่นี้มันผอมไป...” รอปี๊ฮะหับ่นต่อ ขณะที่ลูกสาวทำ
เป็นเฉยเหมือนไม่ได้ยิน สุรอรอยยาชอบที่หล่อผอม มันทำให้
หล่อन्दูทันสมัย ก็ดูแต่พวกดารานางแบบสิ อ้วนๆมีที่ไหนกัน
นางเอกต้องสวยผอมด้วยกันทั้งนั้น พวกอ้วน ๆ ก็โน่นไง...เป็นตัว
ตลกหรือคนใช้ไปโน่น

(ม้าไม้ : 106)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงสมัยนี้นิยมมีหุ่นผอมๆไม่ค่อยใส่ใจเรื่องสุขภาพว่า ความผอมนั้นทำร้ายสุขภาพตนเองหรือไม่ สะท้อนให้เห็นว่าสังคมสมัยนี้ มีค่านิยมใหม่ที่ก่อให้เกิดตัวคน เกิดผลเสียหลายได้ ผู้หญิงในสังคมไล่ตามความสวยและหุ่นผอมดีมากเกินไป เป็นค่านิยมที่ไม่ค่อยสนใจ สุขภาพตัวเอง

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า พี่สะใภ้ของจำรูญจะย้ายพี่ชายมารักษาที่กรุงเทพฯ ฝากให้ จำรูญไปปรึกษาหมอที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง หมอคนนั้นมีบุคลิกดี พูดจาสุภาพ บอกจำรูญว่าไม่ต้องเป็นห่วงผู้ป่วยมาก หมอจะจัดการทุกอย่างที่ให้ผู้ป่วยเข้ารับรักษาในโรงพยาบาล จึงให้จำรูญเห็นชัดเจนว่า ทำไมคนจึงนิยมเข้ารับรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแม้ว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หมอที่พี่สะใภ้บอกชื่อเสียงเรียงนามมานั้นมีบุคลิกดี
พูดจาสุภาพอ่อนโยนจำรูญประทับใจในตัวหมอยิ่ง หมอบอกเขา
ว่าไม่ต้องเป็นห่วงใด ๆ ทั้งสิ้น หมอจะจัดการเรื่องการรับผู้ป่วยเข้า
รักษาให้เอง เพียงแต่ว่าหากจะเดินทางมาถึงวันไหนก็ให้โทรศัพท์
แจ้งทางโรงพยาบาลล่วงหน้าสักหนึ่งวัน

จำรูญชอบใจ เขารับรู้ได้ถึงความแตกต่างในเรื่องการ
ให้บริการระหว่างโรงพยาบาลของรัฐกับโรงพยาบาลเอกชนได้
อย่างชัดเจน เขาจึงไม่แปลกใจว่าเหตุใดผู้คนจึงนิยมใช้บริการ
โรงพยาบาลเอกชนกันอย่างแพร่หลาย แม้ว่าต้องเสียค่าใช้จ่าย
ค่อนข้างแพงสักหน่อยก็ตาม

(มรสุม : 78)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นค่านิยมที่นิยมรักษาโรคที่โรงพยาบาลเอกชน สังคมไทยปัจจุบัน โรงพยาบาลรัฐไม่ค่อยเห็นใจผู้ป่วย การดูแลและการรักษาก็ไม่ค่อยเต็มที่ ไม่เหมือนโรงพยาบาลเอกชนเห็นใจผู้ป่วยมาก การดูแลและการรักษาทำให้อย่างดี พวกคนจึงยอมเสียเงินมากหน่อยเพื่อความสบายใจและความแน่นอนในการรักษาแพทย์ ปัจจุบันกลายเป็นค่านิยมสังคมไทยที่ชอบไปรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน

นวนิยายเรื่อง ในรัก กล่าวไว้ว่า เพื่อนของโคมที่ชื่อว่าวิทย์กับอมรเป็นลูกคนจีน มีหญิงสาวในมหาวิทยาลัยชอบสองคนนี้มาก วิทย์เป็นคนขยันและบุคลิกสุภาพ จึงทำให้เพื่อนสาวห้องอื่นชอบมาปรึกษาการเรียน สำหรับอมร เพราะบ้านเขามีร้านขายทองอยู่สองร้าน ครอบครัวยุคใหม่ แต่ไม่ใช่คนหน้าตาดีแต่ก็มีสาว ๆ มาชอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วิทย์เป็นลูกคนจีนหน้าตาดี บุคลิกสุภาพ เรียบร้อย เรียนดีกว่าเพื่อนในกลุ่ม โดยเฉพาะวิชาเรียนที่เป็นวิชาการ จนเพื่อน ๆ ต่างลงความเห็นว่าวิทย์น่าจะเลือกเรียนคณะอื่น ๆ มากกว่าที่จะมาเลือกเรียนคณะนิเทศศาสตร์ และเพราะเป็นคนเรียนดี กับบุคลิกที่สุภาพเรียบร้อย ทำให้เพื่อนสาวในห้องต่างแวะเวียนเข้ามาปรึกษาวิทย์เรื่องการเรียนบ่อย ๆ จนกระทั่งมีเพื่อนสาวแอบชอบวิทย์อยู่หลายคน อมรเป็นลูกคนจีน ครอบครัวยุคใหม่ ทางบ้านมีร้านขายทองอยู่สองร้าน นั่นเป็นข้อสำคัญมากพอที่จะทำให้ผู้หญิงหันมามองอมร แม้จะไม่ใช่คนหล่อเหลาแต่อมรก็เป็นคนมีน้ำใจ อาจเป็นเพราะทางบ้านร่ำรวย ไม่ได้เดือดร้อนเรื่องเงินทอง

(ในรัก : 39)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นค่านิยมที่วัยรุ่นชอบผู้ที่หน้าตาดีและผู้ที่เป็นคนร่ำรวย สังคมเปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ ตามที่ความเจริญของเศรษฐกิจ ค่านิยมก็เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ คนเริ่มเห็นคุณค่าของเงินทองมากขึ้น เคารพผู้ที่มั่งคั่งและผู้ที่สมอติ ผู้หญิงนิยมคบกับคนร่ำรวย ถูกผู้ที่หน้าตาไม่ดี เห็นความสำคัญแก่สิ่งของที่ติดตัวของคนอื่น ไม่ได้เห็นคนเป็นเพื่อนจริง ๆ

ดังตัวอย่างต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับค่านิยมสังคมไทย สรุปได้ว่า ค่านิยมของสังคมสมัยใหม่เริ่มเห็นคุณค่าของเงินทองมากเกินไป ชอบเรียนแบบชาวตะวันตก ไม่รู้ความพอเพียง ไล่ตามสิ่งใหม่ ๆ ที่เพิ่งมีออกมา แม้ว่าสิ่งที่ไล่ตามนั้นเป็นสิ่งดีหรือไม่ ถูกผู้ที่ไม่มีฐานะไม่มีเงิน ใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ

3.4.2 ความเชื่อ

ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่สืบทอดกันมา ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลคือกลุ่มชนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลหรือพื้นฐานความเป็นจริง ฉะนั้นความเชื่อจึงมีขอบเขตกว้างขวาง หากไม่เพียงแต่จะหมายถึงความเชื่อในพิธีกรรม วัฒนธรรม ดวงวิญญาณทั้งหลาย

เช่น ภูตผี คาถา อาคม โขกลาง ไสยศาสตร์ต่าง ๆ เป็นต้นแล้วนั้น แต่ยังคงรวมถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มนุษย์ยอมรับนับถือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.2.1 ความเชื่อไสยศาสตร์

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่าลูกชายตัวเล็กสองคนของเจ้าของโรงงานเสียชีวิตในบ่อน้ำ จึงนัดหมอขับวิญญาณมาทำพิธีจับปีศาจในโกดัง แล้วสุดท้ายหมอผีบอกว่าได้หาเจอผีในใต้บันไดเหล็กในโกดัง แต่ก็มีแต่หมอผีคนนั้นเห็น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หมอขับวิญญาณอายุราวสี่สิบเศษ รูปร่างผอมสูง ใบหน้ายาวกร้านแก่งกระดูก แหวดากระด้าง เวลาพูดสำเนียงเหนือ ๆ แปร่ง ๆ ไม่เหมือนคนภาคไหน มีอะไรบางอย่างในตัวชายวัยกลางคนผู้นี้ที่เง็กถึงไม่ฟังใจ แต่ก็อธิบายไม่ได้ว่าคืออะไร

เขารับเอากะละมังบรรจุน้ำแล้วหันไปพูดกับเจ้าของโรงงานทำกรอรูปว่า “ผมดมกลิ่นดูแล้วเฮีย มันหลบอยู่ในใต้บันไดเหล็กในโกดังนี่เอง”

(กาลกัญชกา : 14)

จากตัวอย่างที่ยกมาพูดถึงความเชื่อเรื่องผีของผู้คน ในความคิดของมนุษย์ สิ่งแปลก ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคนหาเหตุผลไม่ได้นั้น อาจจะเพราะว่ามีสิ่งเหนือธรรมชาติแทรกอยู่ สะท้อนให้เห็นว่าคนในสังคมยังมีความเชื่อว่ามีปีศาจอยู่ในโลก แล้วปีศาจนั้นยังทำร้ายคนเสมอ จึงต้องมีหมอขับวิญญาณมาจัดการสิ่งเหล่านี้ให้ได้ ความเชื่อนี้ยังได้รับความนิยมเพราะว่าในสังคมไทยปัจจุบันยังมีสิ่งหลากหลายที่หาสาเหตุไม่ได้ ความเชื่อเรื่องผีเป็นความเชื่อที่สืบต่อมานาน มีความดีอย่างหนึ่งคือจะทำให้คนในสังคมกลัวแล้วต้องปฏิบัติตามกฎ ไม่กล้าทำสิ่งชั่วร้ายต่อผู้อื่น

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า ครูผานิตย์ไปเยี่ยมบ้านฉายมัย จึงเห็นมีศาลเจ้าแบบตั้งพื้นของจีนอยู่ตั้งในบ้าน ศาลเจ้าอย่างนี้เป็นศาลเจ้าที่ได้เห็นบ่อย ๆ ในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน พวกเขามีความเชื่อว่าศาลเจ้านี้จะทำให้ครอบครัวร่ำรวยและโชคดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“อ้าวครู สวัสดิ์ฮะ” นางเง็กถึงร้องทัก

“อาซิมกินยาบ้างหรือเปล่า” ครูผานิตย์ถาม “แล้วนี่ลูกชายเลิกเรียนแล้วไม่มาช่วยขายของหรือ”

“ฉันใช้ให้เขาขับมอเตอร์ไซค์ไปซื้อหลอดไฟมาเปลี่ยน ที่ชั้นสองไฟเสียมานานแล้ว ครูเข้ามานั่งก่อนสิ”

สุดด้านในตั้งโต๊ะเก็บเงินตัวหนึ่ง ครูผานิตย์นั่งลงหน้าโต๊ะมองที่กำแพงหน้าครัว เห็นศาลเจ้าแบบตั้งพื้นของจีนที่เรียกว่า ‘ตี้

จู่เอี๊ยง' มีลั้ววางอยู่บนพานไม้ นางเง็กนั่งลงฝั่งตรงข้ามโต๊ะ
ลั้วของใส่เงินออกมายื่นให้

(กาลกัณฐกา : 45)

จากตัวอย่างที่ยกมา แสดงให้เห็นในสังคมไทย คนแต่ละกลุ่มจะมีความเชื่อที่ติดตัวมาจากบรรพบุรุษ ในบ้านคนไทยเชื้อสายจีนยังเก็บความเชื่อของจีนไว้ได้อย่างดี จากการตกแต่งของบ้านบุคคลก็จะเห็นได้ชัดเจนขึ้น ก็จะทำให้สังคมไทยได้รับวัฒนธรรมหลาย ๆ วัฒนธรรม แล้วเก็บข้อที่มีความดีแก่สังคมไทยไว้ ทำให้สังคมมีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

นวนิยายเรื่อง กาลกัณฐกา พูดถึง ประเดิมเล่าให้ฉายมัยฟังว่าเมื่อก่อนเขาก็ไม่เชื่อว่า มีผีอยู่ในโลกนี้ แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งเขาเองเคยไปร่วมพิธีไล่ผีในหมู่บ้านที่เขาอาศัยอยู่ คนในหมู่บ้านคิดว่า ผู้หญิงคนที่ผิดปกตินั้นโดนปอบเข้าตัว จึงต้องล่อมันไปขังไว้กระต๊อบกลางทุ่งนา ประเดิมก็ได้ไปด้วย แต่เมื่อเห็นสภาพผู้หญิงที่โดนผีเข้าแล้ว เขาก็หนีออกไปรอข้างนอก แต่ตั้งแต่คืนนั้นเขาจึงเชื่อว่าโลกนี้มีผี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ที่ผีเฒ่าจะจิ้งวะ” เขาพึ่งพาที่เล่นที่จริง “บางคนไม่รู้ตัว
ตัวเองตายไปแล้ว ยังนอนเล่นสายน้ำเกลือกุกูอยู่นั้นแหละ มึงรู้ไหม
ว่ามีกี่คนที่ตายบนเตียงนี้”

“จริง ๆ กูเชื่อนะ” ประเดิมสีหน้าเคร่งขรึม “ปิดเทอม
คราวที่แล้ว กูตายพ่อใหญ่กับพี่เพี้ยดูพิธีไล่ผีออกจากตัวผู้หญิงคน
หนึ่ง”

“ที่โคราชนะหรือ”

“ใช่ แต่ไม่ใช่บ้านโจดกระต๊อบที่พ่อกูอยู่ เป็นอีกหมู่บ้านนึง
อยู่ในอำเภोजักราชเหมือนกัน คนแถวนั้นเขาหาว่าเป็นปอบ เลย
ต้องเอาไปขังไว้ในกระต๊อบกลางทุ่งนา รายละเอียดของพิธีกูไม่
เข้าใจถ่องแท้หรอก คนที่ไปด้วยกันมีกู พ่อใหญ่คง พี่เพี้ย แล้วก็
ฝัวคนไข้ ไปกันกลางคืนนำกลั้วฉิบหายเลยมึง พ่อเข้าไปใน
กระต๊อบ มึงเชื่อไหม พ่อใหญ่ถือหวายเสก นั่งเมียดที่ถูกลผีเข้าป็นได้
ข้างฝาขึ้นไปเกาะชื่อห้อยหัวหัวเราอยู่บนเพดาน เสียงเหมือน
หมาใน ตาขาวปะหลับปะหลือก กูรีบแผ่นออกมารอข้างนอกมา
รอข้างนอก เลี้ยววะ”

(กาลกัณฐกา : 64)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าในสังคมไทย ความเชื่อที่เกี่ยวกับเรื่องผีได้รับความนิยมน้อยลง คนส่วนหนึ่งได้สืบทอดความเชื่อของตัวเองมา อาจเป็นความเชื่อที่ไม่แน่นอน แต่ก็

ถือว่าเป็นความปลอบใจของบุคคล ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างมั่นคงอย่างหนึ่ง ซึ่งให้เห็นว่าในสังคมปัจจุบัน ยังมีสิ่งหลากหลายที่มนุษย์ให้สาเหตุไม่ได้ แต่เพื่อความปลอบใจตัวเอง มนุษย์จึงยอมเชื่อว่าสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่ในโลก

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า ครูผานิตย์รู้จักหมอขับวิญญาณคนหนึ่งในโรงพัก เมื่อได้ออกจากโรงพัก เขาจึงไปหาหมอผีคนนั้น แล้วรับปากว่าอยากจะทำสักเหมือนหมอผี หมึกสัก นั้นประสมด้วยเศษผิวหนังพระสงฆ์ท่านหนึ่งเพื่อป้องกันไม่ให้ปีศาจใกล้ตัวตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผมใส่เศษผิวหนังพระสงฆ์ลงไปด้วย” แกกวนน้ำหมึกสี ดำชั้นในชั้น “พระรูปนี้เป็นปัจเจกพุทธะอยู่ที่เพชรบูรณ์ เป็นหลวง ตาแก ๆ ชราภาพมากแล้ว อาพาธอยู่แต่ในกุฏิ ไม่สั่งสอนเวไนย สัตว์ ผีพรายมันกระซิบบอกผมให้รู้ ผมไปที่วัดขอร้องพระลูกวัด หนู่ม ๆ ที่เซ็ดตัวให้ท่านเก็บน้ำมาให้ บอกว่าจะเอาไปบูชา พอ ได้มาก็เอาน้ำเซ็ดตัวนั้นมาตากแดดจนเหลือแต่ขี้โคลนแห้ง”

“ใส่หนังพระอรหันต์แล้วมีประโยชน์อะไร” ครูผานิตย์ ถามด้วยความขบขันจริง ๆ “ปีศาจมันได้กลัวรอยสัก” แกตอบ พลังหยิบเอาแท่งทองเหลืองยาว ๆ มาสองแท่ง “นี่คือเข็มสักของ ลุงผม”

(กาลกัญชกา : 99)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อที่คนกลุ่มหนึ่งยังนับถือไว้ก็คือทำสักเพื่อ ป้องกันตัวคน โดยเฉพาะหมึกสักที่ทำจากพระสงฆ์ที่คนนับถือ ทำสักเพราะว่าคนเชื่อว่าสักจะป้องกัน ตัวคนไม่ให้คนร้ายหรือปีศาจมาทำร้ายตน ความเชื่อนี้สืบทอดมานาน คนกลุ่มหนึ่งยังรักษาเก็บไว้ได้ อย่างดี ไม่ได้ทิ้งไป ซึ่งให้เห็นว่าความเชื่อที่ทำสักนั้นก็ถือว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้คนปลอบใจ ซึ่งก็จะทำให้ สังคมมั่นคงและเข้มแข็ง

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า พ่อเลี้ยงได้ช่วยเพ็ญหนีออกจากคนร้ายและรับ เธอเป็นลูกสาว ซึ่งยังเป็นคนที่ให้ประสิทธิภาพด้านไสยศาสตร์โดยที่พ่อเลี้ยงเป็นหมอผีที่ได้รับ ความเคารพนับถือมาก เพ็ญจึงได้สืบทอดความรู้ด้านไสยศาสตร์ของพ่อต่อมา แล้วก็ได้อธิบายความรู้นี้เป็นวิชา ติดตัวเหมือนพ่อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พ่อใหญ่คงเป็นหมอยากลางบ้านผู้ชาวยุทธวิทยาคม ได้รับความเคารพนับถือเป็นอันมากในชุมชน คินนั้นพ่อใหญ่แล่นมา ปลุกพ่อของประเดิมซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน แจ้งว่ามีผู้หญิงหนีช่องมา พ่อประเดิมก็นักเลงเก่าพาลูกบ้านอีกสามคน คว่าป็นลูกของไต่ยง พวกคนร้ายที่ตามมาแตกกระเจิง หลังจากนั้นเพ็ญก็อาศัยอยู่กับ

พ่อใหญ่คงเรื่องมาในฐานะลูกสาวบุญธรรม และรับ ‘ประสิทธิ์’
ความรู้ทางไสยศาสตร์จากพ่อใหญ่ผู้ล่วงลับ

(กาลกัญชกา : 150)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ คนในสังคมเห็นความสำคัญแก่ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์มาก ถือเป็นวิชาที่ดี คนส่วนใหญ่ยังเชื่อนั่นเรื่องไสยศาสตร์เมื่อพบปัญหาที่แก้ไม่ได้ จะเอาความรู้ทางไสยศาสตร์มาตอบแทน ปัจจุบันนี้ ถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่คนยังนับถือและรักษาไว้ ซึ่งทำให้ผู้ที่มีความรู้ทางไสยศาสตร์ได้รับความเคารพอย่างมาก ความเชื่อนี้ก็จะทำให้คนมีความกลัว จะทำให้สังคมปลอดภัย

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึง ฉายมัยไปขอให้เพ็ญ ผู้ที่เป็นหมอผีมาช่วยแก้ความเจ็บป่วยของแม่ตัวเอง แล้วเพ็ญจึงทำพิธีไล่ผีเพื่อให้ตัวแม่ฉายมัยกลับมาเป็นปกติ พิธีนั้นมีสามขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งขาดตอนไหนก็ไม่ได้ เพ็ญและฉายมัยพยายามช่วยพิธีได้สำเร็จ ไม่ให้มีปัญหาทำให้พิธีล้มเหลว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พิธีกรรมที่เพ็ญกำหนดขึ้น สรุปลงได้เป็นสองขั้นตอน
ขั้นตอนแรกคือการร้ายบทไหว้ครูจนกระทั่งวางผ้ายันต์บนศีรษะผี
เพื่อตรึงมันไว้ไม่ให้ลุกขึ้นทำร้ายผู้ประกอบพิธี ส่วนขั้นตอนที่สอง
ก็คือให้ผู้ผีเข้าดื่มน้ำยาสมุนไพรรักษาธาตุทั้ง 4 หลังจากดื่มลง
ไปแล้วอาจเกิดอาการอาเจียน หรือมีการกระตุกบ้าง นั่นคือ
สัญญาณว่าผีกำลังจะออก เพ็ญจะพรมน้ำมันต์ว่าคาถากำกับไป
เรื่อย ๆ จนกว่าผีจะออกเรียบร้อย แล้วให้คนใช้ดื่มน้ำมันต์ซ้ำลง
ไป เป็นอันจบพิธี

(กาลกัญชกา : 155)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ คนในสังคมยังนับถือความเชื่อเกี่ยวกับผีได้อย่างดี ความรู้ทางด้านไสยศาสตร์ได้สืบทอดและเก็บมา มีคนส่วนหนึ่งที่สนใจหรือเก่งเรื่องนี้ได้เก็บเป็นวิชาติดตัว เพื่อช่วยเหลือคนหรือทำมาหากิน จะเห็นได้ว่าความเชื่อนี้มีกฎของมันอย่างเข้มงวด มีเนื้อหาและรายละเอียดที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ดีของสังคมไทย

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า แม่ฉายมัยเสียชีวิตไปโดยที่ความเจ็บป่วยหนักรุนแรง เพื่อนรักสามคนของฉายมัยจัดการงานศพให้แม่เขา พวกเขาบอกว่างานศพมีขั้นตอนว่าสวดกวดอย่างถูกต้องตามคติมหายานแล้วนำศพไปฝังไว้ที่สุสานแถวชลบุรี เพราะว่าคุณเชื่อว่าทำอย่างนั้นจะทำให้ญาติที่อย่างมีชีวิตอยู่มีลูกหลานเยอะแยะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พวกเขาจัดการงานศพให้หมาฆ่าโดยมีการสวดกงเต็ก
อย่างถูกต้องตามคติมหายาน และนำศพของแกไปฝังไว้ที่สุสาน
แถวชลบุรี เชียงชายให้เหตุผลแก่ฉายมัยว่า “เพื่อให้มีลูกเต็มบ้าน
หลานเต็มเมือง”

(กาลกัญชกา : 187)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อในงานศพของคนไทยเชื้อสายจีน คนไทย
เชื้อสายจีนก็เป็นคนส่วนหนึ่งของสังคมไทย แม้ว่าอพยพมานานแค่ไหน แต่คนส่วนนี้ก็ยังรักษาและ
ป้องกันความเชื่อวัฒนธรรมตนได้อย่างดี ความเชื่อนี้ก็กลายเป็นเอกลักษณ์ของพวกเขา ซึ่งลูกหลานได้
สืบทอดมาตลอด

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า สามิของพิไลลักษณ์มีอาการเจ็บป่วยไม่ปกติ ส่งเสียง
ร้องเอะอะโวยวาย เธอตัดสินใจไม่ได้ว่าจะส่งสามิเธอไปโรงพยาบาลหรือไม่ เพราะว่าเพื่อนข้าง ๆ บ้าน
โน้มน้าวว่าให้ไปหาหมอผีมารักษา คนในชุมชนเชื่อว่าอาการแบบนี้เป็นผีเข้าตัวแน่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แม้ระอุแดดที่แม่กระจายอยู่นอกบ้านผ่องคลายลงด้วย
สายลมวูบใหญ่แล้วก็ตาม ทว่าภายในบ้านครั้งตึกครึ่งไม้หลังเดิม
กลับร้อนแรงยิ่งขึ้น เมื่อชายหนุ่มผิวคล้ำคนหนึ่งส่งเสียงร้องเอะอะ
โวยวายขึ้น และบางครั้งพึมพำออกมาไม่เป็นภาษา ซ้ำร่างกายนั้น
ก็สั่นถี่อย่างหนัก พิไลลักษณ์มองเขาด้วยความรู้สึกสงสารและ
เวทนายิ่ง ก่อนจะหันไปพูดกับป้าหยก ไลว่าพาไปโรงพยาบาล
ดีกว่ามั้ง แต่ไม่วายถูกคัดค้านจากหญิงสูงวัย

พิไลลักษณ์เกิดความลังเลใจ ตัดสินใจไม่ได้ว่าระหว่างจะ
นำสามิไปหาหมอหลวง กับจะนำหมอผีมารักษา เธอต้องเลือกสิ่ง
ใด ในขณะที่กำลังซึ่งใจอยู่เธอเหลือบไปมองชายชราที่นั่งอยู่ตรง
มุมบ้านประหนึ่งว่าจะขอฟังความคิดเห็นของแกให้ได้

(มรสุม : 19)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องผี ชุมชนส่วนใหญ่ในสังคมไทยมีความ
เชื่อเรื่องผี เมื่อพบปัญหาต่าง ๆ ที่หาสาเหตุไม่ได้ จึงใช้สิ่งเหนือธรรมชาติมาอ้างเพื่อความสบายใจของ
ตัวเองและเพื่อแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ แต่สำหรับผู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วสิ่งเหนือธรรมชาติเป็นสิ่งที่
เชื่อถือไม่ได้ ชี้ให้เห็นว่า บางประการของความเชื่อเรื่องผีจะทำให้คนในสังคมสับสนและหาวิธี
แก้ปัญหาถูกต้องไม่ได้ มนุษย์ควรเชื่อเรื่องวิทยาศาสตร์

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า น้องสาวของนางน้ำโทรมาบอกนางว่าเธอได้ยินอาการ
ป่วยของหลานชายแล้วจึงไปปรึกษากับหมอผีที่มีชื่อเสียงและคนนับถือมากในภาคใต้ แล้วเล่าอาการ

หลานให้หอมผีฟัง หอมผีคนนั้นก็นั่งสมาธิและประทับทรง หลังจากประทับทรงอยู่นานแล้วบอกว่า หลานชายถูกมนตร์ดำ คือมีเพื่อนครูที่โรงเรียนไม่ยอมให้เขาแก้หน้ามากกว่านี้จึงวางยาให้เขากิน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นางยกหูโทรศัพท์ขึ้นกลางพูด ฮัลโล ผู้ที่อยู่ปลายสาย ทักทายด้วยน้ำเสียงปกติ พี่น้ำ นีร์ตันนะ น้องสาววัยเกือบห้าสิบ ของนางนั่นเอง นางน้ำสอบถามว่ามีอะไร น้องสาวเล่าให้ฟังว่า หล่อนรู้จักหอมผีที่เก่งกาจคนหนึ่งในจังหวัดกระบี่ หล่อนได้ไปปรึกษากับหอมผีคนนั้นแล้ว โดยเล่าอาการของหลานชายให้หอมผีฟังอย่างละเอียดคียบ หอมผีเมื่อได้ฟังอาการแล้วนั่งสมาธิและประทับทรง หล่อนกล่าวว่ายืนยันว่าหอมผีคนนี้มีชื่อเสียงมาก ท่านเป็นร่างทรงของเจ้าพ่อองค์หนึ่งที่คนทางใต้รู้จักดีและนับถือมาก ใครขออะไรก็จะสมหวังทั้งสิ้น หลังจากประทับทรงอยู่นานท่านบอกหลานชายของหล่อนหรือลูกชายของนางน้ำถูกมนตร์ดำ นางน้ำตกใจถามกลับไปว่ามนตร์ดำอะไร น้องสาวเล่าต่อว่าเพื่อนครูที่โรงเรียนคนหนึ่งอิฉาวิชาลูกชายนาง ไม่ต้องการให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานไปมากกว่านี้ เพื่อนครูจึงวางยาสั่งในอาหารเรื่อยมา

(มรลุม : 57)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องผี คนในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่ นับถือผู้ที่มีความรู้ด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่เคยสงสัยคำพูดของพวกผู้นำ เพราะหาเมื่อพบปัญหาที่แก้ไม่ได้ จะใช้สิ่งเหนือธรรมชาติมาอ้างเพื่อแก้ปัญหาและความสบายใจ สะท้อนภาพสังคมว่าคนในสังคมไทยนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติอย่างแน่น รับเชื่อทุกอย่างซึ่งไม่ได้นึกว่าควรหรือไม่

นวนิยายเรื่อง มรลุม กล่าวว่า ตั้งแต่หอมบอกว่าไม่แน่ใจว่าสามีเธอจะหายดีขึ้นหรือไม่ พิไลลักษณ์ก็เริ่มสนใจเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตอนที่มีความว่าง เธอจะเริ่มไปทำบุญและไปกราบไว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามวัดต่าง ๆ ที่ไม่ไกลจากโรงพยาบาล เธอจะชวนพิกุลไปด้วยทุกครั้ง เธอหวังว่าจะช่วยสามีให้ดีขึ้นได้ สิ่งที่เห็นได้คือ ตั้งแต่มีการกระทำอย่างนี้ เธอรู้สึกจิตใจตัวเองสงบดีขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา พิไลลักษณ์เริ่มหันหน้าเข้าพึ่งพาสีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในตอนกลางวันยามว่างเว้นจากการดูแลสามี เธอจะไปทำบุญและกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามวัดต่าง ๆ หรือกระทั่งศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ที่โด่งดังในกรุงเทพฯ (แต่อยู่ในละแวกไม่ไกลจากโรงพยาบาลมากนัก) ทุกครั้งเธอชักชวนพิกุลไปด้วย เธอหวังใจไว้

ว่าบุญกุศลในครั้งนี้ และครั้งที่เคยกระทำร่วมกับสามีในอดีต จะช่วยบรรเทาเบาบางในเรื่องที่กำลังหนักหนาสาหัสอยู่ในตอนนี้ได้ แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดจากผลของการที่ได้ตระเวนไปไหว้พระหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในที่ต่าง ๆ นั่นคือจิตใจของเธอสงบและเยือกเย็นลงไปในระดับดี

(มรลุม : 122)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อที่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นความเชื่อที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นวัฒนธรรมที่เก็บไว้ได้อย่างดี สังคมไทยปัจจุบัน คนได้รับการศึกษาไม่ค่อยเชื่อถือความเชื่อเก่า ๆ แต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็มีข้อดีที่ความเชื่อนี้จะทำให้จิตใจของมนุษย์สงบและเยือกเย็นลง มีความหวังในใจ

นวนิยายเรื่อง มรลุม กล่าวว่า จำรูญรู้สึกว่าจะไม่น่าเชื่อเลยที่เด็กชายตัวดำที่เขาเคยรู้จักตอนเด็ก ๆ นั้นจะกลายเป็นผู้ทรงอิทธิฤทธิ์ได้ เมื่อตอนเรียนหนังสือ เขายังเรียนไม่จบประถมสี่ แต่ตอนนี้เขากลายเป็นผู้กุมชะตาชีวิตของพี่ชายของจำรูญผู้ที่เป็นผู้บริหารได้ จำรูญไม่น่าเชื่อเด็กสมองเรียนหนังสือไม่เก่งแต่เก่งในเรื่องไสยศาสตร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เป็นเรื่องที่น่าเหลือเชื่อจริง ๆ จำรูญคิด อดีตเด็กชายตัวดำ ๆ รูปร่างเตี้ยล่ำสัน และนุ่งกางเกงขาสั้นสีทากก็ตัวเดียวโดยเปลือยท่อนบนเดินผ่านหน้าบ้านยาย(จำรูญพักอาศัยอยู่กับยายตอนเรียนหนังสือชั้นประถม) เพื่อไปจูงควายในท้องทุ่งกลับมาบ้านทุกวันในช่วงเย็น เด็กชายตัวดำคนนั้นซึ่งมีอายุแก่กว่าจำรูญสองปี ข้าเรียนไม่จบชั้นประถมสี่นั้นจะกลายมาเป็นผู้ทรงอิทธิฤทธิ์ในวันนี้ได้

ไม่น่าเชื่อจริง ๆ จำรูญขบคิดต่อ เด็กเลี้ยงควายคนนั้นจะกลายมาเป็นผู้กุมชะตาชีวิตของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมอย่างเมือได้

ไม่น่าเชื่อจริง ๆ จำรูญใช้สมองอย่างหนักหน่วง เด็กสมองทึบเรียนหนังสือไม่เก่ง แต่ต่อมากลับมาเก่งกาจในเรื่องคาถาอาคมได้

(มรลุม : 125)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สังคมไทยปัจจุบัน สิ่งศักดิ์สิทธิ์เห็นได้ทุกที่ คนให้ความหวังไว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เยอะเกิน เห็นคุณค่าและความสามารถของสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากเกินไป ทำให้มีคนส่วนหนึ่งเพื่อเงินทองมาหลอกหลวงคนอื่นโดยที่อ้างว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญใน

ไสยศาสตร์ แล้วผู้ที่นับถือเชื่อถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากจึงเชื่อคนพวกนี้มาก แม้ว่าความเชื่อนี้จะถูกหรือไม่ จะทำให้สังคมขาดความปลอดภัยและความมั่นคง

3.4.2.2 ความเชื่อศาสนา

3.4.2.2.1 ศาสนาพุทธ

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึง เจ๊กลั้งเข้าวัดแห่งหนึ่งถามเจ้าอาวาสว่า พวกปีศาจมีอยู่ในโลกและชั่วร้ายมากใช่ไหม เจ้าอาวาสตอบว่าไม่ทราบ ถ้าคนเชื่อว่ามีก็มี ไม่มีก็ไม่มี แล้วแต่คนคิด ไม่ได้มีประโยชน์เท่าไรที่นึกถึงมันเสมอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ท่านพระสุระกายพวกนี้ร้ายมากเลยหรือ” เจ๊กลั้งถาม

“อาตมาไม่ทราบ มันเป็นแค่เรื่องเล่าเก่า ๆ ที่คนโบราณ
จดจำสืบ ๆ กันมาเท่านั้นเอง”

“เมื่อหกปีที่แล้ว ฉันเคยเห็นซินแสที่เป็นหมอขับวิญญาณ
จับตัวแบบนี้ลงไว้

ในกะละมัง เขาใช้ไข่ต้มคูดเอาสีดำ ๆ เหนียว ๆ บน
ผ้าเช็ดหน้าแล้วบอกว่าจะไปฝังที่ทางสามแพร่ง”

เจ้าอาวาสถอนหายใจ แล้วเอ่ยว่า

“อสุรกายนะ มันอยู่ในใจคน เอาไปขุดไปฝังไว้สักแค้น
ไหนก็ไม่มีประโยชน์หรอก”

(กาลกัญชกา : 20)

จากตัวอย่างดังกล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ศาสนาพุทธเป็นความเชื่อสำคัญที่สังคมไทยนับถืออยู่เสมอ คนส่วนมากนิยมไปวัดเมื่อเผชิญปัญหาที่ตัวเองหาคำตอบไม่ได้ แล้วหลักการที่ศาสนาพุทธเชื่อว่าปีศาจอยู่ในใจคน ถ้าคนเชื่อมั่นว่ามันไม่สำคัญ มันก็ไม่น่ากลัว หากคนเชื่อว่ามันชั่วร้ายมากและทำร้ายคนได้ เราอาจจะโดนทำร้ายจริง ๆ ก็ได้ จะเห็นว่าข้อดีอย่างหนึ่งที่ศาสนาพุทธให้แก่สังคมไทยคือ จะทำให้คนในสังคมกล้าหาญและเข้มแข็ง ซึ่งสังคมจะได้มีความปลอดภัยและความมั่นคง

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า ความเจ็บป่วยของสามีพิไลลักษณ์ยิ่งหนักขึ้น หมอก็ให้คำตอบชัดเจนได้ว่าป่วยเพราะอะไร เธอจึงรู้สึกเศร้าสลดใจมาก ขณะที่มิญาติคนหนึ่งแนะนำให้ญาติอีกคนหนึ่งที่เป็นพระมาช่วยดูว่าเกิดอะไรขึ้น ยังบอกว่าท่านเป็นญาติพวกเขา ไม่หลอกลวง เธอแค้นพิไลลักษณ์จึงตัดสินใจให้ญาติพระมาทำพิธีแบบเจียบ ๆ แล้วพระภิกษุก็มาดูอาการป่วยของเมธี และหาสาเหตุทำพิธีให้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หลังได้ยินคำพูดของญาติชัดเจนแล้ว พิไลลักษณ์นั่งอึ้ง

เล็กน้อย จะเอาแบบนี้หรือ เธอถาม ญาติของเธอตอบ จะเป็น

อะไรไป อีกอย่างท่านเป็นญาติของเรา คงไม่หลอกลวงแน่ ให้ท่าน มาดูสักหน่อย ไม่มีอะไรเสียหายหรอก

พิไลลักษณ์ซึกจะอ่อนใจ เธอมีอาจขัดความปรารถนาดี ของญาติได้ จึงแจ้งกลับไป เออ ๆ ถ้าอย่างนั้น แล้วแต่พวกก็แล้ว กัน แต่อย่าให้มันเอิกเกริกนักนะ ประเดี๋ยวหมอจะว่าให้ เออ...น่า ไม่มีปัญหา ทำแบบเจียบ ๆ หวดตอบ

พระภิกษุสงฆ์ ยืนหลับตาข้างเดียว มือขวาถือมิดหมอบ ในระดับสะเอว ส่วนมือซ้ายแตะส้อมผัสกับท่อนแขนของผู้ป่วยไว้ ปากนั้นพิมพ์แต่ไม่มีสำเนียงใดเล็ดออกมา ร่างของเมธีเริ่มสั่นเทา ดวงตาเบิกกว้างและแข็งกร้าวจับจ้องเพดานห้องอยู่นานครัน ต่อมาร้องโหยหวนจนน่าสะพรึงกลัว

พระภิกษุลืมตาขึ้นช้า ๆ แล้วเดินไปที่หัวเตียง โนมร่างสูงใหญ่ลงไป เอาริมฝีปากจ่อชิดใกล้รูหูของผู้ป่วยแล้วพูดขึ้น อยู่ยาวนาน ไปแล้วนะ อยู่ยาวนานไปแล้วกลับไปเถอะ พอแล้วละ ให้อภัยเขาได้แล้ว

(มรลุม : 63,67)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธเป็น ศาสนาหลักของสังคมไทย คนในสังคมไทยส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ เชื่อเรื่องหลักของศาสนาพุทธ แม้ว่าคนที่มีการศึกษาที่ไม่ค่อยเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ก็นับถือศาสนาพุทธอยู่ สะท้อนภาพสังคมไทยว่า คนในสังคมไทยส่วนมากมีความเชื่อด้านศาสนาพุทธ คิดว่าความหลักของศาสนาพุทธเป็นหลักที่ดี ช่วยแก้ปัญหาได้สำเร็จ

3.4.2.2.2 ศาสนาอิสลาม

ธรรมเนียมมุสลิม คือ ศาสนา นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พุดถึงมุสต่อฟา ไม่หวาดหวั่นต่อความตาย เพราะว่ามีมุสลิมที่ดีต้องทำความดีเพื่อมีชีวิตที่ดีในโลกหน้า พวกเขาเชื่อว่า มนุษย์จะมีหลาย ๆ โลกดังนั้นความตายในโลกนี้เพื่อเกิดในโลกหน้าต่อไป จึงมีกฎว่าถ้าทำความดีในชาตินี้ ก็จะได้รับโชคดีในชาติต่อไปดังตัวอย่างต่อไปนี้

มุสต่อฟาถอนหายใจยาว ...พลางนึกสงสัยว่าลมหายใจ ของเขาจะหยุดเมื่อไรกันแน่...คงจะเมื่ออัลเลาะห์ทรงมีพระ ประสงค์นั้นแล้ว...เขาบอกตัวเองอย่างไม่หวาดหวั่น มุสลิมที่ดีต้อง ไม่หวาดหวั่นต่อความตายที่มาปรากฏอยู่เบื้องหน้า หากนั้น

คือพระประสงค์ของอัลเลาะห์ คนมุสลิมไม่ได้มีชีวิตอยู่
เพื่อโลกนี้เท่านั้น แต่จะต้องทำความดีเพื่อจะมีชีวิตที่ดีในโลกหน้า
ด้วย

(ม้าไม้ : 12)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นถึงความเชื่อของมุสลิม ก็คือหลักของ
ศาสนา สอนให้คนเชื่อว่าการทำความดีไม่ทำความชั่วจะได้บุญในชีวิตโลกหน้า จะเห็นว่าสังคมต้องมี
ศาสนาเป็นแหล่งยึดเหนี่ยว ทำให้คนในสังคมมีจิตใจดี โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน สังคม
ก็จะเข้มแข็งปลอดภัยและน่าอยู่

ทุกศาสนามีความเชื่อของตนเอง มีหลักที่กลุ่มคนควรทำตาม นวนิยายเรื่อง
ม้าไม้ กล่าวถึงพ่อตาของมุสต่อฟาอยากขายที่ดิน เพื่อนำเงินไปพิธีฮัจญ์ มุสต่อฟาไม่เข้าใจความเชื่อ
ของพวกเขาว่าทำไมสร้างความเดือดร้อนแก่บุคคลนั้น ตามความเข้าใจของเขาการไปพิธีฮัจญ์ต้องดูว่า
ตนเองสามารถที่จะไปได้หรือไม่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ก็...ดูก่อน” พ่อตาเขาแบ่งรับแบ่งสู้... “มีเงินสักก้อน
เปาะกะเมาะจะได้ไปทำหะยีกะเค้ามั่ง...อายุก็มากแล้วยังไม่ได้มี
เกาะห์เหมือนคนอื่นเขาเลย” คนอื่นที่ไหนไปกัน มุสต่อฟานึก
สงสัย...การเดินทางไปทำฮัจญ์หรือที่ชาวบ้านเรียกผู้ที่ไม่ไปและกลับ
มาแล้วให้สะตวลี้นว่าหะยี ก็คือการไปแสวงบุญยังเมืองเมกกะ
ดินแดนศักดิ์สิทธิ์และไปเยี่ยมเยียนสุสานของท่านศาสดามุฮัมมัด
เป็นบทบัญญัติข้อหนึ่งของผู้ศรัทธาที่จะต้องกระทำหากมี
ความสามารถเพียงพอ ไม่เป็นหนี้เป็นสินไม่สร้างความเดือดร้อน
ให้แก่ตัวเองหรือคนอื่น เพราะค่าใช้จ่ายสูง แต่ละปีแทบไม่เคยมี
คนละแวกนี้得有โอกาสไปเลยด้วยซ้ำ นอกจากคนมีฐานะจริง ๆ
ซึ่งหายาก

(ม้าไม้: 17)

จากตัวอย่างได้ยกมาแสดงให้เห็นถึง คนมุสลิมมีความเชื่อว่าต้องไปแสวง
บุญที่เมืองเมกกะหากมีความสามารถ แต่ความเชื่อนี้ได้รับความเข้าใจผิดของคนสมัยใหม่ คนในชุมชน
เริ่มชอบเอาเรื่องการไปทำฮัจญ์มาเป็นวิธีแข่งฐานะกัน ทำให้ตัวเองและครอบครัวเดือนร้อน อีกด้าน
หนึ่งชี้ให้เห็นว่าความเชื่อก็จะทำให้ชีวิตคนลำบาก ทำให้สังคมขาดความสามัคคี

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พูดถึงคนมุสลิมมีข้อห้ามว่าอย่าเรียกหาดอกเบ็ญ
เพราะว่าการหาดอกเบ็ญเหมือนหาเงินจากเพื่อน ๆ ในสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกรรม สมัยนี้มีคนชื่อว่า
ฮัจญีสุไลมาน ใช้คำว่าเงินปันผล มาแทนคำว่าดอกเบ็ญ แต่ความหมายก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลง ดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

“เงินที่ฝากไว้ในธนาคารนะมันปันผลต่ำ...” เขาว่า
 เช่นนั้น... “เอาไปฝากทรัสต์ดีกว่า” เขาฉลาดที่จะเลี่ยงไปเรียก
 ดอกเบี้ยว่าเงินปันผลแทนคำว่าดอกเบี้ยซึ่งเป็นข้อห้ามในศาสนา
 อิสลาม มิให้มุสลิมเรียกหาดอกเบี้ย เพราะนั่นคือการขูดเลือดเนื้อ
 เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ต้นก็สูญสลายไม่ได้กลับคืน

(ม้าไม้ : 21)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ความเชื่อของมุสลิมมีข้อดีว่าสอนให้คน
 ทำความดีกับคนอื่นไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน แต่ปัจจุบันคนเอาเงินเป็นหลักทำทุกอย่างได้เพื่อเงิน
 แม้ว่าจะไม่พูดคำว่า “ดอกเบี้ย” แล้วใช้คำอื่นมาแทน แต่ที่จริงแล้วการกระทำนั้นก็ละเมิดข้อห้ามของ
 ศาสนาแล้วความเชื่อที่แท้ไม่ได้รักษาเอาไว้ ทำให้จิตใจของคนก็เปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทำให้สังคม
 ขาดความสามัคคี

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่า ลูกสาวคนโตของมุสต่อฟาอยากจะทำงาน
 กับผู้ชายที่ต่างศาสนาเพราะว่าความรัก แต่มุสต่อฟาไม่ยอมคนที่ต่างศาสนามาร่วมชีวิตอยู่กับ
 ครอบครัวเขา เพราะว่าในความคิดเขา ผู้ที่ต่างศาสนาจะทำให้ศาสนาตัวเองสับสน ไม่บริสุทธิ์ตั้ง
 ตัวอย่างต่อไปนี้

แม้จะนึกสงสัยแต่มุสต่อฟาก็ไม่เคยถามไถ่ใครถึง
 ประเสริฐเขยคนโตของเขาเขาไม่เคยยินดีและเห็นดีและเห็นด้วย
 กับการแต่งงานของยามีละห์แม้แต่สักน้อย...มุสต่อฟาปฏิเสธเมื่อ
 ประเสริฐพาผู้ใหญ่มาสู่ขอถึงสามครั้งสามหน แต่ยามีละห์ยังดีร้าย
 จะแต่งงานกับประเสริฐ ผู้ชายที่เป็นคนต่างศาสนา มิโยที่คนทั้ง
 ครอบครัวจะพากันคัดค้าน

“ฉันจะแต่งงานกับเขา...ฉันรักเขา” หล่อนยืนกรานอยู่
 เช่นนั้นและพากันไปนิเคห์ที่บิฮามที่ต่างจังหวัดโดยไม่รอวาลี
 หรือความเห็นชอบจากเขา ด้วยถือว่าหล่อนทำทุกอย่างถูกต้อง
 ตามขั้นตอน

(ม้าไม้ : 31)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า คนมุสลิมมีข้อห้ามว่าไม่ให้แต่งงานกับ
 คนที่ต่างศาสนา ถ้าใครละเมิด ครอบครัวจะไม่ยอมรับ จะเห็นความเชื่อของมุสลิมนั้นอย่างมั่นคง ไม่
 ยอมให้คนดูหมิ่น อีกด้านหนึ่งก็จะเห็นว่ามุสลิมกลุ่มรุ่นใหม่ต้องการการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ
 บางประการ ไม่ยอมปฏิบัติตามบางประการ

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวว่า เพราะทะเลาะกับภรรยาตัวเอง บังซาไปกินเหล้าจนเมา นี่ถือว่าละเมิดข้อห้ามของศาสนาพวกเขา มุสต่อฟาจึงเสียใจมากที่ลูกชายไปทำสิ่งแบบนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใจของเขาถูบลงไปทันทีเมื่อนึกถึงเรื่องนี้...ลูกชายของเขา
ดื่มเหล้า มันเป็นข้อห้ามทางศาสนาซุฮากูร์ดี
“มิงเมารีเปล่าซา” เขาถามออกไปด้วยความวิตกกังวล
“เปล่าหรือยกย่ะ?...ฉันไม่เมา” มุซาตอบลั่นรั้วมาตาม
สาย ถึงนาที่นี้มุสต่อฟายิ่งแน่ใจว่าลูกเมา
“อย่าไปกินมันเลย เหล้ายาปลาบั้ง มันบาป...ศาสนาเรา
ห้ามมิงก็รู้”

(ม้าไม้ : 37)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ความเชื่อของมุสลิมห้ามกินเหล้า แต่สมัยนี้คนมุสลิมกลุ่มรุ่นใหม่ละเมิดข้อห้ามของความเชื่อตัวเอง จะเห็นวัฒนธรรมของมุสลิมไม่ได้สืบต่อได้ดี คนรุ่นใหม่เริ่มไม่ทำตามหลักศาสนาตนเอง ข้อที่ดีของศาสนาโดนทิ้งไว้อย่างไม่รู้ตัว ทำให้สังคมขาดความมั่นคง

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พูดถึงลูกสาวของรอบีอะตายไป เธอเสียใจมากแต่ศาสนาอิสลามนั้นห้ามร้องไห้เสียงดังในเวลาที่มีคนตาย เธอจึงจำต้องร้องไห้กระซิก ๆ คนมุสลิมก็ไม่เคยมีใครหันมาให้กับการจากไปของคนตาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พอพื้นขึ้นมารอบีอะห์ก็ร้องไห้กระซิก ๆ ข้อห้ามของ
อิสลามคือการห้ามร้องไห้เสียงดังในยามที่มีคนตาย ดังนั้นต่อให้
เสียใจแค่ไหนก็ต้องควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ได้ถึงทำไม่ได้
ญาติพี่น้องก็ต้องพยายามให้ทำงานได้
ตั้งแต่เกิดมาจนแก่มุสต่อฟาไม่เคยเห็นญาติคนตายผู้ใดที่
จะร้องไห้เสียงดังหรือ
ตือกชกตัว...รอบีอะห์เองก็เสียใจ หล่อนนั่งนิ่ง ๆ ร่ำไห้
โดยมีนาเดียและยามีละห์คอยปลอกอยู่ใกล้ ๆ

(ม้าไม้ : 119)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นความเชื่อของมุสลิมที่ห้ามร้องไห้เสียงดังในยามที่มีคนตาย ซึ่งทำให้คนมุสลิมจะต้องมีสติควบคุมอารมณ์ตนเอง เพราะเชื่อว่าหากร้องไห้เสียงดังคนที่ตายจะไม่ได้ไปโลกใหม่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างมั่นคงอย่างหนึ่ง

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ความเชื่อของคนไทยปัจจุบันมีอยู่เป็นความเชื่อที่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อนี้ทำให้พวกเขามีความสุขสบายในใจ ทำให้คนผ่อนคลายตัว โดยเฉพาะคนที่มีชีวิตยากลำบากหรือคนที่พบปัญหาที่หาวิธีแก้ไขไม่ออก มีความหวังว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยให้ชีวิตดีขึ้น และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้สำเร็จ แต่คนไทยเชื่อเรื่องผีมาก มีคนส่วนหนึ่งเชื่อทุกอย่างที่หมอผีบอก แม้ว่าควรหรือไม่ควร ทำให้ชีวิตตัวเองหรือชีวิตคนอื่นเดือนร้อนยุ่งยากลำบาก

3.4.3 การแต่งกาย

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พุดถึงการแต่งกายของนาเดีย หลานสาวของมุสตอฟา เมื่อออกจากบ้านจะคลุมหิญาบแต่เมื่ออยู่บ้านไม่คลุมหิญาบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

*นาเดียยิ้มหวาน วันนี้หล่อนไม่ได้คลุมหิญาบ ผมยวมัด
รวบไว้เบื้องหลังอย่างง่าย ๆ คงเพราะอยู่บ้าน*

(ม้าไม้ : 52-53)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงมุสลิมเมื่อออกจากบ้านต้องคลุมหิญาบ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของมุสลิม เป็นการแต่งกายที่ต่างไปจากชุมชนอื่น ๆ ซึ่งได้รักษาไว้เป็นอย่างดีจนถึงปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรมของคนไทย สรุปได้ว่า คนไทยได้นำวัฒนธรรมอย่างมากเกือบครอบคลุมทุก ๆ ด้าน แต่ละชุมชนก็ได้รักษาวัฒนธรรมตัวเองได้อย่างดี แต่ขณะที่สังคมเปลี่ยนแปลงเร็วมากขึ้น คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจเรื่องวัฒนธรรม จึงละเมิดศาสนาตัวเอง เป็นภาพสังคมทำให้เห็นความคิดของคนรุ่นใหม่

3.5 ปัญหาสังคมไทย

ภาพสังคมไทยในนวนิยายสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2549-2553 ที่แสดงให้เห็นคือ สภาพความเป็นอยู่ยากจนลำบาก และค่านิยมที่เห็นแก่เงิน คนในสังคมจึงค้นหาทุกวิถีทางเพื่อทำมาหากิน ต่อสู้เพื่อการอยู่รอด ด้วยการดิ้นรนของคนในสังคม ปัญหาสังคมจึงอาจเกิดขึ้นจนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ได้สะท้อนปัญหาสังคมในด้านปัญหาครอบครัว ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการกินยาเสพติด และปัญหาการขายตัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.5.1 ปัญหาครอบครัว

ครอบครัวเป็นสังคมอันเล็ก ๆ ถ้าครอบครัวขาดความรัก ขาดความเอาใจใส่ต่อกัน หรือผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวไม่ทำหน้าที่ตัวเองตามที่ ก็จะทำให้เกิดปัญหาครอบครัวขึ้น

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า สามิของเง็กั้งเสียชีวิตไปเพราะไปขายไอศกรีมใกล้บริเวณที่นักศึกษาตั้งเวทีประท้วง หลังจากนั้นแล้วเง็กั้งก็รู้สึกว่าคุณชายตัวเองผิดปกติ พุดจาแปลก ๆ ขอบโทษตัวเอง แต่ก็ยังพยายามดูแลแม่ให้ดี ไม่แสดงอารมณ์ออกมาเหมือนเด็กอายุ 3 ขวบ แล้วหลังบิดาเสียชีวิต เขาเริ่มติดอ่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โชคร้ายที่สามีของเธอเผชิญไปชายไอศกรีมใกล้กับ บริเวณที่นักศึกษาตั้งเวทีปราศรัยโจมตีรัฐบาล เกิดมีการปะทะเปิด ไล่ผู้ชุมนุม สามีของเธอโดนลูกหลงตายคาที่ เง็กลิ่งทราบดีว่าลูก รู้สึกผิดกับความตายของพ่อ รู้สึกงุ่มง่ามพูดจาไม่รู้เรื่อง โทษตัวเอง ว่าไม่พยายามยับยั้งพ่อให้มากพอ แยกแยะเด็กมากนักเมื่อเทียบกับ สิ่งที่แก่นนำมาแบกไว้ในใจ หลังจากบิดาเสียชีวิต ฉายมัยคอยได้ ถามดูแลหม่าม้าว่าเรื่องเมื่อแม่เศร้า ยอมรับประทานต่อเมื่อแม่ใจ ว่าแม่จะได้อิมเช่นกัน เง็กลิ่งประหวั่นเมื่อพบว่าเข้าไม่ถึงความคิด ของลูก ในขณะที่ลูกทะเล่เข้าออกจิตใจของเธอราวกับเปิดสมุด นิทาน แก่ไม่แสดงอารมณ์เศร้าเสียใจออกมา จนกระทั่งเง็กลิ่งได้ ยินแกพูดติดอ่าง เธอแอบรำให้ รู้ว่าลูกปวดร้าวแสนสาหัสเพียงไร ลูกเจริญทางจิตใจเร็วกว่ารูปกายภายนอกเพียงไร

(กาลกัญชกา : 23-24)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากการเสียสามีหรือบิดาไป สามีหรือ บิดาเป็นผู้รับผิดชอบครอบครัวอย่างสำคัญ ลูกที่มีความรักนักรักต่อพ่อนั้นเมื่อเสียพ่อไป ได้มีความ เปลี่ยนแปลงมาก แล้วเจริญทางจิตไม่เหมือนเด็ก ซึ่งเป็นเด็กที่ผิดปกติ จึงเกิดปัญหาที่แม่เป็นห่วงและ สงสารลูกตัวเอง ทำให้ครอบครัวขาดความมั่นคง

นวนิยาย กาลกัญชกา กล่าวว่า ครุมนานิตย์ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ค่อยได้ อารมณ์เดียวดี เดียวร้าย จึงทะเลาะกับภรรยาตัวเองเสมอ สองคนมีความคิดเห็นไม่ตรงกันบ่อย ๆ แล้วมีอีกครึ่งหนึ่ง เขายังพลังมือทำร้ายตัวเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต่างจากความรักที่ทั้งสองมีให้กันที่แหลกสลายลงไป ตั้งแต่วันที่เธอชอบลูกไปอยู่กับตายายที่เชียงใหม่ ตอนแรกที่ ทะเลาะกันครุมนานิตย์เชื่อว่าเธอไม่พอใจที่เขารู้สมรรถภาพทาง เพศไปซะเฉย ๆ หากในภายหลังเขาพบว่ามันเป็นสันดานภายใน ของเขา อารมณ์ที่แกว่งขึ้นลงเอาแน่ไม่ได้ ความขัดแย้งในใจของ เขาต่างหาก ที่กักร่อนความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา เขาเคยพลัง มือทำร้ายเมียจนกรมหักไปครึ่งหนึ่ง

(กาลกัญชกา : 36)

จากตัวอย่างดังกล่าวมาข้างบน แสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากความรุนแรงของผู้ชาย ผู้ที่เป็นสามีไม่ได้ทำหน้าที่สามีให้ดี ไม่ค่อยฟังคำพูดของคนรักตัวเอง ปล่อยให้อารมณ์ร้ายแรงให้เกิด ความไม่ถูกต้องกัน จึงทำให้ครอบครัวมีความทุกข์ ขาดความมั่นคง ปัญหาความรุนแรงที่ผู้ชายมีต่อผู้หญิง

เป็นปัญหาครอบครัวที่เกิดมาบ่อย ๆ ในสังคม จะทำให้สังคมขาดความอบอุ่น เกิดปัญหาที่อันตราย คนในสังคมควรร่วมมือหลีกเลี่ยงปัญหาแบบนี้

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่าครูผานิตย์ไปเยี่ยมแม่ที่บ้านพ่อ เห็นแม่ป่วยหนักอยู่บนที่นอนไม่มีคนดูแล จึงโกรธพ่อมาก พ่อลูกสองคนทะเลาะกันอย่างแรง แม่ครุผานิตย์ไม่ยอมให้ลูกใช้ความรุนแรงกับพ่อ ซึ่งพยายามคว่ำตัวลูกไว้ไม่ให้เกิดเรื่องใหญ่ แต่ครุผานิตย์ไม่ยอมแพ้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“นี่กว่าหมาที่ไหนขึ้นมาเห่าอยู่” ครูผานิตย์หันไปเห็นพ่อวางมิดพรวดไว้บน โต๊ะ ข้างประตู เมียใหม่อายุคร่าวหลานตามขึ้นมาจับผ้าขาวม้าจากมือแก พ่อมอง

เขาด้วย สายตาเหยียดหยาม “ใครอนุญาตให้มึงขึ้นมาเหยียบบ้านกู”

“ทำไมผมจะมาไม่ได้” ครูผานิตย์ปิดมือแม่ที่พยายามคว่ำตัวเขาไว้ “แม่ก็มีส่วนสร้างฐานะของพ่อเหมือนกัน”

“นิตย์ อย่าลูก” แม่ห้ามเสียงสั่น “มึงลงไปเดี๋ยวนี้ละ” พ่อชี้หน้า

ครูผานิตย์ยืนขึ้นกำหมัด จ้องหน้าบิดาบังเกิดเกล้า กลืนน้ำตาไม่อยู่ พุดปนสะอื้นว่า “พ่อ หัวใจของพ่อทำอะไรอะไร ทำไมพ่อไม่สงสารแม่บ้าง ทำไมพ่อไม่พาแม่ไปหาหมอ ทำไมพ่อถึงเป็นคนชั่วช่าอย่างนี้”

(กาลกัญชกา: 39)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่พ่อลูกไม่ถูกกัน เมื่อพ่อไม่ได้เป็นฝ่ายรับผิดชอบครอบครัว ลูกจึงไม่พอใจพ่ออย่างแรง ให้เกิดปัญหาสำหรับผู้เป็นพ่อกับลูก ที่มีสายเลือดเดียวกัน ทำให้ครอบครัวแตกคอ ขาดความอบอุ่น พ่อเป็นฝ่ายที่ทำร้ายลูกตัวเอง ทำให้ชีวิตลูกมีแต่ความมืดความทุกข์ ซึ่งอาจเกิดปัญหาใหญ่โตที่แก้ไม่ได้

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พุดถึง ครูผานิตย์ได้ข่าวว่าแม่ตัวเองตายแล้ว เขาไม่ได้ร้องไห้ ไม่พุดอะไร เงียบนิ่งอยู่เฉย ๆ แต่รอกกลางคืนแล้วเขาก็ใช้ผ้าปูเตียงมาจะแขวนคอตาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หลังจากกลับมาจากค่ายลูกเสือที่กาญจนบุรี หลานวันต่อมาในคืนที่มีฝนพรำ ครูผานิตย์ใช้ผ้าปูเตียงสีขาวสะอาด มัดเป็นบ่วงคล้องไว้กับซื่อห้องในพลตที่พัก เสียงคอมเพรชเซอร์แอร์ห้องข้าง ๆ ยังคงดังกวนประสาท ขณะที่เขาสอดคอเข้าไปในบ่วง ถีบเก้าอี้ล้ม ผ้ากระตุกรัดคอคืนต้องแต่งอยู่

(กาลกัญชกา : 43)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าปัญหาครอบครัวที่แม่เสียชีวิตแล้ว ผู้ที่เป็นลูกรักแม่มาก หนีไม่ได้ จึงยอมฆ่าตัวตายจะไปกับแม่ สะท้อนภาพสังคมว่าคนที่จิตใจไม่แข็งแรง เมื่อพบปัญหา รุนแรงจึงหาทางออกที่ดีไม่ได้ ซึ่งเลือกทำร้ายชีวิตตัวเอง ก็จะชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่เสียผู้ที่สำคัญของ ครอบครัวไป จะทำให้ครอบครัวแตกขาด

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่า ลูกสาวของแดงไม่ชอบกินผัก แต่แดงไม่ยอมให้ลูกสาว เป็นเด็กที่เอาแต่ใจตัวเอง จึงบังคับลูกสาว ครูมานิตย์ ผู้ที่เป็นพ่อเลี้ยงโมโหที่เห็นแม่แดงดูลูกสาว ก็ใช้ ความรุนแรงทำร้ายแดง แล้วพุดจาก็ไม่ค่อยดี ลูกสาวเห็นแม่โดนตีแล้วก็ตกใจร้องไห้อย่างแรง ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

ความอัปยศเริ่มด้วยสาเหตุเล็กน้อยบนโต๊ะอาหารเมื่อน้องฝ่ายสันตริชะไม่ยอมรับประทานผักถั่วลันเตาผักกุ่ม แดงพยายามเคี้ยวเชิญให้ลูกสาวกินผัก จึงคะยั้นคะยอแกมบังคับต่อน้าครูมานิตย์ ด้วยความที่เขาเคยสั่งแล้วว่าให้ทำอาหารเฉพาะที่น้องฝ่ายชอบรับประทานพอเด็กหญิงเริ่มร้องงอแงเขาจึงผุดลุกไปหยิบไม้แขวนเสื้อลวดที่แขวนอยู่มาหวดเข้าที่ร่างกายของแดง หนักหน่วงไม่ยั้งมือ หญิงหม้ายร้องลั่น พยายามปกป้อง แต่โทษเขากำเริบกล้าแข็งเลยจิกผมเธอกดคว่ำหน้าลงไปขามต้มยำ

“ไอ้บ้า” แดงล่ำลักร้อง มือตะกุกหน้าอกเขา “ปล่อยกุนะ” ธาตุแท้ไหลออกมาคราวนี้เอง ครูมานิตย์หัวเราะ “พุดจาหยาบคายต่อหน้าลูกไม่ดีเลยนะ อย่างนี้ยิ่งต้องตี” เขาตบหน้าใช้ไม้แขวนเสื้อหวดกระหน่ำ แดงเลื่อนตัวไปถูกถ้วยขามหล่นแตกกระกระจาย พินยาลงเข้ามามี ร้องว่า “แม่จ๋า อย่าทำแม่หนู”

(กาลกัญชกา : 58)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากพ่อแม่มีความคิดไม่ตรงกันในด้าน การสั่งสอนลูก จึงทำให้ผู้ชายใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง จะเห็นว่าเมื่อมีความไม่ตรงกันในการสั่งสอนลูก ๆ ผู้ปกครองสองฝ่ายไม่ได้ใช้วิธีที่ถูกต้องไปแก้ปัญหาลูก สุดท้ายซึ่งเกิดปัญหายิ่งใหญ่ ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่นและความมั่นคง ลูก ๆ ที่ได้เห็นสิ่งชั่ว ๆ แบบนี้ก็จะเกิดผลที่ไม่ดี ทำให้ลูก ๆ ตัวเองตกใจและกลัว

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวถึง เจริงชายเป็นลูกเมียน้อย พ่อเจริญชายเป็นพี่ชายของแม่เจริญชาย ที่จริงแล้วก็คือแม่ของเจริญชายตกเป็นเมียน้อยโดยถูกข่มขืนใจทั้งจากสามีและพี่สาว นางทนอยู่จน เจริงชายโตเป็นหนุ่ม แล้วสุดท้ายจึงรับประทานยานอนหลับเมื่อเจริญชายปิดเทอมกลับไปเชียงใหม่พอดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โชคร้ายที่แม่ของเชิงชายกินยาตายก่อนหน้านี้ไม่กี่เดือน
เชิงชายจึงยังจมอยู่ในอาการโศกเศร้า ฉายมัยทราบมานานแล้วว่า
เชิงชายเป็นลูกเมียน้อย ป้าเขามีเมียหลวง ซึ่งมีลูกด้วยกัน 4 คน
ต่อมาน้องสาวของเมียหลวงมาอาศัยอยู่ด้วย พี่เขยย่อ่งเข้าไป
บังคับขืนใจน้องเมียจนเกิดมีเชิงชายคลอดออกมาเป็นลูกคนที่ห้า
และภายหลังยังมีลูกสาวคนสุดท้ายคนที่หกอีกหนึ่งคน แม่ของเชิง
ชายตกเป็นเมียน้อยโดยไม่เต็มใจได้รับความขมขื่นใจทั้งจากสามี
และพี่สาว ทนอยู่จนลูกชายโตเป็นหนุ่ม แล้ววันหนึ่งจึง
รับประทานยานอนหลับเข้าไปทั้งกำมือ ช่วงนั้นเชิงชายหยุดเทอม
กลับไปอยู่ที่เชียงใหม่พอดี แต่เคราะห์ร้ายวันนั้นเขาออกไป
ช่วยงานป่าที่ห้างสรรพสินค้าทั้งวัน เชิงชายเป็นผู้ที่กลับมาพบศพ
แม่ในห้องนอนเป็นคนแรก เขาก่อนเสียใจมาตลอดว่ากลับถึงบ้าน
ช้าเกินไป

(กาลกัญชกา : 71)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากความขมขื่นของผู้ชายทำต่อ
ผู้หญิงในครอบครัว ผู้หญิงเป็นฝ่ายที่อ่อนกว่าและเห็นความสำคัญกับญาติพี่น้องมาก จึงอดทน
ตลอดเวลา จึงทำให้จิตใจตัวเองทนไม่ได้ สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยปัจจุบัน ผู้หญิงยังเป็นฝ่ายที่
อ่อนแอมาก พบปัญหาชั่วร้ายเยอะ ควรได้ดูแลเป็นอย่างดี ฉะนั้นจะทำให้ทั้งครอบครัวและสังคมมี
ความมั่นคง ผู้หญิงจะได้มีชีวิตที่ความสุขมากขึ้น

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึง แม่ฉายมัยเกิดอุบัติเหตุโดนรถชน และต้องรับการผ่าตัดที่
โรงพยาบาล ฉายมัยรู้สึกเป็นทุกข์มากที่แม่โดนลำบากแบบนี้ แล้วอีกอย่างหนึ่งตำรวจก็ยังจับรถที่ชน
แม่เขาไม่ได้ ซึ่งเขาต้องหาเงินมาจ่ายค่ารักษาพยาบาลไม่น้อย ครอบครัวเขาจึงต้องเผชิญปัญหาลำบาก
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่คุณโดนรถชนที่สี่แยกคลองเตย” ชายคนนั้นพูด
“ตอนนี้คุณต้องมาเซ็นยินยอมให้หมอ แม่คุณกระดูกสันหลังหัก
เสียเลือดมาก ต้องได้รับการผ่าตัดโดยด่วน...” การตัดสินใจครั้ง
สำคัญเกิดขึ้นเมื่อหม่อม่าอยู่ในห้องไอซียูเป็นวันที่เจ็ดและหมอแจ้ง
ว่าต้องผ่าตัดอีกครั้ง ช่วงเวลานั้นเขาทุกข์ทรมานใจคล้ายมีกรงเล็บ
อสุรกายโหดหินมาบีบเค้นให้ครุ่นคิดไตร่ตรองถึงทางเลือกที่
เปรียบเหมือนทางสองแพร่งไปสู่อนาคตแตกต่างกัน

(กาลกัญชกา : 79)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวเกิดอุบัติเหตุ ทำให้ครอบครัวที่ยากจนยิ่งลำบากขึ้น ซึ่งสมาชิกอื่น ๆ เศร้าใจมาก สะท้อนภาพสังคมว่าคนฐานะยากจนมีชีวิตเพียงพอ เมื่อเกิดอุบัติเหตุก็ไม่มีความสามารถไปแก้ปัญหาได้ดี จึงต้องเลือกทางที่ยากลำบาก การพยายามแก้ปัญหาของสมาชิกครอบครัว ก็ชี้ให้เห็นความรักเข้มแข็งในครอบครัว

ครอบครัวมีหลายสมาชิกอยู่รวมกัน แต่ละคนมีความคิดต่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึง มุสต่อฟา อยากเจอลูกตัวเองบ่อย ๆ จึงสร้างบ้านให้อยู่ใกล้ ๆ แต่สุดท้ายก็ผิดหวัง ไม่ค่อยเห็นลูกละคนยกเว้นลูกสาวคนเล็กสุดเพราะว่าอยู่กับลูกสาวคนนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มุสต่อฟาเงยหน้าขึ้นจากงานในมือยืมรับลูกชาย เขาดีใจ
ที่เห็นหน้าลูกไม่ว่าจะเป็นลูกคนไหนก็ตาม พอแต่งงานแล้วเขา
ก็ปลูกบ้านหลังเล็กๆให้อยู่ใกล้กัน แต่ทำไปทำไมเขาก็เห็นหน้ารอ
ปีอะห์แค่คนเดียวเป็นประจำ

(ม้าไม้ : 27)

จากตัวอย่างได้ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากพ่ออยากเห็นหน้าลูกเสมอ แต่ลูก ๆ ไม่ได้เห็นใจพ่อ ทำให้พ่อเศร้าเหงาไม่พอใจ ความรักที่พ่อมีต่อลูกแต่ลูกไม่เข้าใจลูก ๆ ไม่ได้สนใจเรื่องกตัญญูมาก แต่งานมีครอบครัวใหม่ แล้วไม่ค่อยนึกถึงพ่อ จึงทำให้ครอบครัวใหญ่ขาดความผูกพันและความรักกันจนเกิดความไม่เข้าใจกัน แล้วก็จะทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึง ลูกชายคนโต มาลีก็ อยากให้มุสต่อฟาขายนาเพื่อมีเงินเยอะ ๆ มีชีวิตสบาย ๆ แต่มุสต่อฟา ผู้ที่เป็นพ่อโหมโหมมากที่ลูกชายตัวเองเห็นแก่เงินและเอาเปรียบคนอื่น เขาไม่ยอมขายมรดกจากพ่อแม่ปู่ย่าตายายที่สืบทอดมาไปจ่ายความฟุ่มเฟือยของลูกหลาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เยาะห์นะสิไม่เดือดร้อน แต่ลูก ๆ เดือดร้อนกันทุกคน”

“ใคร...”

“ฉันคนนิ่งละ” มาลีก็ลงเสียงหนัก “ตอนนี้งานเข้ามา
น้อย...ค่าเทอมลูกก็ต้องจ่าย...”

“มึงจะให้เยาะห์ขายนาเอาเงินมาแจกพวกมึงรีไ้...” มุ
สต่อฟาเอ่ยอย่างปวดร้าว สำหรับเขาแล้วที่ดินแต่ละผืน ไม่ว่าจะม
ีราคาหรือไม่ มันคือมรดกจากพ่อแม่ปู่ย่าตายายและหยาดเหงื่อ
ของเขาที่ถมทับลงไป แต่กับลูก ๆ ดูจะไร้ความหมาย... ไม่ผิดกับ
ครั้งหนึ่งเมื่อคนรุ่นพ่อเขาแห่กันขายนาเพื่อจะเอาเงินมาซื้อความ
ฟุ่มเฟือย

มันจะอีหروبเดียวกันอีกแล้วกระมัง...เขานี้กอยู่ในใจ แต่ปากกลับหุบเงียบ “เยาะห์...ไม่ใช่ว่าฉันอยากจะขายที่หอรกนะ แต่ความจำเป็นมันมี เยาะห์คิดดูซิว่า ลูกบ้านอื่นเขามีหน้ามีตามีรถเก๋งขับกันเป็นแถว แต่บ้านเรายังหากินก้อกแก๊กกันอยู่เลย เยาะห์ไม่อายเค้ารีง”

(ม้าไม้ : 28-29)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวเกิดจากค่านิยมของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้คนในครอบครัวทะเลาะกัน ลูกหลานสมัยนี้เห็นเงินสำคัญสุด หาเงินทุกวิถีเพื่อชีวิตที่สบาย ๆ แม้ว่าวิธีนั้นควรหรือไม่ ชอบเปรียบกับคนอื่น แต่ผู้ใหญ่ที่เคยมีชีวิตประหยัด อดทนมานาน ไม่เห็นด้วยความคิดของลูกหลาน ไม่อยากให้ลูกหลานมีชีวิตที่ฟุ่มเฟือย สองฝ่ายนี้ไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมแพ้ จึงทำให้ครอบครัวใหญ่เกิดปัญหาไม่มั่นคงและไม่มีความสำเร็จ

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พุดถึงบังซา ลูกชายคนที่สองของมุสต่อฟาทะเลาะกับเมียตัวเองเพราะว่าบ้านเมียมีเงินเยอะ เป็นครอบครัวที่ฐานะดี ถึงแม้ว่าเขาจะขยันทำงานอย่างไร เมียก็จะดูถูกเขา เขาทนไม่ไหวจึงอยากจะกลับบ้านของตัวเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ไม่ค่อยดีนักหอรกเยาะห์” เสียงพูดของมุสต่อฟาตอบกลับมา... “ฉันทะเลาะกับเมีย”

มุสต่อฟาเงิบเป็นครู่

“เรื่องอะไรกัน”

“ก็...เรื่องเดิม ๆ...เงิน ๆ ทอง ๆ นะเยาะห์...” มีเสียงถอนหายใจตามมาด้วย “เป็นพ่อที่ต้องสำนึกบุญคุณเมียนี่มันแยเหมือนกันนะเยาะห์” เสียงของลูกชายครีกลงในตอนท้ายจนมุสต่อฟาสะท้อใจ

(ม้าไม้ : 36)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากฝ่ายภรรยา กับฝ่ายสามีมีฐานะไม่เท่ากัน ในครอบครัวหนึ่ง ถ้าสามีกับภรรยามีฐานะไม่เท่ากันโดยเฉพาะเงินทองที่ไม่เท่ากัน จึงจะทำให้มีฝ่ายหนึ่งดูถูกหรือไม่พอใจอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวได้อย่างง่าย ๆ จะทำให้ครอบครัวขาดความเข้าใจกัน ซึ่งขาดความอบอุ่น

นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ กล่าวถึง มาลีกับให้พ่อฟังว่า มีเพื่อนบ้านจอดรถในลานหลังบ้านเขาอย่างสบาย เขาจึงทำร้ายกันไว้ ไม่อยากให้คนอื่นมาจอดรถในที่ของเขา แต่พ่อก็ให้ความเห็นว่า เพื่อนบ้านกันทั้งนั้น มีอะไรก็ควรช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เขาไม่ควรทำแบบนั้น ทั้งสองคนมีความคิดเห็นไม่ตรงกันจึงเกิดความขัดแย้งดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ช่างมันเถอะน่า เพื่อนบ้านกันทั้งนั้น ถือว่าช่วย ๆ กัน
ไป”

“ฮือ เยาะห์ พุดแบบนี้ไม่ได้หรอก...ขึ้นปล่อยพวกมันก็
จอดกันเต็มไปหมดใครไปใครมาก็จอดกัน แย่งนี่มา”

“ทำไมจะไม่เคย” มาลีก็มีเสียงขุ่นบอกความไม่พอใจ
“บางทีฉันจะมาจอดรถบ้างก็มีคนมาจอดแข่งซะแล้ว ไม่รู้ละ
เยาะห์ทำไมทำรั้วกันก็ตามใจแต่ฉันจะทำกันของฉันละ ขึ้นจอดทิ้งไว้
เรียกรวด รถใหม่ ๆ ใครมางัดไปก็แยเลย”

(ม้าไม้ : 62)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า เมื่อสังคมเปลี่ยนไป คนในสังคมเริ่มเห็นว่าเงินทองเป็นสิ่ง
สำคัญมากกว่ามิตรภาพ ก็จะคิดว่าทุกสิ่งอย่างไม่ควรแบ่งปันกัน หากมีผลประโยชน์ก็ควรตอบแทน
ด้วยเงินทอง ทำให้คนในสังคมขาดน้ำใจ ซึ่งความคิดระหว่างพ่อกับลูกที่ถูกปลูกฝังจากต่างยุคต่างสมัย
ก็มีความแตกต่างกัน ทำให้ครอบครัวมีปัญหาในความคิดต่าง ๆ ซึ่งเข้าใจกันยาก

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า แม่สามีของพิไลลักเชื่อมั่นว่าลูกชายตัวเองโดนผีเข้าในตอนที่เขา
เด็กไปตั้งค่ายพักแรมลูกเสือโดยคำพูดของหมอมผีที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง ซึ่งสั่งให้ลูกสะใภ้ให้ซื้อของมาทำ
พิธีไล่ผีตามที่หมอมผีเขาเขียนมาให้ แต่พิไลลักษณ์เป็นครูที่ได้รับการศึกษา เธอเชื่อโรงพยาบาล ไม่เชื่อ
เรื่องไสยศาสตร์ จึงไม่ค่อยพอใจการกระทำของแม่สามี แล้วแม่สามีก็คิดว่าลูกสะใภ้เป็นคนหัวดี ไม่
ยอมเชื่อฟังผู้ใหญ่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นางน้ำสงโพบที่ถูกเขียนด้วยลายมือหมอมผีให้ลูกสะใภ้
พลางบอกให้เธอทราบว่ นั่นคือรายการของเซ่นไหว้ที่จะนำไปใช้
ประกอบพิธีขอขมาในคืนนี้ และให้ซื้อมาด้วย พิไลลักษณ์รับ
แผ่นกระดาษมาดูด้วยความพิศวง แล้วคือแผ่นกระดาษนั้นกลับไป
เธอบอกว่าเธอไม่ว่างพอที่จะไปหาซื้อของเหล่านั้นหรอก กอปรกับ
เธอไม่เชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ เธอจึงอธิบายอีกว่า สามีของเธอไม่
สบายเขาป่วยด้วยโรคร้ายบางอย่าง ซึ่งขณะนี้หมอมผีได้เจาะไขสัน
หลังเพื่อนำไปเพาะเชื้อหาสาเหตุอยู่

นางน้ำกล่าวตำหนิลูกสะใภ้ว่า ทำไมถึงเป็นคนหัวดี
ขนาดนี้ การซื้อของเครื่องเซ่นไหว้ ใช้นางจะให้เธอไปตะลอน ๆ
ซื้อเองเสียที่ไหน นางอยากให้เธอวานใครสักคนไปซื้อเตรียมไว้

(มรสุม : 34-35)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวของแม่สามีกับลูกสะใภ้ที่มีความเชื่อไม่ตรงกัน แม่สามีกับลูกสะใภ้เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ยุ่งยาก เป็นผู้หญิงที่สำคัญมากในครอบครัวหนึ่ง มีอายุต่างกัน การรับการศึกษาไม่เหมือนกัน จึงทำให้สองคนมีความเชื่อและความคิดเห็นต่างกันมาใคร่ถูกใคร่ผิดพูดยาก ถ้าสองคนไม่มีคนไหนยอมแพ้อีกคนหนึ่ง จะทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ทำให้ครอบครัวไม่มั่นคง จากตัวอย่างสะท้อนภาพสังคมว่าปัญหาแม่สามีกับลูกสะใภ้เป็นปัญหาที่มีอยู่เสมอแก่ยาก

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า นางน้ำพาทมอผีไปทำพิธีที่บ้านลูกชาย แต่พ่อของลูกสะใภ้ตาเซย ไม่ค่อยพอใจ เพราะวันนี้คือครั้งที่สองแล้วที่นางน้ำพาทมอผีให้ลูกชาย ไม่เห็นได้ผลเลย เขาเชื่อว่าลูกเขยตัวเองป่วยไข้ด้วยโรคลมัยใหม่ แต่น้องสาวของนางน้ำโน้นน้ำว่าไหน ๆ ก็มาแล้วก็ให้เขาทำเถอะ ไม่ได้เสียหายอะไร สุดท้ายตาเซยก็ยอมแพ้แต่ยังบ่นว่าพวกเขาบ้าไปใหญ่แล้วโดยที่ไม่มีใครได้ยินคำบ่นนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฉันว่าจะไปกันใหญ่ละ วันก่อนก็ไปแก้ที่ชายทะเลทีหนึ่ง
แล้ว วันนี้นำแก้ที่บ้านอีก แล้วต่อไปจะเป็นที่ไหนอีก ฉันว่ามันจะ
เลอะเทอะไปกันใหญ่แล้วละตาเซยพูด แกหงุดหงิดเอามากๆ แต่
ครั้นนึกขึ้นได้ว่ากำลังสนทนากับใครอยู่ จึงพยายามควบคุมสติ
อารมณ์ไว้ และกล่าวคำขอโทษกลางอธิบายว่าแกไม่ได้ตั้งใจจะลบ
หลู่ดูแคลนใครทั้งสิ้น แต่แกเชื่อว่าลูกเขยป่วยไข้ด้วยโรคลมัยใหม่

(มรสุม : 59)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่มีความเชื่อไม่เหมือนกัน แต่ละสมาชิกในครอบครัวเป็นคนส่วนตัว มีความคิดเห็น ค่านิยม ความเชื่อต่างกัน แม้ว่าใครก็บังคับคนอื่นเชื่อสิ่งใดสิ่งอย่างไม่ได้ ถ้าการนับถือความเชื่อนั้นจะทำให้คนในครอบครัววุ่นวาย คงทำให้เกิดปัญหา ต้องคิดดี ๆ ว่าควรหรือไม่ควรทำ สะท้อนภาพสังคมว่าการนับถือความเชื่อนั้นบางทีทำให้คนอื่นเดือดร้อนวุ่นวายซึ่งจะเกิดปัญหา ทำให้สังคมไม่มั่นคง

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า แม่สามีสั่งให้พิไลลักษณ์ตั้งศาลพระภูมิที่บ้านเพื่อให้สามีเธอหายความเจ็บป่วย พิไลลักษณ์ไม่ยอมมีเรื่องกับแม่สามี จึงโทรกลับไปบอกพ่อให้ทำตามแม่สามีบอกตาเซยไม่พอใจอย่างมากที่ลูกสาวตัวเองให้ทำศาลพระภูมิ เพราะว่าเขาคิดว่าลูกเขยเขาไม่ได้ป่วยเพราะว่าสาเหตุแบบนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เฮ้ย...จะบ้ากันไปใหญ่แล้ว ตาเซยร้องขึ้น รู้สึกขัดเคือง
ทันทีเมื่อได้ทราบเรื่องการตั้งศาลพระภูมิจากลูกสาว แกว่าแกอยู่
มาแบบนี้มาหลายสิบปีแล้ว และไม่เคยเกิดเรื่องเลย แกไม่เชื่อว่า
ลูกเขยป่วยอยู่ในตอนนี้จะมาจากสาเหตุถูกผีพระภูมิเล่นเอา แต่

ครั้งนั้นถูกลูกสาวขอร้องแถมบังคับอย่างหนัก แกร่งยอมปฏิบัติตามนั้น แกร่งสั่งให้ญาติคนหนึ่งไปซื้อศาลพระภูมิมานั่งหลัง จากนั้นวานให้ญาติอีกคนหนึ่งไปตามพ่อหมอพราหมณ์มาพบที่บ้าน

(มรลุม : 72)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากแม่สามีกับพ่อภรรยาที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ขาดความเข้าใจกัน พ่อภรรยาไม่พอใจการกระทำของแม่ลูกเขย คนทุกคนในสังคมเป็นคนส่วนตัว มีความคิดเห็นต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกันตอนที่ให้วิธีแก้ปัญหา ถ้าไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมแพ้และอดทน จะทำให้ครอบครัวขัดแย้งยิ่งใหญ่

นวนิยายเรื่อง มรลุม กล่าวว่า นางน้ำพาลาน ผู้ที่เป็นทรงอิทธิฤทธิ์ และยังเป็นญาติพี่ของจำรูญ มาช่วยรักษาเมธีกักรุงเทพฯ แต่จำรูญไม่เชื่อว่าลานจะช่วยพี่ชายได้ จึงเล่าความสงสัยให้แม่ฟัง แม่ นางน้ำโกธรมากที่ลูกชายคนนี้ไม่เชื่อหมอดีที่มีชื่อเสียง ซึ่งว่าลูกชายว่าเขาไม่ยอมให้พี่ชายตัวเองหายดีขึ้นแล้วเรื่องมาก จำรูญรู้คิดว่าแม่ตัวเองเป็นคนที่ยิ่งพุดยั้งเข้าใจผิด จึงไม่กล้าพูดอะไรอีก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลานมันกล้ารับประกันมัย จำรูญถามแม่ นางน้ำมองหน้าลูกชายด้วยความสงสัยแล้วถาม รับประกันอะไรของมึง จำรูญอธิบาย การรักษาในครั้งนี้เขากล้ารับประกันผลงานหรือเปล่า พี่เมธจะหายภายในกี่วัน

มึงอย่าอวดดีไปเลย นางน้ำตวาด ถลึงตาใส่ลูกชาย มึงไม่ยอมให้อีเมธหายหรือไง ไม่ใช่อย่างนั้น จำรูญรีบปฏิเสธทันควัน เกรงนางน้ำจะเข้าใจผิดกันไปใหญ่ คะ...คือ ผมว่าถ้าลานรู้ว่าอะไรเล่นงานพี่เมธอยู่ในตอนนี้ และดั้นด้นเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ แบบนี้ด้วย ลานต้องมีความมั่นใจสูง ฉะนั้นผมอยากขอคำยืนยัน หรือหลักประกันสักอย่างจากเขา ผมว่าถ้าเขาเก่งจริง อย่าว่าแต่เงินพันเลยนะ เงินหมื่นหรือเงินแสนผมก็หามาประเคนให้เขาได้

มึงพุดมาก นางน้ำตวาดซ้ำ ไอ้ลานมมันไม่ใช่อยากได้ตั้งค์หรือ มั่นว่าไอ้เมธไม่ใช่คนอื่นคนไกล เห็นกันมาตั้งแต่เล็ก ๆ มั่นอยากจะช่วยเท่านั้นเอง มึงอย่าเอาเรื่องเงินทางมาข่มเลย

(มรลุม : 130)

จากตัวอย่างที่เห็นแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากนับถือความเชื่อไม่ตรงกัน ผู้ที่เป็นแม่เชื่อเรื่องผีอย่างมาก นับถือผู้ที่เก่งไสยศาสตร์ ไม่อยากให้คนอื่นสงสัยความเชื่อเธอ แต่ผู้ที่เป็นลูก

ได้รับการศึกษาอย่างสูงมา เชื่อถือวิทยาศาสตร์มากกว่าไสยศาสตร์ สองฝ่ายมีความเชื่อไม่เหมือนกัน จึงเกิดปัญหากัน สุดท้ายก็ต้องมีฝ่ายหนึ่งยอมแพ้เพื่อความสามัคคีของครอบครัว

นวนิยายเรื่อง ในรัก กล่าวว่า การดากับโดมเป็นแฟนกัน สองคนได้คบด้วยกันตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัย รักกันมาก แต่ครอบครัวการดาเป็นครอบครัวร่ำรวย มีฐานะดี สำหรับครอบครัวโดม เป็นครอบครัวธรรมดา อาชีพของโดมก็ไม่ใช่อาชีพที่ได้เงินเยอะ แม่ของการดาจึงไม่สนับสนุนให้สองคนอยู่ด้วยกัน การดาพยายามสู้กับครอบครัวตัวเองก็ไม่สำเร็จ สุดท้ายทนไม่ไหวก็ขอเลิกคบกับโดมแล้ว ไปเรียนต่างประเทศ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผมรู้ตัวดีว่าพูดอะไรออกไป แต่ผมกลับไม่ได้ยินเสียง
ตัวเองเลย ลำคอแห้งผากและหัวใจก็เต้นแรง กานดาพยักหน้ารับ
น้ำตาไหลอาบแก้มเป็นทางผมใช้นิ้วปาดน้ำตาให้เธอแต่ไร้ผล
น้ำตาของเธอยังไหลพร่างพรู เหมือนจะไม่มีวันหยุด
“ฉันพยายามแล้ว ฉันพยายามทำทุกอย่างให้แม่เข้าใจ แต่ก็ได้ผล”

กานดาพูดออกมาแทบฟังไม่เป็นคำ ผมเจ็บปวดข้างในอก
อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน อยากพูดอะไรออกไป แต่ริมฝีปากก็
กลับแน่นหนึบ ไม่อาจขยับเพื่อเอ่ยคำใด ๆ ได้

“ฉันทิ้งครอบครัวของฉันไม่ได้ อยากให้เธอเข้าใจ ฉันกลัว
ที่สุด กลัวว่าเธอจะโกรธฉัน”

(ในรัก : 68)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่ผู้ที่เป็นแฟนกันโดนคนในครอบครัวบังคับ ให้เลิกคบกัน ได้รู้ว่าครอบครัวที่ร่ำรวยมีฐานะ จะถูกครอบครัวธรรมดา ไม่ยอมให้สมาชิกใน ครอบครัวตัวเองไปคบกับครอบครัวที่ฐานะต่ำกว่า ทำให้เห็นว่าฝ่ายสองฝ่ายที่มีฐานะไม่เท่าเทียมกัน คบกันจะลำบากยุ่งยากมาก ถ้าแก้มไม่สำเร็จจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ทำให้ความสัมพันธ์ของสองฝ่ายพังไปหมด

นวนิยายเรื่อง ในรัก กล่าวว่า โดมกับมินแต่งงานกันหลายปีแล้ว สองคนรักกันไม่เคยมีปัญหาอะไร แต่ตอนนี้ มินรู้ว่าสามีตัวเองมีเมียคนอื่นแล้วถึงว่าช่วงเวลานี้ไม่ค่อยปกติ ชอบออกไปบ่อย ๆ มิน เชื่อสามีตนมากจึงไม่เคยสงสัย โดมก็เจ็บใจและโทษตัวเองมากที่ทำแบบนี้ เขาก็ไม่รู้ว่าตัวเองทำไมเป็น คนอย่างนี้ ทำร้ายภรรยาและผู้หญิงอีกคนหนึ่งมาก มินถามว่าเขาจะอย่างไรต่อไป เขาก็ไม่รู้ ทั้งสองคนจึงเสียใจอย่างมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“บอกฉันตามตรง เธอมีคนอื่นอยู่ใช่ไหม”

มินสวดตาม สายตาแวววับ ไร้วางความขุ่นเคือง น้ำเสียง
เป็นปกติ ไม่มีท่าทีโมโห ผมมองหน้ามิน ความรู้สึกผิดก่อตัวขึ้นใน

ชั่วพริบตา ผมพยักหน้ารับถามเบาๆด้วยเสียงแหบพร่า

“เธอรู้ได้ยังไง”

“ฉันเป็นภรรยาของเธอ เราอยู่ด้วยกันทุกวัน สองสามเดือนที่ผ่านมาฉันก็พอจะสังเกตได้” “ฉันขอโทษ”

มีนเงิบ น้ำตาไหลอาบแก้ม

“ฉันไม่ต้องการรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นหรอกนะ แต่ฉันอยากรู้ว่าเธอจะทำไมงั้นและเธอยังรักฉันอยู่มั๊ย”

มีนพยายามกลืนน้ำตา

“ฉันยังรักเธอ รักเธอเท่าที่เคยรัก นั่นคือความจริงที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง ฉันสัญญาว่าจะจัดการทุกอย่างให้เรียบร้อย”

ผมบอกมีน ขณะน้ำตาของมีนไหลอาบแก้มลงมาอีก ผมยกมือขึ้นหวังเช็ดน้ำตาให้ แต่มีนปัดมือผมออกอย่างแรง ความเจ็บที่มือไม่อาจเทียบเท่าความเจ็บที่เกิดขึ้นในใจ

(ในรัก : 135-136)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากผู้ชายมีเมียน้อย สามีกับภรรยาเป็นฝ่าย สำคัญที่ประกอบในครอบครัว เป็นผู้นำของครอบครัว ผู้เป็นสามีมีผู้หญิงอีกคนหนึ่งข้างนอก ทำให้ภรรยาตัวเองเสียใจ เป็นผู้ชายที่ไม่ได้รับผิดชอบครอบครัว ให้ครอบครัวเกิดปัญหา ซึ่งจะขาดพึ่ง สะท้อนภาพสังคมว่าปัญหาครอบครัวมีสาเหตุที่เกิดเพราะความไม่รับผิดชอบของผู้ชาย

ตั้งการวิเคราะห์ของปัญหาครอบครัว สรุปได้ว่า ปัญหาครอบครัวมีทั้งสามีกับภรรยาที่ทะเลาะกันและใช้ความรุนแรงกันที่เกิดจากความต้องการเงินทองของครอบครัว ค่านิยมไม่ตรงกัน และผู้ชายมีเมียน้อยไม่ซื่อสัตย์กับเมียตัวเอง พี่กับน้องที่เกิดจากความคิดเห็นไม่เหมือนกันแต่ก็ไม่ยอมรับฝ่ายตรงข้าม พ่อแม่กับลูก และภรรยากับแม่สามีที่เกิดจากค่านิยมและความเชื่อที่มีความแตกต่างกันทำให้ทะเลาะและไม่เข้าใจกัน

3.5.2 ปัญหาสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญแก่มนุษย์มาก การเจริญเติบโตทางวัตถุที่มากเกินไปอาจทำลายธรรมชาติอันสวยงามซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญของสังคม คนในสังคมต้องการสิ่งแวดล้อมดี การทำร้ายสิ่งแวดล้อมจะทำให้ธรรมชาติเกิดความเสียหาย นวนิยายเรื่อง ม้าไม้ พุดถึงสายน้ำในคลองชุมชนมุสลิมเปลี่ยนเป็นสีดำคล้ำ มีกลิ่นเหม็น ทุกคนบ่นกันว่าเป็นเพราะโรงงานที่ตั้งในชุมชน แต่ไม่มีคนกล้าไปร้องเรียน เนื่องจากความกลัวอิทธิพล พวกเขาคิดว่าสู้กับโรงงานไม่ไหว กลัวกระทบต่อตนเอง เพราะโรงงานนั้นเช่าห้องหลายร้อยห้องของผู้นำชุมชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มุสต่อฟาไม่รู้เหมือนกันว่าอะไรที่หายไปจากชีวิตประจำวันของเขา...อะไรที่เคยมีอยู่และค่อย ๆ ถูกหลงลืม ละเลยไป เหมือนเช่นสายน้ำในคลองนี้...เมื่อสองวันก่อนมันเปลี่ยนเป็นสีดำคล้ำ ส่งกลิ่นเหม็น เพราะโรงงานย้อมผ้ายีนในละแวกนี้ปล่อยน้ำเสียลงมาในคลองโดยไม่ผ่านการบำบัดเสียก่อน ทุกคนบ่นกันถ้วนหน้าแต่ก็แค่บ่น อาจมีใครสักคนร้องเรียนไปยังหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ แล้วก็แค่ส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจ น้ำสีดำนั้นก็จางลงไป ก่อนเข้มข้นมาใหม่วันหลัง

(ม้าไม้ : 46-47)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากคนสมัยใหม่มุ่งแต่พัฒนาเศรษฐกิจ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว เห็นแก่ประโยชน์ของตัวเอง แล้วทำร้ายธรรมชาติ เมื่อเกิดผลมายังไม่ยอมหาทางแก้ไข ปัจจุบันนี้ชีวิตเราเหมือนอยู่สุขสบาย แต่ปัญหาต่าง ๆ ที่เสียหายก็ยังมีอยู่เยอะมากที่รอการแก้ไข

3.5.3 ปัญหาอาชญากรรม

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึงมีคนร้ายเข้าไปบ้านราชิตจะบังคับขืนใจหลานสาวเขาเมื่อเขานอนพักอยู่ในห้องพอดี เขาโมโหมากจึงหยิบปืนของน้าออกมาจะฆ่าคนร้ายคนนั้นในตลาด คนร้ายขอร้องแต่ราชิตไม่ยอมปล่อย คนในตลาดก็ไม่กล้าพูดอะไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พ่อค้าเขียงหมูรีบเล่าให้ครุฑานิตย์ฟังเร็วปรือว่าคนร้ายวัยรุ่นผู้นี้ยอมเข้าไป หมายถึงบังคับขืนใจหลานสาวของราชิตซึ่งนอนหลับอยู่ในบ้านไม่ไกลจากตลาด เพื่อยุติราชิตมุดหัวหนีโรงเรียนกลับมาพบเข้าพอดี จึงพาดศึรชะคนร้ายด้วยขวดสุราแตกกระจาย แล้วหยิบปืนของน้าเขยออกมาจากตู้ บรรจุกระสุนพลางเดินตามออกมาถึงตรงนี้

(กาลกัญชกา : 33)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่มีคนร้ายเข้าบ้านทำร้ายผู้หญิงและคนช่วยใช้ปืนจะยิงคนร้าย การกระทำทั้งสองนั้นผิดกฎหมาย ซึ่ให้เห็นว่าในสังคมไทยปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหารุนแรงมาก มีเกิดขึ้นบ่อย ๆ จะทำร้ายทั้งกายและใจของคนในสังคม เป็นปัญหาที่ไม่ควรให้เกิดแต่ก็หยุดไม่ได้ทั้งหมด ต้องการคนทุกคนร่วมมือกำกับดูแล

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พูดถึงแดงรู้ว่าครุฑานิตย์มีความคิดอย่างไรที่ไม่ดีต่อลูกสาวตัวเอง จึงตกใจแล้วกลัวมาก สั่งให้ครุฑานิตย์ออกไปจากครอบครัวเธอ ครุฑานิตย์โมโหมากแล้วจะเอาลูกสาว

ไป จึงใช้มีดฆ่าแดง พอดีฉายมัยได้ยินเสียงทะเลาะเข้ามาเห็น แดงจึงบอกฉายมัยให้พาลูกสาวหนีไป แล้วครุมานิตย์ออกมาห้ามโดยสีหน้าน่ากลัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทันใดนั้น แดงอำปากคายโลหิต ร้องเสียงแหลม “หนีไป หนีไป” เธอคลานมากอดขาครูพละ ดึงกระซางจนเขาล้มลง ไม่รู้ ไปเอาเรี่ยวแรงมาจากไหน ฉายมัยตะลึงงันเมื่อเห็นครุมานิตย์ ตะกายขึ้นคร่อมใช้มีดขวาวับกระหน้าแทงลงใส่แดงไม่ยั้ง เสียงโอดระเบ็งน่าสยดสยอง เลือดสาดกระจายไปทั่ว ฉายมัยก้าวถอยหลัง และสั่นล้มลงกันกระแทกพื้น เลือดเต็มฝ่ามือและกางเกง ได้กลิ่นคาวคลุ้งเขาร้องออกมาอย่างตกใจ กอดเด็กหญิงไว้แน่น คลาน กระดกถอยบนพื้นอันนองไปด้วยเลือด ครุมานิตย์ลุกขึ้นมา ไบหน้าอาบด้วยโลหิตเหลือแต่ดวงตาวาว จมจ่าฟังไม่ได้ศัพท์เดิน ซ้ำ ๆ ผ่านเข้าไปหยุดยืนเหม่อมองออกไปจากมุ้งลวดประตู เหล็กตัดซึ่งบังทางออกโดยสิ้นเชิง

(กาลกัญชกา : 62)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำที่ผิดศีลธรรมและผิดกฎหมายของคนในสังคม สังคมปัจจุบัน คนส่วนหนึ่งยังมีความคิดที่ผิดศีลธรรมที่ทำร้ายผู้หญิง และไม่ยอมรับว่าตัวเองผิด เมื่อมีคนออกมาห้าม ก็ใช้ความรุนแรงต่อต้าน ที่จริงแล้วการกระทำแบบนี้ไม่ได้ นึกถึงคนอื่น เห็นแก่ตัว บางทีอาจจะเกิดจากจิตใจที่ไม่ปกติ ก็จะทำให้สังคมอยู่ในสภาพอันตรายได้

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา กล่าวว่าครุมานิตย์ซ่อนตัวอยู่ในห้องเมียเก่า รอเมียเก่ากลับมา ในห้อง เขาก็โยนภรรยาเก่าลงไปทางหน้าต่างของคอนโดมิเนียมโดยความรู้สึกสับสน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครุมานิตย์ร้องออกมาอย่างโกรธและสิ้นหวัง ร่ำไห้สะอึก สะอื้น ตะแคงร่างงอด้วยความทรงจำอันร้ายกาจ เขาต้องหยุด ตัวเองให้ได้ เขาเข้าไปซ่อนอยู่ในห้อง ดูเธอตากผ้าที่ระเบียง จากนั้นย่องเข้าไปทางด้านหลัง

บัดนี้ที่อาคารร้าง ชายผู้มีรอยสักนิกซ้าแล้วซ้ำอีกถึงวินาที ที่โยนภรรยาเก่าลงมาทางหน้าต่างของคอนโดมิเนียมแห่งนั้น ความรู้สึกทั้งสำนึกเสียใจและสาสมใจคละเคล้ากันอลหม่าน

(กาลกัญชกา : 119)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมด้านการฆ่าคนตาย คนร้ายที่ทำการผิดกฎหมายเพราะว่าความนึกคิดแปลก ๆ และความไม่พอใจสังคม อยากจะหาทางออกที่ถูกต้องแต่ก็

ควบคุมความรู้สึกตนไม่ได้ พวกเขาอาจจะมีหน้าสองหน้า ทั้งด้านดีกับด้านชั่วร้าย แต่ดูว่าฝ่ายไหนจะเข้มแข็งกว่า การทำร้ายคนอื่นก็จะทำให้สังคมอันตรายและขาดความมั่นคง

นวนิยายเรื่อง กาลกัญชกา พุดถึงเพื่อนบ้านของประเดิมที่ชื่อว่าเพ็ญเป็นคนกัมพูชา หนีสงครามมาอยู่ในเมืองไทย แล้วโดนคนร้ายหลอกขายที่โคราช ระหว่างทางเธอหลอกพวกแก๊งค์ค้าผู้หญิงว่าจะไปเข้าห้องน้ำแล้วหนีไปจากรถตู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพ็ญเป็นชาวกัมพูชาที่หนีภัยสงครามมาถึงค่ายผู้ลี้ภัยตาพระยาในปี 2520 เธอถูกหลอกไปขายที่ช่องในตัวเมืองโคราช ระหว่างทางพวกแก๊งค์ค้าผู้หญิงที่อ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่สหประชาชาติขับรถอ้อมทางหลวงเพื่อเลี่ยงด่านตรวจ ระหว่างทางบังเอิญแวะมาจอดเข้าห้องน้ำในอำเภอจักราช ซึ่งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา เธอเล่าว่ามีพ่อมาเตือนให้รีบหนีออกจากรถตู้ พ่อของเพ็ญเป็นครูซึ่งโดนฆ่าตายในทุ่งสังหารช่วงที่สหายพอลฟตออกคำสั่งให้กวาดล้างสังคม

(กาลกัญชกา : 150)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาผิดกฎหมายที่หลอกหลวงผู้หญิงไปขาย ค่านิยมของสังคมเริ่มเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ คนในสังคมเริ่มเห็นแก่ตัว เอาแต่ประโยชน์ตน เห็นคุณค่าเงินมากเกินไป จึงทำสิ่งที่ชั่วร้ายต่อคนอื่น ๆ แม้ว่าละเมิดคุณธรรมหรือผิดกฎหมายก็ยังไม่รู้ตัว ทำให้สังคมเกิดปัญหาต่าง ๆ แล้วขาดความเสถียร

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า สมเจตน์อยากให้ธีระช่วยเขาได้รับรายงานโครงการก่อสร้างสำเร็จ บอกว่าถ้าหากคนช่วยได้ จะจ่ายค่าใช้จ่ายพิเศษให้ ธีระตอบว่าต้องรู้ว่าใครเป็นคนรับเรื่องและจัดคิวเรื่องเข้าที่ประชุม เขาจะหาลูกน้องที่รู้จักมาช่วย แต่ไม่รับปากว่าคนนั้นจะช่วยหรือเปล่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผมไม่แน่ใจว่าจะทำได้หรือเปล่า ลูกน้องเก่าของผมบอกว่ารายงานเมื่อส่งแล้ว ก็เป็นเรื่องของคณะกรรมการฯ ที่พิจารณา ไม่มีใครจะให้ ‘คุย’ ได้หรอกครับ ถ้าทำเอกสารดี ๆ ส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยตกหรอก บริษัทที่ปรึกษาที่ทำรายงานเขารู้อยู่แล้วว่าจะต้องทำเอกสารยังไงให้ได้รับอนุมัติ แต่เรื่องเวลานั้นสำคัญใครมาก่อน เข้าก่อน จะมีอยู่กรณีเดียวที่จะไม่เป็นไปตามคิว ก็คือ เราต้องรู้ว่าใครเป็นคนรับเรื่องและจัดคิวเรื่องเข้าที่ประชุม”

สมเจตน์สวนขึ้นมาทันที “แล้วคุณธีระรู้จักหรือเปล่าครับ” “ผมมีคนรู้จัก แต่ไม่รับประกันว่าจะสำเร็จหรือเปล่า” “ถ้ามีค่าใช้จ่ายพิเศษ ผมก็ยินดีนะ” นายทุนกับไม้ตาย

(คนเล่นไฟ : 62)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาคอร์รัปชัน สิ่งคอร์รัปชันมีอยู่ตลอดเวลา มีผู้ให้แล้วก็ต้องมีผู้รับ มีผู้รับจะส่งผลต่อให้ผู้ให้ได้ประโยชน์ ทางลัดในวงการธุรกิจเกิดขึ้นได้เสมอ ตราบใดที่มีผลประโยชน์มหาศาลเข้ามาเกี่ยวข้อง สะท้อนภาพสังคมว่าสิ่งคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่เห็นได้ในธุรกิจบ่อย ๆ อาจการใช้กำลังภายในไม่ใช่เรื่องสกปรกหากจะทำให้ดูสะอาด แต่ก็เป็นสิ่งไม่ยุติธรรมต่อฝ่ายตรงข้าม ทำให้เห็นความไม่ซื่อสัตย์และความไม่จริงใจของคนในสังคม

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า คุณนายคุยกับลูกน้องว่าไปจัดการจาริกเพราะว่ามันไม่ยอมรับเงินช่วยคุณนายได้งานก่อสร้าง ลูกน้องบอกว่าจะไปเอาตัวจาริกมาเก็บไว้ ถ้าจะทำยังไงค่อยทำอีกที แล้วคุณนายยังให้ไปเอาข้อมูลทุกอย่างของแฟนจาริกมาเพื่อไม่ให้เขากำแพงกับพวกเขา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“นายคิดว่าควรจะไปเอาตัวเจ้าจาริกเนี่ยมาขังไว้ไหม๊ครับ”

“เฮ้อ คนเราดูเหมือนฉลาด แต่ก็...ยังจะต้องให้พูดย้ำสรุปเป็นบันทึกประชุมบอร์ดเลยหรือ เขาเรียกอ้อมนะ รู้จักอ้อมมั๊ย คัพทียอดฮิตเชียวนา”

“คือผมมองไม่ออกว่าเราจะเอา...เฮ้ย อ้อมมันมาเก็บไว้ยังไง นานเท่าไร”

“หรือคุณจะไปรอให้มันเหยียนวันพรุ่งนี้เดินขึ้นสถานีตำรวจ แล้วเปิดตึกก่อนให้ตำรวจมาลากอเราหรือ เอามาก่อน อ้อมมาก่อน เอามาเก็บไว้ แล้วจะทำยังไงก็ว่าอีกที แต่ต้องแน่ใจว่าเวลาขู่เรื่องแฟนมันนะ ขูให้ถูกคนละ ไปดูมาให้เรียบร้อย ชื่ออะไร บ้านอยู่ที่ไหน ทำงานอะไร เก็บข้อมูลทุกอย่างมาแบให้มันเห็นว่าอย่ามากำแพงกับพวกเราเข้าใจมั๊ย”

(คนเล่นไฟ : 147)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น พวกคนที่ไม่ทำตามกฎหมาย ชอบหนีความรับผิดชอบของตัวเอง เอาแต่ใจตัวเอง ถ้าคนอื่นไม่ทำตามคำขอร้องของพวกเขา พวกมันจะสิ่งชั่ว ๆ ต่อคนอื่น สะท้อนภาพสังคมว่าผู้ที่ทำสิ่งผิดกฎหมายอาศัยอยู่ในสังคมมาก พวกนั้นเห็นแก่ประโยชน์ตน ไม่สนใจเรื่องกฎ ทำให้คนและสังคมเดือดร้อน ซึ่งเกิดปัญหาต่าง ๆ ที่ทำลายสังคม

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า ในสถานที่โครงการก่อสร้างแห่งหนึ่ง มีคนหลายคนแอบถือถุงใหญ่ที่มีสิ่งใดบางอย่างอยู่มาที่วางคอนกรีตตอนกลางคืน แล้วเผาเอาถุงใส่ในใต้คอนกรีต ไม่ให้คนดูออกว่ามีอะไรข้างใน ในถุงนั้นมีศพนอนอยู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อีกไม่นานคอนกรีตสดจะเริ่มแข็งตัว ความแข็งแรงของ
เนื้อคอนกรีตจะพัฒนาขึ้นตามเวลา สูงขึ้น สูงขึ้น สูงขึ้น จนได้ค่า
ความแข็งแรงตามที่ออกแบบเอาไว้

งานต่อไปก็จะเป็นการผูกเหล็กเสริมสำหรับเสาคอนกรีต
สูงขึ้นไป เทคอนกรีต แล้วจึงเอาดินกลบหลังฐานรากเอาไว้

ใต้คอนกรีตหยาบลงไปเป็นทรายหยาบอัดแน่นและหัว
เสาเข็มที่ถูกตัดหลายหัว ที่หมกอยู่ในทรายหยาบที่อัดแน่นในช่อง
ระหว่างหัวเสาเข็มเป็นถุงปุ๋ยสีขาว ในถุงปุ๋ยสีขาวเป็นสิ่งมีชีวิตที่มี
เลือดเนื้อ แต่ไม่มีลมหายใจ เลื้อทำงานสีขาวเลอะเทอะเประ
เปื้อนด้วยฝุ่น ดิน และคราบของเหลวสีแดงความแรงที่ไหลมาจาก
ส่วนศีรษะ ที่ยึดในอกเลื้อมีเหล็กข้ออ้อยเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด
หนึ่งนิ้ว ยาวประมาณห้าสิบเซนติเมตรชุกอยู่

(คนเล่นไฟ : 155)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่การฆ่าคนแล้วทิ้งศพการทำสิ่งกฎหมาย
เป็นกระทำที่ไร้ศีลธรรมและทำลายสังคม การฆ่าคนทำให้ชีวิตเสียหายไป พวกมือฆ่าคนก็เป็นคนส่วน
หนึ่งของสังคมที่เห็นแก่ตัว เอาแก่เงินทอง ถ้ามีคนจ้าง ไปทำได้ทุกอย่าง ทำลายความปลอดภัยของ
สังคม สะท้อนภาพสังคมว่า สังคมปัจจุบัน มีผู้คนจิตใจตกต่ำมากขึ้น จิตของสังคมก็ตกลงด้วย ต่อให้
หาเงินเก่งอย่างไรก็สร้างความอยู่เย็นเป็นสุขไม่ได้ ซึ่งสังคมก็เสียความปลอดภัยไป

ดังการวิเคราะห์ข้างบนที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ปัญหาอาชญากรรมเกิดจากความอยากความ
ต้องการเงินทองมากของมนุษย์ โดยที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ คนกับคนเชื่อถือไม่ได้ บุคคลเริ่ม
เห็นแก่ประโยชน์ตัวเอง ไม่ซื่อสัตย์ ชอบหลอกลวงและหาทางลัดเพื่อชีวิตสุขสบาย ซึ่งทำร้ายตัวเอง
หรือคนอื่น ทำลายสังคม ทำให้สังคมขาดความปลอดภัยและความมั่นคง

3.5.4 ปัญหาโครงการก่อสร้าง

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า หน่วยงานก่อสร้างเป็นสถานที่ที่ยุ่งเหยิงมาก มีแรงงาน
หลากหลายเชื้อชาติและหลายระดับชั้น ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ มาจากถิ่นต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ร้อยพ่อ
พันแม่ แล้วยังมีแรงงานต่างด้าวหนีเข้ามาเมืองไทย ซึ่งหน่วยงานก่อสร้างเป็นที่ที่รับแรงงานทุก
ประเภท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หน่วยงานก่อสร้างเป็นสถานที่รวมแรงงานหลากหลายเชื้อ
ชาติและหลายระดับชั้น เป็นที่รวมเอาช่างฝีมือทั้งสมัครเล่นและมี
อาชีพมากมาย ทั้งคนไทยและต่างชาติร้อยพ่อพันแม่ มาจากหลาก
ที่ต่างถิ่นทั้งเหนือใต้ออกตกไม่เฉพาะทั่วฟ้าเมืองไทย แต่ยังมี

แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองมาอีกด้วย นอกจากนี้เป็นแหล่งรวมแรงงานผู้เลี้ยงชีพด้วยค่าแรงอย่างตรงไปตรงมา หน่วยงานก่อสร้างยังเป็นที่หลบภัยของบรรดาอาชญากรหรือคนที่ต้องการหลบหนีภัยจากถิ่นเดิมมาแฝงตัวหลบเกลื่อนอดีตอย่างกลมกลืนกับแรงงานมากมาย มีทั้งผู้เคยกระทำและผู้เคยถูกกระทำ

(คนเล่นไฟ : 24-25)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น หน่วยงานก่อสร้างเป็นหน่วยงานที่รับแรงงานผสมมาก แม้ว่าแรงงานนั้นถูกกฎหมายหรือไม่ ทำให้สภาพการทำงานไม่ปลอดภัย สะท้อนภาพสังคมว่า หน่วยงานก่อสร้างเป็นหน่วยงานที่ยุ่งเหยิง แรงงานทุกประเภทอยู่ร่วมกันจะทำให้เกิดความขัดแย้งง่ายขึ้น แล้วยังชี้ให้เห็นว่าเจ้าของหน่วยงานก่อสร้างเพื่อประโยชน์ตนเอง รับแรงงานอย่างไม่ตรวจสอบไม่ตามหลักกฎหมาย

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า โครงการก่อสร้างใหม่ของบริษัทที่ต้องการให้คนที่เขาทำทำศูนย์ย้ายไปที่อื่นตามที่เวลาจำกัด แต่คนเช่าบางคนไม่ยอมย้ายออก เพราะพวกเขาคิดว่าบริษัทไม่ได้ทำตามสัญญา แล้วให้เวลาย้ายออกน้อยเกินไป แม้ว่าจ่ายเงินชดเชยไม่น้อยแต่พวกเขาก็ไม่ยอมทำตาม หาฝ่ายกฎหมายไปช่วยคุยกันก็แก้ปัญหามาไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ตอนที่โครงการยังไม่ขึ้นเราให้เขาที่ทำศูนย์ข้อปึงเป็นกลุ่มอาคารเตี้ยชั้นเดียว ทีนี้พอแจ้งให้ย้ายออก บางรายเขาคือแฟงไม่ยอมย้ายออก อ้างว่า เรายกเลิกสัญญาเร็วเกินไป เขาหาที่ใหม่ไม่ทัน ขนาดจ่ายเงินชดเชยไม่น้อยซึ่งผมว่าก็สมเหตุสมผลแล้ว ก็ยังมีปัญหา นี่เห็นเตรียมรวมหัวกันจ้างทนายฟ้องเราอยู่”

“ฮือ อย่าให้เป็นข่าวที่เดียวนา เอ ใครแจ้งฝ่ายกฎหมายของเราหรือยัง” สมเจตน์ถาม หันหน้าไปมองคนอื่นรอบ ๆ “ฝ่ายกฎหมายไปเจรจามาแล้วครับ ไม่สำเร็จ ก็จะมีอยู่ห้ารายที่เป็นหัวโจกตอนแรกต่างคนต่างลุย ตอนนี้นำรวมตัวกันได้แล้ว เห็นบอกว่าจะให้ออกจากพื้นที่จริง ๆ ก็ต้องจ่ายชดเชยรวมค่าเสียโอกาสธุรกิจซึ่งเป็นเงินมากกว่าที่เราเสนอตั้งเยอะ ล่าสุดเรียกมาตั้งแปดสิบล้านนะครับ” วินัยอธิบายเรื่องราว

(คนเล่นไฟ : 57)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาการรื้อ หน่วยงานก่อสร้างเป็นหน่วยงานที่รวมถึงสถานที่ ก็ต้องมีปัญหาการย้ายออก สะท้อนภาพสังคมว่าโครงการก่อสร้างในสังคมไทยปัจจุบันเห็นแก่

ประโยชน์ตนเอง เห็นคุณค่าของเงินทองมากเกินไป ไม่สนใจความเสียหายของคนอื่น พอฝ่ายสองฝ่ายมีความขัดแย้งกัน จึงทำให้เกิดปัญหาใหญ่ขึ้น

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า สมเจตน์ หัวหน้าโครงการก่อสร้างหนึ่ง คอยเรื่องการย้ายออกของพวกคนเช่าตลาดกับลูกน้อง บอกว่าถ้าพวกนั้นไม่ยอมย้ายก็ให้หาวิธีรุนแรงมาแก้ปัญหา ก็คือขอเสธ.หม่อมให้ลูกน้องเขาใช้รถเกรดเดอร์เหยียบกวาดซุ้มสินค้าไป ถ้าพวกประชาชนต่อสู้หรือจะไปฟ้องร้อง ก็มีคนออกมาเคลียร์ให้ เรื่องแบบนี้เคยมีตัวอย่างแล้ว เขาสั่งให้ลูกน้องไปจัดการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘ถ้าไม่อ่อนไม่สำเร็จก็ต้องเล่นไม้แข็ง’ สูตรสำเร็จของเสธ.

หม่อม เสธ.จะมีวิธีการเคลียร์ที่แตกต่างกันไป ตัวอย่างมีให้เห็น ผู้เช่าพื้นที่ขายของรายหนึ่งเจอมาแล้วจนต้องลุกขึ้นสู้เป็นคดีฟ้องร้องใหญ่โต ก็เสธ.เล่นให้ลูกน้องใช้รถเกรดเดอร์เหยียบกวาดซุ้มสินค้าจนราบเป็นหน้ากลอง โดยที่ฝ่ายกฎหมายหาทางหนีทีไล่ให้เรียบร้อย ทีมของเสธ.จึงลอยนวลอยู่สบาย ๆ

ประชาชนเต็มขั้นตัวจ้อยที่หาญสู้กับผู้มีอิทธิพลนั้น ไม่ต่างอะไรกับการเอาไม้ซีกไปจัดไม้ซุง ถึงโชคดียับซุงให้เขยื้อนได้ แต่ซุงก็มีโอกาสไหลกลับมาทับให้ไม้ซีกหักสะบั้นได้ตลอดเวลา

(คนเล่นไฟ : 58)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาการรื้อ พวกคนที่ทำงานโครงการก่อสร้างเป็นฝ่ายที่เห็นแก่ตัว ทำลายการทำมาหากินของประชาชนแต่ไม่รู้สึกรู้ชาติ สะท้อนภาพสังคมว่า ปัจจุบันนี้ ผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลจะเป็นผู้ที่พูดได้และทำได้ทุกอย่าง แม้ว่าผิดกฎหมายแต่ก็ไม่มีคนกล้ามายุ่ง พวกนั้นทำลายประโยชน์ของประชาชนที่อ่อนแอ ทำให้มีปัญหาต่าง ๆ ตามมาในสังคม รวมถึงความรุนแรงจะเห็นได้ว่าเป็นปัญหาที่สังคมควรแก้ไข และป้องกันประโยชน์ของประชาชนให้ดี

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า ผู้บริหารโครงการก่อสร้างคอยเรื่องใบขออนุญาตก่อสร้างอยู่ขณะที่พูดถึงปัญหาที่พบ อธิบายว่าเพื่อเริ่มงานก่อสร้างเร็วหน่อย ต้องหาคนข้างใน ก็คือผู้ที่เคยช่วยบริษัทมาตลอดมาเคลียร์ อย่าคิดว่าทำตามกฎหมายเลย จะเสียเวลา โครงการแบบนี้ไม่ค่อยมีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ แม้ว่ามีคนมาดู แต่ก่อนหน้านี้ก็จะมีคนให้ข่าวและเคลียร์ให้ตลอด ที่สำคัญคือต้องเริ่มก่อสร้างตามที่ผู้บริการต้องการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ว่ากันตามเนื้อผ้าณะครับ โดยความเป็นจริงนะ ใคร ๆ

เขาก็ทำต่างจากแบบอนุมัติกันทั้งนั้นแหละ ฝ่ายราชการเขาตามไม่ทันเอง ทีนี้พอใครคิดจะทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็กลายเป็นเรื่องมาก ต้องยื่นใหม่ เสียเวลา บางทีปรับเปลี่ยนรายละเอียดนิด

เดียว แต่ก็กลายเป็นว่าต้องยื่นเรื่องใหม่ เข้าขบวนการที่อึดอาด ยืดอาดและหุ่มหยมใหม่ ใครที่ทำตามกฎเกณฑ์กลับเสียเปรียบ แรก ๆ ผมก็คิดมาก แต่มานึก ๆ ดู ยังไง ๆ แบบมันต้องเปลี่ยนวัน ยังคำ ส่งให้ดูกันทุกความเปลี่ยนแปลงก็ไม่ไหวหรอก ต้องปล่อย เลยตามเลย ที่ผ่านมา ไม่ค่อยเห็นเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบว่าเราทำ ตามแบบที่ยื่นปะะ ๆ หรือเปล่า เขาจะเน้นว่าผิดเทศบัญญัติหรือ เปล่ามากกว่า เท่าที่ผ่านมา จะมีคนคอย ‘เคลียร์’ ตลอด บางทีก็ จะส่งสัญญาณมาบอกก่อน ว่าจะมีคนมาเยือน ก็เลยไม่ต้องคอย แก้ปัญหาเฉพาะหน้าซักเท่าไร”

วินัยเสริม “เรามีคนในที่เคยช่วยเหลือเรามาตลอดครับ ตอนนี้อยู่ตำแหน่งสูงกว่าเดิมด้วย น่าจะช่วยเราได้อย่างที่คุณธีระว่า แหะละครับ”

(คนเล่นไฟ : 60)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาคอร์รัปชันในหน่วยงานก่อสร้าง โครงการก่อสร้างมีความเกี่ยวข้องกับฝ่ายหลายฝ่าย มีผลประโยชน์ใหญ่โตสำหรับผู้สร้างกับเจ้าของโครงการ ซึ่งสังคมปัจจุบัน ผู้ที่ทำโครงการก่อสร้างเห็นประโยชน์ตนเองมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่สนใจกฎหมายที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน แล้วยังสะท้อนให้เห็นคนในสังคมไทยมีความสัมพันธ์ร้อยพ่อพันแม่ นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า ธีระสั่งสอนจาริกว่าในโครงการที่พวกเขาทำ ถ้าเจ้าของบริษัทที่มีอำนาจมาขอเหมาโครงการก่อสร้าง แม้ว่าเจ้าอื่นดีแบบไหน ก็ต้องให้เจ้าที่มีอำนาจ เจ้าของโครงการชอบไม่ชอบก็ต้องให้งานไป เพราะว่าบริษัทพวกนี้มีนักการเมืองหรือผู้ใหญ่เกี่ยวข้อง ยกเว้น ถ้าเจ้าของโครงการมีอำนาจเข้มแข็งกว่า จะเลือกเจ้าเหมาะก่อสร้างที่ตนเองชอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เคยได้ยินฉายา ‘จอมลื้อบปี’ หรือเปล่า เจ้าของบริษัทไทรานี่แหละ...ตัวจริงเสียงจริง เขาเข้าถึงเจ้าของโครงการ และผู้ออกแบบได้เร็วกว่าเจ้าอื่น ๆ หลายช่วงตัวและที่สำคัญ ถ้าได้กลิ่นว่าเขาอาจตกด้วยเหตุผลใดก็แล้วแต่ จะมีนักการเมืองหรือผู้ใหญ่ไปเคลียร์ให้ ยกเว้นว่างานไหนที่เจ้าของงานแท้จริง ๆ หรือบางโครงการที่เล่นไม่ตามเกม อย่างโครงการที่มีฝรั่งหรือต่างชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง ๆ ยิ่งถ้าเป็นโครงการที่มีการตรวจสอบเข้มขันจริง ๆ ถึงจะหลุดไต่ แต่ส่วนใหญ่ไปถึงรอบสุดท้ายเมื่อไหร่ ก็ผ่านฉลุยทุกที ชอบไม่ชอบก็ต้องอวอร์ดให้ได้งานไป”

(คนเล่นไฟ : 117)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาไม่ยุติธรรมในโครงการก่อสร้าง สังคมปัจจุบัน พวกเขาเห็นแก่ประโยชน์ตัวเอง คนที่มีอำนาจถูกคนอื่นขึ้นต่ำกว่าตนเอง ใช้อำนาจตนมาควบคุมคนอื่นเพื่อผลประโยชน์ตัวเอง สะท้อนภาพสังคมว่า สิ่งบางอย่างในสังคมขาดความยุติธรรม ได้เห็นความไม่ยุติธรรมในสังคมเสมอ ทำให้สังคมเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า บริษัทคุณพิชาญเสี่ยงานโครงการก่อสร้างที่ชอนาน ตอนคุณพิชาญเคยหาจาร์กเคลียร์ให้ เต็มที่รู้ว่าจาร์กต้องการเงินไปซื้อบ้านแต่งงานกับแฟน จึงสัญญาว่าถ้าได้งานจะยกจูด้าเปอร์เซ็นต์ให้ แต่จาร์กก็ไม่ยอมรับปาก คนอื่นที่รู้จักในโครงการนี้ก็หายเงียบไปไม่ให้คำตอบสักที สุดท้ายก็มีข่าวมาบอกว่าบริษัทฝรั่งได้งานไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผมเคลียร์เจ้าหนุ่มตัวแสบไม่ลงครับ”

“ทำไมล่ะ ให้เงินน้อยไปหรือ”

“ก็ไม่น้อยครับ ก็อย่างที่ได้อธิบายไปก่อนหน้านี้ ถ้าพีซีคอนได้งาน เราให้จูด้าเปอร์เซ็นต์ แต่ช่วงที่ยังไต่ราคา กัน ผมก็เสนอเลขห้าหลักกลาง ๆ ให้มัน ตอนแรกก็ทำท่าว่าจะราบรื่น เราคิดว่ามันต้องการเงินไปซื้อบ้าน ไปแต่งงาน ขนาดจับจูด้าได้ก็ยังไม่สำเร็จ จู ๆ มันก็ปฏิเสธคือ ๆ ”

“เพราะอะไร”

“ไม่รู้สิครับ สงสัยหิริโอดต๊ะปะมันขึ้นสมองมั้งครับ ผมทั้งปอบทั้งชุ่มมันก็ไม่ยอม”

“ก็เลยต่อไม่ติด แล้วไม่ให้คนของเราช่วยพูดหรือ”

“ผมก็บอกไปแล้ว แต่ก็ไม่เห็นทำอะไร ยังปล่อยให้เจ้าหนุ่มจัดการจนคัดเลือกเสร็จ”

(คนเล่นไฟ : 144-145)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้าง ฝ่ายที่ต้องการทำสิ่งใดให้สำเร็จไม่ได้คิดว่าเต็มงานดี ๆ เพื่อได้ชนะ แต่หาทางที่สกปรก โดยที่ให้สินบนไม่น้อยแก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นการกระทำแบบไม่ยุติธรรมต่อผู้อื่น สะท้อนภาพสังคมว่า ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่เจอบ่อย ๆ ในสังคม ผู้ที่ไม่เห็นความสำคัญปัญหา ซึ่งมีผู้ให้ก็จะมิผู้รับ แล้วถ้ามีผู้รับก็ส่งสัญญาให้ผู้อื่น สังคมจึงแก้ปัญหานี้ยาก ทำให้สังคมเกิดไม่ปลอดภัย

สรุปได้ว่า ปัญหาการก่อสร้างส่วนมากเกิดจากการแข่งขันของแต่ละฝ่ายที่เพื่อได้งานก่อสร้าง มีทั้งทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ยุติธรรม เป็นต้น ทำให้เห็นความรุนแรงของพวกคนที่มีอำนาจ ผู้เหมางานก่อสร้างเห็นแก่เงิน เอาแต่ประโยชน์ตัวเอง ทำลายกฎสังคม ซึ่งไม่นึกถึงประโยชน์คนในสังคม

3.5.5 ปัญหาการให้บริการในสังคม

นวนิยายเรื่อง คนเล่นไฟ กล่าวว่า สุขุม เจ้าหน้าที่ฝ่ายประมาณราคาของบริษัทเทคโนโลยีคอนสตรัคชั่น โดนรถชนระหว่างทางที่ไปส่งเอกสารสำคัญของบริษัท ต้องรอเจ้าหน้าที่ประกันมาเคลียร์ให้ แต่เขาไม่มีเวลาแล้วเพราะต้องส่งเอกสารตามเวลาที่กำหนดไว้ จากประสบการณ์ พวกเจ้าหน้าที่จะมาช้ามาก แม้ว่าบริษัทประกันใกล้หรือไกล เขายังจำได้ว่าก็เคยรอเจ้าหน้าที่ประกันนานมากปีทีแล้ว โดยที่ทำให้เขาไม่ทันลมหายใจสุดท้ายของพ่อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปัญหามันอยู่ที่ว่า จากประสบการณ์ เจ้าหน้าที่จากบริษัทประกันมักจะใช้เวลาระเห็จมาถึงที่เกิดเหตุนานมาก ไม่ว่าจะเกิดเหตุที่ใดก็ตาม และไม่สำคัญว่าที่ทำการบริษัทจะอยู่ไกลหรือใกล้ที่เกิดเหตุ ไม่รู้ว่ามันเป็นชนบมาตั้งแต่เมื่อไหร่ที่พวกนี้มักจะปล่อยให้ลูกค้า รอ...รอ...รอ...และรอ จำได้ว่า ครั้งที่เจ็บปวดที่สุดเกิดเป็นเหตุการณ์ที่รถของเขาถูกชนท้ายบนทางหลวงแผ่นดินระหว่างทางไปจันทบุรีเมื่อปีที่แล้ว เขาจำต้องรอเจ้าหน้าที่จากบริษัทประกันนานกว่าสามชั่วโมงจนกลับไปดูใจให้ทันลมหายใจสุดท้ายของพ่อไม่สำเร็จ ประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่ประกันภัยมักจะมีเรื่องแต่เรื่องร้าย ๆ ทั้งสิ้น

(คนเล่นไฟ : 105)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาการให้บริการประกันอุบัติเหตุ บริษัทประกันเป็นบริษัทที่เคลียร์เรื่องอุบัติเหตุ มีความรับผิดชอบโดนที่ลูกค้าเกิดอุบัติเหตุ แต่สังคมไทยปัจจุบัน บริษัทประกันไม่ได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ที่เคยสัญญาไว้ ตอนที่ขายประกันเหมือนยินดีทำทุกอย่าง แต่พอเกิดเหตุก็หาสาเหตุต่าง ๆ มาอ้างว่ารอเวลาจะจัดการให้ ไม่เห็นความสำคัญแก้ปัญหาลูกค้า ทำให้ลูกค้ามีความเสียหายทั้งเงินทองและเวลา

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า พิไลลักษณ์พาสามีไปรักษาที่โรงพยาบาลเมื่ออาการป่วยหนักขึ้น แต่พอเล่าอาการป่วยผิดปกติให้หมอมที่รักษาสามีฟัง หมอก็ออกไปนอกห้อง ทิ้งผู้ป่วยไว้ให้พยาบาลตรวจอาการเบื้องต้น รอหมอกลับมาห้องรักษาอีกครั้งก็บอกว่าไม่สามารถรักษาสามีเธอได้ เพราะว่าหมอใหญ่บอกแล้วโรงพยาบาลไม่มีนโยบายรับคนไข้อาการบกร่องทางจิต เธอฟังแล้วรู้สึกประหลาดใจมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขอโทษนะครับที่ไม่สามารถรับสามีของคุณไว้เป็นคนไข้ของโรงพยาบาลเราได้ นั่นคือน้ำเสียงของหมอมที่บ่นออกมาให้ฟังดูนุ่มนวลปนเศร้าสร้อย แต่ถึงอย่างไรในความรู้สึกของเธอ น้ำเสียงนั้นไม่แนบเนียนสักเท่าใดเลย

เธอรู้สึกประหลาดใจ ตอนแรกพยาบาลสาวโทรศัพท์
เรียกหมอเวรเข้ามารักษาคณใช้หลังจากเธอเล่าอาการผิดปกติของ
สามีให้หมอฟังอย่างละเอียด หมอขอตัวออกไปนอกห้องนานเกิน
ปกติ ทิ้งไว้เพียงพยาบาลให้ตรวจอาการเบื้องต้นไป พลาจ ๆ ก่อน
หมอลกลับเข้ามาที่ห้องฉุกเฉินอีกครั้งด้วยสีหน้าไม่สู้ดีนัก และยัง
บอกอีกว่าหมอมหคปัญญา หมอไม่อาจตัดสินใจได้เอกทุกเรื่อง
หมอใหญ่แจ้งมาว่าทางโรงพยาบาลไม่มีนโยบายรับคนไข้อาการ
บกพร่องทางจิตไว้ เพราะเกรงว่าขณะที่นอนรักษาตัวใน
โรงพยาบาลนั้น หากคนไข้มีอาการกำเริบหรือมีอาการเพี้ยนจนไม่
สามารถควบคุมตัวเองได้ คนไข้อาจตัดสินใจทำร้ายผู้อื่นหรืออาจ
กระโดดตึกเพื่อฆ่าตัวตาย นั้นหมายถึงว่าเหตุการณ์เหล่านั้นที่
เกิดขึ้นจากน้ำมือของคนไข้เองจะนำพาความเสื่อมเสียมาสู่
โรงพยาบาลเอกชนที่มีเทคโนโลยีอันทันสมัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
(มรสุม : 23-24)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาการรักษาแพทย์ที่ว่าโรงพยาบาลไม่ยอมรักษาคณป่วย
คุณหมอเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการรักษาผู้ป่วย แม้ว่าผู้ป่วยเป็นอาการอย่างไร ก็ควรพยายาม
รักษาให้ แต่ไม่ใช่ไม่ตรวจอะไรเลยก็บอกว่ารักษาไม่ได้ สะท้อนภาพสังคมว่า โรงพยาบาลสังคม
ปัจจุบันไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ เอาแต่ประโยชน์ตัวเอง ไม่เห็นใจคุณไข้ ทำให้ครอบครัวคุณไข้ตื่น
ร้อนลำบาก กลายเป็นปัญหาสังคม

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า เพราะว่ามีเมธีรักษาในโรงพยาบาลได้นานแล้ว แต่หมอก็ยัง
รับปากตอบได้ว่าเขาป่วยเป็นโรคอะไร ญาติสนิทคนหนึ่งที่เป็นนายกอบต. แห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต
แนะนำ พิไลลักษณ์ว่าให้เธอพาสามีตัวเองไปรักษาที่กรุงเทพฯ ที่นั่นจะเจริญกว่า หมอที่นี่น่าจะหา
สาเหตุความเจ็บป่วยของสามีเธอได้ เธอจึงไปขอย้ายจากคุณหมอ หมออนุญาต แต่พอรอวันที่ไป ทาง
โรงพยาบาลไม่ยอมเซ็นมอบประวัติผู้ป่วยให้และไม่ให้ใช้รถตู้พยาบาลด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พิไลลักษณ์ยื่นกรานกับหมอว่าเธอได้ปรึกษาหารือกับ
ญาติพี่น้องแล้ว ดังนั้นไม่ยอมเปลี่ยนแปลงความตั้งใจเป็นอันขาด
และถ้าหากมีอะไรผิดพลาดเกิดขึ้น เธอจะขอรับผิดชอบเอง เมื่อได้
รับรู้ความต้องการอันแรงกล้าของญาติคนไข้แล้ว หมอไม่คัดค้าน
แต่ความรู้สึกโกรธเคืองยังไม่จางหายไปจากจิตใจ

แต่แล้วเหตุการณ์ไม่ได้ง่ายดายเป็นอย่างที่พิไลลักษณ์คิด
เอาไว้เลย ในวันที่จะย้ายเมธีออกมา ทางโรงพยาบาลไม่ยอมเซ็น

มอบประวัติผู้ป่วยให้ และซ้ำร้ายกว่านั้นโรงพยาบาลไม่ให้ใช้รถตู้
พยาบาลของโรงพยาบาลเพื่อขนย้ายคนไข้ไปรักษาตัวในกรุงเทพฯ

(มรสุม : 73-74)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาในการรักษาแพทย์ โรงพยาบาลเป็นสถานที่รักษา
ผู้ป่วย เมื่อพยายามรักษาแต่รักษาไม่หาย คงต้องหาวิธีใหม่และแจ้งให้ญาติผู้ป่วยให้รู้ความจริง แต่
โรงพยาบาลไม่ยอมรับความผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ตน และไม่ทำตามสัญญาที่เคยอนุญาตไว้ ทำให้
ญาติเพื่อนผู้ป่วยเดือดร้อน สะท้อนภาพสังคมว่า สังคมไทยปัจจุบัน โรงพยาบาลเป็นฝ่ายที่ควบคุม
ผู้ป่วย ทำสิ่งใดก็ตามแต่ใจ เอาแต่ประโยชน์ตนเอง

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า ตั้งแต่สามีของพิไลลักษณ์นอนโรงพยาบาลมา มีผู้ที่อ้างตัวว่า
เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านไสยศาสตร์เข้ามาทำการรักษาสามีเธอหลายคน แต่ไม่มีคนไหนทำให้ผู้ป่วยดีขึ้น
ทางโรงพยาบาลก็รักษานานแต่หาสาเหตุไม่ได้ ทำให้พิไลลักษณ์เดือดร้อนเศร้าสลดเสียใจ เธอจึงต้อง
หาวิธีทางใหม่เพื่อช่วยสามีตัวเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พิไลลักษณ์รู้สึกขบขัน ตลอดเวลาที่นอนรักษาตัวอยู่ใน
โรงพยาบาล มีผู้ที่อ้างตัวว่าเชี่ยวชาญด้านไสยศาสตร์วิ่งเวียนเข้า
มาทำการรักษาสามีของเธอหลายคน แต่ผลที่ได้รับคืออาการของ
เมธีทรุดลงไปเรื่อย ๆ นี่คือการร้ายอย่างที่หมอผีอ้างอย่างนั้น
หรือ หากเป็นเช่นนั้นจริงก็จะเป็นเคราะห์กรรมเนื่องจากการป่วย
ใช้มากกว่า แต่เมื่อหมอที่โรงพยาบาลเต็มหมดความสามารถใน
การเยียวยาแล้ว เธอก็ดิ้นรนหาหนทางใหม่ จะให้หนึ่งดูดาบ ปลอบ
ให้เขานอนเสียดกับความไม่แน่นอนอย่างนั้นหรือ เธอไม่สนใจ
หรือในข้อห้ามของหมอผีนั้น เธอจะนำสามีเข้าไปรักษาตัวที่
โรงพยาบาลที่เพียบพร้อมด้วยเทคโนโลยีและการแพทย์ใน
กรุงเทพฯ

(มรสุม : 83)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาในการรักษาตัว ความเจ็บป่วยทำให้ชีวิตคนมีความไม่
แน่นอน ไม่รู้ตัวเองป่วยเป็นโรคใด จะรักษาหายหรือไม่ ญาติ ๆ ก็เดือดร้อนลำบากใจตาม ทำให้
ครอบครัวขาดหวังอย่างยิ่ง การเห็นญาติเพื่อนตัวเองอยู่ในอาการเจ็บป่วยไม่ธรรมดา แล้วทาง
โรงพยาบาลก็ช่วยไม่ได้ จึงทำให้ผู้ดูแลเศร้าสลดไม่รู้จะทำอย่างไรดีแต่ก็ต้องเข้มแข็ง

นวนิยายเรื่อง มรสุม กล่าวว่า เพราะว่าค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลเอกชนมาก
เกินไป จำรูญจึงไปหาโรงพยาบาลรัฐเพื่อให้พี่ชายเข้าไปรักษา แต่โรงพยาบาลรัฐ
ให้บริการไม่ค่อยดี แม้ว่ามีคนที่ยู่งักทำงานในโรงพยาบาล แต่ก็ต้องรอเจ้าหน้าที่มาตรวจ

ว่ามีเตียงว่างหรือไม่ ไม่ใช่ใครจะเข้าไปรักษาก็ได้ ไม่เหมือนโรงพยาบาลเอกชนที่มีเตียงว่างอยู่ตลอดเวลา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จ้กรูญพยายามข่มความกระวนกระวายใจเอาไว้ เขาไม่ชอบการให้บริการของโรงพยาบาลรัฐสักเท่าใด นอกจากการบริการล่าช้า ผู้คนยังเบียดเสียดกันจนล้นโรงพยาบาลอีก ประกอบกับความรู้สึกขุ่นข้องหมองใจที่ยังตกค้างอยู่ เนื่องจากเขาไม่เคยมาติดต่อโรงพยาบาลแห่งนี้ก่อนเลย ทำให้ไม่คุ้นเคยกับสถานที่ ก่อนหน้านี้เขาจึงเดินหลงอยู่เป็นเวลานาน กระทั่งต้องเอ่ยถามเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลที่เดินสวนมาว่าแผนกที่เขาจะไปติดต่อนั้นอยู่ตึกใด เจ้าหน้าที่คนนั้นอธิบายเส้นทาง แต่ด้วยความไม่ชำนาญอีกนั้นแหละ เขาจึงหลงทางอีก และกว่าจะถึงแผนกที่ต้องการได้ ทำเอาเหนื่อยกายและเหนื่อยใจไปเลย

แม้ว่าจะยุ่งยากสักปานใด หากคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดกว่ากันอย่างมหาศาลก็คุ้มค่า จ้กรูญต้องปลอบใจตัวเองให้อดทนต่อการรอคอยนั้น

หลังจากจ้กรูญตกลงกับพี่สะใภ้ว่าจะย้ายพี่ชายเข้าไปรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ เขารีบโทรศัพท์ติดต่อต้อย เพื่อนร่วมชั้นมัธยมคนหนึ่งซึ่งทำงานเป็นเจ้าหน้าที่แผนกคอมพิวเตอร์ในห้องแล็บของโรงพยาบาลของทหารแห่งหนึ่งต้อยรับปากว่าจะจัดการธุระให้

(มรสุม : 101-102)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาการให้บริการของโรงพยาบาลรัฐ โรงพยาบาลรัฐเป็นโรงพยาบาลที่สร้างเพื่อประชาชน ทำให้ประชาชนไม่ต้องเดือดร้อนค่าใช้จ่ายการรักษามาก แต่ปัจจุบันนี้ โรงพยาบาลให้บริการแก่ผู้ป่วยไม่ค่อยดี ไม่ค่อยใส่ใจผู้ป่วย ไม่เต็มพอมว่ารับผู้ป่วยเข้ามารักษา ถ้ามีคนไม่พอใจ จะอ้างว่าจ่ายค่าใช้จ้จายแค่นี้ จะใช้บริการดี ๆ ไม่ได้หรอก ทำให้โรงพยาบาลรัฐเสียชื่อเสียงหมด ประชาชนพุดถึงโรงพยาบาลรัฐก็ไม่ค่อยชอบ

สรุปได้ว่า พวกบริษัทหรือฝ่ายที่ให้บริการประชาชนไม่ได้เอาประโยชน์ประชาชนเป็นหลัก เงินจ้จายไปแต่ไม่ยอมให้บริการที่ดี ทำให้ประชาชนไม่ยอมเชื่อถือและไม่ยอมเข้าใช้บริการอีกครั้ง

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายรางวัลสุภาว เทวกุลฯ สรุปได้ว่า นวนิยายรางวัลสุภาว เทวกุลฯ พ.ศ. 2549-2553 ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางด้านศาสนา ค่านิยมที่ชอบเลียนแบบคนตะวันตกและเห็นเงินทองสำคัญมาก วิถีชีวิตที่ได้เปลี่ยนแปลงตาม

ความเจริญด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมของกลุ่มชาวมุสลิมและกลุ่มชุมชนอื่น ๆ ที่รักษาได้อย่างดี อย่างเข้มแข็ง และปัญหาสังคมที่เกิดจากการเห็นแก่ตัว ความอยากของบุคคลที่ทำให้สังคมไม่ปลอดภัยไม่มั่นคง

